

Programmabegroting 2022

Regenboog boven Stavenisse - Fotograaf Jeanne Post

INHOUDSOPGAVE

AANBIEDING EN VASTSTELLING	5
PROGRAMMAPLAN 2022	13
PROGRAMMA 0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	15
PROGRAMMA 1 VEILIGHEID	17
PROGRAMMA 2 VERKEER EN VERVOER	19
PROGRAMMA 3 ECONOMIE	23
PROGRAMMA 4 ONDERWIJS	27
PROGRAMMA 5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	31
PROGRAMMA 6 SOCIAAL DOMEIN	35
PROGRAMMA 7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	42
PROGRAMMA 8 VHROSV	46
OVERZICHT ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	48
OVERZICHT OVERHEAD	50
PARAGRAFEN 2022	52
PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	54
PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	66
PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING	74
PARAGRAAF FINANCIERING	80
PARAGRAAF GRONDBELEID	84
PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN	90
PARAGRAAF LOKALE HEFFINGEN	104
FINANCIELE BEGROTING 2022-2025	112
OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN	113
TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN	116
UITEENZETTING FINANCIELE POSITIE EN TOELICHTING	124
OVERZICHT VAN DE GERAAMDE BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD	130
BIJLAGEN	132
INVESTERINGSPLANNING 2022	134
INVESTERINGSPLANNING 2023	135
INVESTERINGSPLANNING 2024	136
INVESTERINGSPLANNING 2025	137

AANBIEDING EN VASTSTELLING

No.: 398661

Portefeuillehouder: allen

Afdeling: Middelen

Behandelaar: A. Moerland

De raad van de gemeente Tholen

Tholen, 5 oktober 2021

Onderwerp:

Voorstel tot vaststelling van de programmabegroting 2022 en instemming met de meerjarenraming 2023-2025

Geachte raad,

Hierbij bieden wij u de programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 ter vaststelling aan. Een begroting met een positieve toon, die vertrouwen in de toekomst rechtvaardigt. Wij kunnen u namelijk een begroting en meerjarenraming met louter voordelige saldi presenteren. Een begroting waarin verder de financiële doelstellingen uit "Tholen financieel in balans" zijn gerealiseerd en waarin de kengetallen zich de komende jaren naar het zich laat aanzien nog positiever ontwikkelen. En dat terwijl de belastingdruk voor onze inwoners zeer gematigd stijgt. Een begroting ook waarin de zorgwekkende trend in het sociaal domein lijkt te kantelen: op het terrein van de jeugdzorg ontvangen we compensatie van het Rijk, terwijl de stijging van de lasten afvlakt. Bovendien hebben we op het gebied van duurzaamheid en energie ruimte kunnen creëren om opgaven in te vullen en ambities waar te maken, zonder daarbij een beroep te moeten doen op onze reserves. Dat we nog altijd te maken hebben met een demissionair kabinet, doet niets af aan ons optimisme. Een nieuw kabinet zal wellicht zelfs leiden tot een verdere toename van rijksmiddelen.

Deze begroting is de laatste begroting die gebaseerd is op het coalitieprogramma "Samen leven". Op 16 maart 2022 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats en gaat een nieuwe raadsperiode van start. Dit maakt dat we voorzichtig omgaan met de financiële ruimte. Voor de nieuwe gemeenteraad is er dan ruimte om nieuwe accenten te leggen en nieuwe ambities te formuleren.

De programmabegroting bestaat uit drie delen:

1. Het programmaplan, bestaande uit de te realiseren programma's, de overzichten algemene dekkingsmiddelen en overhead en de bedragen voor vennootschapsbelasting en onvoorzien. Het programmaplan bevat landelijk verplichte beleidsindicatoren, welke in onderhavige begroting cursief zijn weergegeven.

2. De paragrafen, die inzicht geven in weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, bedrijfsvoering, financiering, grondbeleid, verbonden partijen en lokale heffingen;
3. De financiële begroting, bestaande uit het overzicht van baten en lasten, de toelichting hierop, de uiteenzetting van de financiële positie en een overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld.

In dit voorstel gaan wij nader in op de volgende zaken:

- Relatie kadernota 2022 - programmabegroting 2022;
- Doelstellingen "Tholen financieel in balans";
- Duurzaam financieel beleid;
- Ontwikkeling weerstandsvermogen en reservepositie;
- Ontwikkeling woonlasten / lastendruk;
- Procedure besluitvorming;
- Voorstel.

Relatie kadernota 2022 - programmabegroting 2022

In uw vergadering van 8 juli 2021 heeft u de kadernota 2022 vastgesteld. Hierin zijn de uitgangspunten voor de programmabegroting 2022 geschetst en is het meerjarenperspectief geactualiseerd. Op basis van de kadernota 2022 hebben wij de programmabegroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025 opgesteld. Dit resulteert in de volgende saldi (bedragen x € 1.000):

	2022	2023	2024	2025
Primitief saldo kadernota 2022 (voordelig)	24	11	0	185
Afschaffing hondenbelasting (gefaseerd)	-25	-70	-115	-160
Stijging pensioenpremie	-100	-100	-100	-100
Hogere lasten beschut werken	-50	-50	-50	-50
Compensatie jeugd	2.000	1.200	1.100	1.000
Incidentele bedragen ten laste van exploitatie	-1.416	-445	-200	0
Hogere energielasten	-30	-30	-30	-30
Visie Energiebalans	0	0	-140	-140
Onvoorzien aanvullen (naar € 250.000)	0	0	-50	0
Storting algemene reserve niet vrij besteedbaar	0	0	-100	-200
Overige mutaties	15	-34	-23	11
Saldo programmabegroting / mjr (voordelig)	418	482	292	516

Afschaffing hondenbelasting

Bij de behandeling van de kadernota heeft uw raad een motie aangenomen om de hondenbelasting gefaseerd af te schaffen. Vanaf 2022 wordt het tarief jaarlijks met 25% verlaagd. Hierdoor wordt de hondenbelasting met ingang van 2025 volledig afgeschaft.

Stijging pensioenpremie

Op 22 juli jl. heeft het ABP de premieprognose voor 2022 bekend gemaakt. De premie van het ouderdoms- en nabestaandenpensioen van ABP stijgt in 2022 naar verwachting van 25,9% naar 27,4%. Doordat het verwachte rendement naar beneden is bijgesteld en het opbouwpercentage in 2022 gelijk blijft, is meer premie nodig om de pensioenen te financieren. Deze premies worden door werkgevers en werknemers samen betaald (70% resp. 30%). Voor ons komt dit neer op een bedrag van circa € 100.000.

Hogere lasten beschut werken

In de programmabegroting 2021 is voor beschut werken een bedrag geraamd van € 80.000. De lasten over 2020 bedroegen echter € 111.000 en de verwachte lasten voor 2021 komen uit op € 130.000. We hebben de raming in de programmabegroting 2022 derhalve met € 50.000 verhoogd.

Compensatie jeugd

Door het Rijk zijn voor het jaar 2022 extra middelen beschikbaar gesteld (€ 1.319 miljoen bovenop de eerder toegezegde € 300 miljoen). Dit komt voor Tholen neer op een bedrag van circa € 2.000.000. Daarmee moet niet de indruk ontstaan, dat we volledig gecompenseerd zijn: we zijn bij de decentralisaties (2015) namelijk gestart met een budget van circa € 4,5 miljoen (gelijk aan de rijksvergoeding) en dat is vanuit gemeentelijke middelen gegroeid tot € 7,3 miljoen in 2020. We hebben in het afgelopen jaar actief gewerkt aan een ombuiging van de trend en dat lijkt te lukken door de daling van het budget naar € 6,8 miljoen in 2022.

Er is bovendien nog steeds sprake van een fors structureel tekort ten opzichte van de rijksvergoeding. De bekostiging vanaf 2023 wordt namelijk overgelaten aan een nieuw kabinet. Daarom hebben Rijk, IPO en VNG afgesproken dat gemeenten in hun meerjarenraming rekening mogen houden met 75% van de bedragen, die volgens de Commissie van Wijzen nodig zijn en die ten grondslag liggen aan de middelen die vanuit de Hervormingsagenda jeugd beschikbaar moeten komen. Deze nieuwe werkwijze komt in de plaats van de 'oude' stelpost, waarbij met structureel € 300 miljoen rekening mocht worden gehouden. Voor ons gaat het dan om circa € 1.200.000 voor 2023, € 1.100.000 voor 2024 en € 1.000.000 voor 2025.

Incidentele bedragen ten laste van exploitatie

De eenmalige uitgaven in de jaren 2022 (€ 1.416.000), 2023 (€ 445.000) en 2024 (€ 200.000) werden gedekt door een aanwending van de algemene reserve vrij besteedbaar. In het kader van de solvabiliteitsdoelstelling doen we deze aanwending teniet en brengen we de budgetten ten laste van de exploitatie.

Energiekosten

In de programmabegroting 2021 is voor energie een bedrag geraamd van € 599.000. De lasten over 2020 bedroegen echter € 639.000 en de verwachte lasten voor 2021 komen uit op € 636.000. We hebben de raming in de programmabegroting 2022 derhalve met € 30.000 verhoogd naar € 629.000.

Visie Energiebalans

Op 17 juni heeft u de Visie Energiebalans vastgesteld. In de kadernota 2022 is vanwege het ontbreken van structurele middelen budget gereserveerd voor twee formatieplaatsen (2,0 fte) gedurende twee jaar (2022 en 2023). In deze programmabegroting maken we deze budgetten alsnog structureel.

Onvoorzien aanvullen

In de kadernota 2022 was in 2024 een aanwending van de post onvoorzien verwerkt ten einde de jaarschijf sluitend te krijgen. Deze aanwending van € 50.000 draaien we terug, zodat de post onvoorzien weer in alle jaren € 250.000 bedraagt.

Storting algemene reserve niet vrij besteedbaar

Op basis van de programmabegroting 2021 vindt vanaf 2024 een storting in de Algemene reserve niet vrij besteedbaar plaats van € 200.000 voor het geval de geprognosticeerde winsten op de grondexploitaties tegenvallen (lagere solvabiliteitsratio). We stellen voor deze storting in 2024 te verhogen naar € 300.000 en in 2025 naar € 400.000. We dekken hiermee dan ook het risico af dat de taakstelling op de Wmo in deze jaren niet of slechts gedeeltelijk gerealiseerd wordt. Door de actieplannen verwachten we vanaf 2022 een daling van € 100.000 per jaar te kunnen realiseren. De taakstelling loopt derhalve op tot € 400.000 in 2025.

Doelstellingen "Tholen financieel in balans"

Een belangrijk uitgangspunt uit het coalitieprogramma is de realisatie van de doelstellingen omtrent de financiële positie. Bij het traject "Tholen financieel in balans" zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

- Een sluitende, realistische begroting met 0,4% ruimte voor onvoorzien;
- Een ratio weerstandsvermogen van ten minste 1,0 groeiend naar ten minste 1,5 in 2020;
- Een solvabiliteit van 20% in 2022;
- Een dalende netto-schuldquote op middellange termijn.

De doelstellingen worden gemonitord via onderstaande financiële kengetallen:

Ultimo jaar	R 2020	B 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
Struct. exploitatieruimte	2,1%	0,4%	2,2%	0,8%	1,1%	0,9%
Ratio weerstandsvermogen	8,0	7,3	7,9	8,9	10,3	11,0
Solvabiliteit	24%	20%	22%	24%	29%	32%
Netto schuldquote	59%	68%	62%	76%	65%	62%

De programmabegroting is structureel en reëel in evenwicht met 0,4% ruimte voor onvoorzien. De ratio weerstandsvermogen voldoet ruimschoots aan de doelstelling en ook de schulden zijn houdbaar. De focus ligt daarom met name op de solvabiliteit. Vanaf 2018 maken we het effect van winstneming in de grondexploitaties zichtbaar. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de prognoses, die door uw raad worden vastgesteld. We hanteren bij winstneming het t-2 principe: de voor 2021 verwachte winst wordt pas in 2023 begroot. Op deze manier is er altijd ruimte om bij te sturen, mocht onverhoopt blijken dat de geprognosticeerde winsten niet worden gerealiseerd. Het door uw raad gewenste solvabiliteitsratio van 20% in 2022 is bereikt. Bij de behandeling van de kadernota 2022 heeft u via een motie de doelstelling opwaarts bijgesteld naar 30% in 2030.

Duurzaam financieel beleid

In het coalitieprogramma is het principe van een duurzaam financieel beleid, mede gezien de forse investeringsopgave, gehandhaafd. Dit beleid is gericht op het verwezenlijken van de ambities, onder voorwaarde van een structureel evenwicht van baten en lasten. Hiervoor maken wij jaarlijks een doorkijk van de globale financiële consequenties voor de komende 10 jaren. In het overzicht hieronder is deze weergegeven:

bedragen x € 1.000	Nieuwe inv.	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Saldo programmabegroting 2022 / mjr 2023-2025		516	516	516	516	516	516
Renovatie Calvin College Tholen	1.341	47	47	47	47	47	47
Nieuwbouw BBS De Ark Oud-Vossemeer	1.174	26	53	53	53	53	53
Nieuwbouw BBS St. Anthonius Oud-Vossemeer	1.756	40	79	79	79	79	79
Nieuwbouw OBS De Heenetrecht Oud-Vossemeer	1.160	26	52	52	52	52	52
Vervanging voertuigen en machines GB	97	6	6	6	6	6	6
Saldo investeringen	5.528	145	237	237	237	237	237
Totaal		371	279	279	279	279	279
		voordeel	voordeel	voordeel	voordeel	voordeel	voordeel

Ontwikkeling woonlasten/lastendruk

Ons tarievenbeleid heeft ertoe geleid dat wij qua woonlasten tot de 30% goedkoopste gemeenten behoren. Volgens de Atlas van de lokale lasten 2021 van het COELO staan we (van goedkoop naar duur) momenteel zelfs op de 54^e plaats (2020: 69^e plaats). Deze positie bij de 30% goedkoopste gemeenten willen we handhaven. Daarnaast willen we de jaarlijkse stijging van de woonlasten bij voorkeur beperken tot maximaal het inflatiepercentage. De stijging in 2022 bedraagt nu 2,7%-2,9%. Landelijk stijgen de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens in 2021 echter gemiddeld met 5,1%. Onderstaande overzichten geven een beeld hoe de woonlasten zich in 2022 in een gemiddelde situatie voor eigenaren / gebruikers ontwikkelen ten opzichte van de vastgestelde tarieven 2021:

Meerpersoonshuishouden	Eigenaar en gebruiker		Gebruiker (geen eigenaar)	
	2021	2022	2021	2022
Afvalstoffenheffing	€ 269	€ 276	€ 269	€ 276
Rioolheffing	€ 206	€ 206	€ 103	€ 103
Onroerende zaakbelasting	€ 261	€ 274	-	-
Totaal	€ 736	€ 756	€ 372	€ 379
Procentuele stijging		2,7%		1,8%

Eenpersoonshuishouden	Eigenaar en gebruiker		Gebruiker (geen eigenaar)	
	2021	2022	2021	2022
Afvalstoffenheffing	€ 209	€ 215	€ 209	€ 215
Rioolheffing	€ 179	€ 179	€ 76	€ 76
Onroerende zaakbelasting	€ 261	€ 274	-	-
Totaal	€ 649	€ 668	€ 285	€ 291
Procentuele stijging		2,9%		2,1%

De gemiddelde woonlasten in Nederland bedragen in 2021 voor een meerpersoonshuishouden (eigenaar en gebruiker) € 811 en voor een eenpersoonshuishouden (eigenaar en gebruiker) € 738. Voor meer informatie verwijzen we u naar de paragraaf "Lokale heffingen".

Procedure besluitvorming

Conform artikel 189 e.v. van de Gemeentewet bieden wij uw raad een ontwerp aan voor de begroting met toelichting van de gemeente en een meerjarenraming met toelichting voor ten minste drie op het begrotingsjaar volgende jaren. Uw raad stelt alleen de begroting vast. Het raadsvoorstel is daarom gesplitst, namelijk de formele vaststelling van de begroting voor het jaar 2022 en de instemming met de meerjarenraming 2023-2025.

Voorstel

Samenvattend stellen wij u voor:

- a. De met een overschot van € 418.016 sluitende begroting van baten en lasten voor het jaar 2022 vast te stellen op een bedrag van € 72.390.465;
- b. In te stemmen met de meerjarenraming 2023-2025, met een totaal van baten en lasten van respectievelijk:
 - € 69.786.642 in 2023, waarbij inbegrepen een begrotingsoverschot van € 481.984;
 - € 71.222.844 in 2024, waarbij inbegrepen een begrotingsoverschot van € 291.639;
 - € 69.206.502 in 2025, waarbij inbegrepen een begrotingsoverschot van € 516.342.
- c. De kredieten volgens de investeringsplanning 2022 beschikbaar te stellen.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Tholen,

J.K. Fraanje
secretaris

M.L.P. Sijbers
burgemeester

De raad van de gemeente Tholen;

- gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 5 oktober 2021;

besluit:

- a. De met een overschot van € 418.016 sluitende begroting van baten en lasten voor het jaar 2022 vast te stellen op een bedrag van € 72.390.465;
- b. In te stemmen met de meerjarenraming 2023-2025, met een totaal van baten en lasten van respectievelijk:
 - € 69.786.642 in 2023, waarbij inbegrepen een begrotingsoverschot van € 481.984;
 - € 71.222.844 in 2024, waarbij inbegrepen een begrotingsoverschot van € 291.639;
 - € 69.206.502 in 2025, waarbij inbegrepen een begrotingsoverschot van € 516.342.
- c. De kredieten volgens de investeringsplanning 2022 beschikbaar te stellen.

Aldus vastgesteld door de raad van
de gemeente Tholen in zijn openbare
vergadering van 11 november 2021

 voorzitter

 griffier

PROGRAMMAPLAN 2022

0. Bestuur en Ondersteuning
 1. Veiligheid
 2. Verkeer en Vervoer
 3. Economie
 4. Onderwijs
 5. Sport, Cultuur en Recreatie
 6. Sociaal Domein
 7. Volksgezondheid en Milieu
 8. VHROSV
- Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen
Overzicht Overhead

Zonsopkomst Schelde Rijkkanaal Oud-Vossemeer - Fotograaf Johan Snijders

PROGRAMMA 0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING

De gemeente Tholen is een toekomstbestendige en op ontwikkelingen gerichte gemeente zonder het oog te verliezen voor het beheer van het bestaande. De blik is naar buiten gericht, ook over de gemeente- en provinciegrens heen. De ambtelijke organisatie is daar qua omvang en kwaliteit op toegesneden. Het streven is er op gericht om ten opzichte van de omgeving recht te doen aan de “couleur locale” en mede vanuit de historie, traditie en identiteit het verschil te maken, waar dat nodig geacht wordt of passend is. Tholen is een communicatief vaardige gemeente die een constructieve relatie met de samenleving voor ogen heeft, waarin ruimte is voor participatie en samenwerking.

Doelstelling programma:

Wij sluiten aan op ontwikkelingen in de samenleving. We verbinden en versterken, vanuit traditie en ambitie. We zijn een zelfstandige gemeente, maar werken samen op alle niveaus.

Taakveld: 0.1 Bestuur

Algemene doelstelling

- De gemeente Tholen wil zelfstandig blijven. Dit kan alleen wanneer er in toenemende mate samengewerkt wordt. Waar dat met het oog op het realiseren van de bestuurlijke doelstellingen efficiënt en effectief is, wordt er met anderen bestuurlijk en ambtelijk (incl. bedrijfsvoering) samengewerkt. Die samenwerking geldt zowel inhoudelijk als geografisch;
- Optimale (digitale) communicatie met en dienstverlening aan de burgers.

Beleidsindicatoren	R 2020	B 2022
Aantal volgers op Facebook	4.386	5.000
Aantal volgers op Twitter	2.218	2.300
Aantal volgers op Instagram	1.779	2.000
Aantal volgers op LinkedIn	n.b.*	1.850

* Werd in 2020 nog niet geregistreerd

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Opstellen van de nieuwe communicatievisie 2023-2026;
- Invulling geven aan de communicatievisie 2018-2022 “In Contact” door o.a. (vervolg)aandacht te geven aan zichtbaarheid van het college, Tholenderwijs nieuwe stijl. Indien nodig wordt rekening gehouden met nieuwe (maatschappelijke) ontwikkelingen;
- Uitvoeren motie Direct Duidelijk door te communiceren in begrijpelijke taal.

Taakveld: 0.2 Burgerzaken

Algemene doelstelling

De dienstverlening van de gemeente is dichtbij, van goede kwaliteit en scherp geprijsd. De dienstverlening gebeurt waar mogelijk digitaal.

Beleidsindicatoren	R 2020	B 2022
% klanten dat binnen 5 minuten wordt geholpen	>95%	>95%
Klanttevredenheid	>7,5	>7,5

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Uitbreiding van het aantal producten en diensten dat via het KCC (digitaal, telefonisch en fysiek) wordt aangeboden;
- Processen optimaliseren van de producten die via het KCC worden aangeboden;
- Meer producten aanbieden via I-Burgerzaken om de digitale dienstverlening aan de burgers te verbeteren;
- Direct meten ter verbetering van de dienstverlening.

Lasten en baten programma 0 Bestuur en Ondersteuning

Wat mag het kosten?

	Rekening 2020	Begroting incl. wijz 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
0.1 Bestuur	1.452.670	1.297.024	1.266.400	1.266.400	1.266.400	1.266.400
0.2 Burgerzaken	733.981	841.002	840.900	840.900	840.900	840.900
Totaal lasten	2.435.031	2.424.026	2.312.300	2.312.300	2.312.300	2.312.300
Totaal baten	-248.379	-286.000	-205.000	-205.000	-205.000	-205.000
Saldo	2.186.652	2.138.026	2.107.300	2.107.300	2.107.300	2.107.300

PROGRAMMA 1 VEILIGHEID

De samenleving om ons heen verandert voortdurend en steeds sneller. Ook de komende jaren zal dit zeer waarschijnlijk zo blijven. Wij moeten ons hier constant bewust van zijn en ons snel kunnen aanpassen aan onze omgeving.

De gemeente spant zich in voor een veilige en prettige woon- en leefomgeving (zowel sociaal als fysiek) door betrokkenheid te stimuleren en zelf- en samenredzaamheid te helpen organiseren. De gemeente Tholen werkt samen met partners aan het voorkomen van incidenten en aan een goede voorbereiding op mogelijke rampen en crises, zodat de gemeente en de partners accuraat kunnen handelen bij een verstoring van de fysieke en sociale leefbaarheid. De gemeente geeft vorm aan een heldere regierol en neemt positie in zowel Zeeland als Brabant. De kern ligt hierbij niet bij het controleren, maar bij het faciliteren, (laten) organiseren en stimuleren. Binnen de organisatie van de gemeente Tholen werkt men nauw samen op het gebied van veiligheid en aangrenzende beleidsterreinen. Dit wordt bereikt door korte lijnen, professionele relaties en het bouwen aan onderling vertrouwen, zowel intern als met veiligheidspartners. De uitwerking vindt plaats aan de hand van het lokale Integraal Veiligheidsplan 2019-2022. Hierin vindt de vertaling plaats naar operationele doelen en relevante maatschappelijke veiligheidsvraagstukken.

Doelstelling programma:

De gemeente Tholen creëert randvoorwaarden voor een veilige en prettige woon- en leefomgeving (zowel sociaal als fysiek), betreft haar inwoners hierbij om dat te realiseren en helpt hen om meer voor zichzelf en voor elkaar te zorgen.

Taakveld: 1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Algemene doelstelling

- Wij zetten in op goede afspraken en voorzieningen inzake bluswatervoorziening;
- Risicobeheersing, incidentbeheersing en incidentbestrijding in samenwerking met de Veiligheidsregio Zeeland;
- Adequaat optreden bij (mini)crises in het fysieke en sociale domein.

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Beschikken over een goede crisisorganisatie door o.a. te zorgen voor voldoende bezetting, het organiseren van (interne) bijscholing en jaarlijkse oefeningen door het gemeentelijk beleidsteam;
- Monitoren van de beschikbaarheid crisisorganisatie;
- Invulling geven aan gemeentelijke verantwoordelijkheid m.b.t. bluswatervoorziening.

Taakveld: 1.2 Openbare orde en veiligheid

Algemene doelstelling

- Integrale aanpak van overlast in de diverse kernen en van ondermijningszaken;
- Ter behoud van een veilige en leefbare gemeente een besef van veiligheid creëren bij de burgers.

Beleidsindicatoren	R 2020	B 2022
Totaal aantal verwijzingen Halt per 10.000 jongeren	135	125
Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	0,31	0
Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	3,5	1,75
Aantal diefstallen uit woning per 1.000 inwoners	1,7	1
Aantal vernielingen en beschadigingen (openbare ruimte) per 1.000 inwoners	5,4	2,5
% Thoolse burgers dat deelneemt aan Burgernet	8,8	9,5

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Aandacht geven aan Veilige buurt (faciliteren (whatsapp)buurtpreventie);
- Integrale controles inzake ondermijning;
- Voortzetting samen met samenleving, politie, Rijk, provincies, andere gemeenten en waterschappen werken aan de realisatie van concrete resultaten op gebied van ondermijning;
- Voorlichting aan inwoners, ondernemers, gemeenteraad en medewerkers over ondermijning en werken aan weerbaarheid;
- Uitvoering blijven geven aan Damoclesbeleid en BIBOB-beleid;
- Risicocommunicatie via www.zeelandveilig.nl;
- Aandacht voor gemeentelijke verantwoordelijkheid en voorlichting m.b.t. o.a. drugs, criminaliteit in havens, ondermijning, cybercrime, maritieme veiligheid;
- Opstellen Integraal Veiligheidsplan 2023 – 2026, rekening houdend met externe factoren als o.a. prioriteiten politie (drugsoverlast c.a., high impact crimes, maritieme veiligheid, verwarde personen en criminele overlast op recreatieparken en in jachthavens) en Meerjarenbeleidsplan 2022-2025 Veiligheidsregio Zeeland;
- Uitvoering geven aan jaarplan 2022 en opstellen jaarplan 2023 m.b.t. Integraal Veiligheidsplan;
- Onderzoek naar/uitvoering van inrichting veiligheidsplein in gemeentehuis;
- Evaluatie 3 jarige pilot BOA-toezicht;
- Aanpassing APV aan de actualiteit.

Lasten en baten programma 1 Veiligheid

Wat mag het kosten?

	Rekening 2020	Begroting incl. wijz 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.012.926	2.024.004	2.054.822	2.083.546	2.116.220	2.153.041
1.2 Openbare orde en veiligheid	472.906	478.535	494.800	464.800	464.800	464.800
Totaal lasten	2.488.832	2.607.809	2.552.622	2.551.346	2.584.020	2.620.841
Totaal baten	-3.000	-105.270	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
Saldo	2.485.832	2.502.539	2.549.622	2.548.346	2.581.020	2.617.841

PROGRAMMA 2 VERKEER EN VERVOER

Het programma Verkeer en Vervoer geeft mede invulling aan de ontwikkeling, beheer en onderhoud van de openbare ruimte. De openbare ruimte is een essentieel onderdeel van de herkenbaarheid van een kern. De bereikbaarheid over de weg en het water moet toereikend zijn voor het gewenste gebruik. Openbaar vervoer is belangrijk voor onder andere scholieren, studenten en ouderen. Een goede inrichting, beheer en onderhoud van de openbare ruimte, die op de juiste manier met de tijd mee ontwikkelt:

- Draagt bij aan de gezondheid, de veiligheid, het comfort en de functionaliteit;
- Is voor iedereen toegankelijk en beïnvloedt gewenst gedrag;
- Speelt een rol in het tot stand komen van de sociale cohesie in de wijken;
- Biedt mogelijkheden voor bewoners en bezoekers om samen te verblijven, te recreëren en te spelen;
- Is een stuwende kracht achter sociale en economische ontwikkelingen;
- Geeft oplossingen voor de effecten van klimaatveranderingen zoals wateroverlast, droogte en hittestress;
- Daagt bewoners en bedrijven uit om medeverantwoordelijkheid te nemen voor, en identiteit te geven aan, de eigen leefomgeving.

Doelstelling programma:

Tholen is bereikbaar en heeft een leefbare, toekomstbestendige openbare ruimte.

Taakveld: 2.1 Verkeer, wegen en water

Kerncijfers	R 2018	R 2019	R 2020
Totale lengte wegen in beheer (in km)	129	131	133
Lengte wegen (in km) niet duurzaam ingericht	46	46	46
Totaal aantal borden	4.350	4.231	4.375
Waarvan verkeersborden en onderborden	2.775	2.697	2.907
Totaal verhard oppervlak onkruidbestrijding (m ²)	1.046.868	1.063.750	1.087.485

Algemene doelstelling

- De verkeersveiligheid, bereikbaarheid, leefbaarheid en de onderhoudstoestand van de verharding binnen de bebouwde kommen op huidige niveau handhaven en zo nodig/mogelijk verbeteren;
- De verkeersdeelnemers bewust maken van de gedragsregels en risico's.

Beleidsindicatoren	R 2020	B 2022
% wegen in onderhoudsniveau C	5	4
% wegen met achterstallig onderhoud (niveau D)	3,5	2,3

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Beleidsvorming integrale openbare ruimte inclusief kwaliteitshandboek openbare ruimte (in samenhang met Omgevingsvisie/-plan en Inspiratievisie);
- Opstellen module schouwen van openbare ruimte (o.b.v. beeldkwaliteit);
- Regulier onderhoud en rehabilitatie o.b.v. inspectie 2020 wegen (kwaliteitsniveau B);
- Regulier onderhoud en rehabilitatie kunstwerken o.b.v. meerjarenonderhoudsplan;
- Uitvoeren van gecombineerde maatregelen en herinrichtingen;
- Betrekken inwoners bij voorbereiding plannen;
- Verdere planvorming rondweg Oud-Vossemeer;
- Realisatie van nieuwe aansluiting op N286 bij Tholen en herinrichting van de Molenvlietsedijk;
- Nadere uitwerking Zeeuwse regionale mobiliteitsstrategie;
- Financieel evalueren van het wegenbeleidsplan;
- Afronding Mobiliteitsplan Tholen 2022-2032;
- Uitvoeren van weginspecties;
- Oeverherstel zuidelijk deel van de Veste in Tholen;
- Realiseren van extra bankjes in iedere kern.

Taakveld: 2.3 Recreatieve havens

Algemene doelstelling

Onze havens zijn toegankelijk en veilig voor recreanten van binnen en buiten de gemeente.

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

In samenwerking met SWS nog meer bekendheid genereren voor de haven Stavenisse.

Taakveld: 2.4 Economische havens en waterwegen

Algemene doelstelling

- Aanbieden ligplaatsen voor thuisliggers binnenvaart;
- Goede bereikbaarheid t.b.v. bedrijfsmatige activiteiten in en rond de havens;
- Exploitatietekort op havens beperken.

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- De voorzieningen voor lokale gebruikers mogen niet volledig verdwijnen. Denk hierbij aan voorzieningen voor thuisliggers, parkeren, (vaar)wegen, toegankelijkheid van ligplaatsen en trailerhellingen, etc. Hiervoor voeren we overleg met de havengebruikers en overkoepelingsorganisatie Schuttevaer BLN. Daarnaast zorgen we met het onderhoudsplan ervoor dat de voorzieningen de komende 30 jaar goed onderhouden blijven;
- Hoewel de focus op recreatie en toerisme ligt, bieden we ruimte voor aan de water(sport) gerelateerde bedrijfsmatige activiteiten. Voorwaarde daarbij is dat deze de recreatie niet verstoren, maar juist versterken. Ondernemers in de haven krijgen de mogelijkheid om eigen parkeerterrein te huren om hun werkzaamheden beter uit te kunnen voeren. Daarnaast kijken we samen met de havengebruikers naar een optimale ligplaatsindeling. Tevens gaan we jaarlijks in gesprek met elkaar tijdens een gebruikersoverleg om te kijken wat er te verbeteren valt aan de havens en/of inrichting van het havenplateau;

- Om het exploitatietekort van de havens te verlagen gaan we we nog eens kritisch kijken naar bestaande huurcontracten, die eventueel kunnen worden omgezet naar erfpacht. Hierdoor ontstaat er voor beide partijen meer zekerheid en nemen onze inkomsten toe. Potentiele huurders voor verhuurbaar water in de havens worden actief benaderd en mogelijkheden worden financieel en ruimtelijk onderzocht;
- Toepassing van kathodische bescherming op damwanden in de havens van Tholen en Sint Philipsland.

Lasten en baten programma 2 Verkeer en vervoer

Wat mag het kosten?

	Rekening 2020	Begroting incl. wijz 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
2.1 Verkeer, wegen en water	3.315.949	3.522.683	3.558.140	3.647.995	3.632.788	3.643.625
2.2 Parkeren	17.820	20.019	18.056	18.034	17.992	17.974
2.3 Recreatieve havens	54.641	31.431	37.383	16.598	14.603	13.926
2.4 Economische havens en waterwegen	50.805	103.833	110.771	114.361	107.086	103.273
Totaal lasten	4.106.656	4.195.731	4.222.250	4.277.388	4.252.869	4.259.198
Totaal baten	-667.442	-517.765	-497.900	-480.400	-484.400	-484.400
Saldo	3.439.214	3.677.966	3.724.350	3.796.988	3.772.469	3.778.798

PROGRAMMA 3 ECONOMIE

Tholen staat op de kaart. We bieden ruimte aan ondernemerschap door aantrekkelijke uitbreidingsmogelijkheden voor bestaande bedrijven en een goed vestigingsklimaat voor nieuwe bedrijven. Dit levert werk en inkomen op voor de Thoolse bevolking.

We geven dit vorm door bedrijven in diverse sectoren actief te faciliteren (o.a. industrie en middenstand). Voor bedrijven hebben we voldoende bedrijfsgrond op voorraad. Deze terreinen zijn uitstekend bereikbaar. In de drie grootste kernen is sprake van een levendig en levensvatbaar winkelaanbod. Met een bloeiend bedrijfsleven ontstaat een vitale en veerkrachtige economie in de hele gemeente. De Thoolse economie is echter nog wel herstellende van de coronacrisis van vorig jaar. De 1,5 meter-economie vraagt veel van de bedrijven. De gemeente wil hen daarin bijstaan. Na de terugval van de economie in 2020 door de coronapandemie, heeft de economie zich in 2021 krachtig hersteld en is de werkloosheid weer omgeslagen in krapte op de arbeidsmarkt. We hopen dat de groei in 2022 zich doorzet.

Doelstelling programma:

Tholen heeft een vitale en veerkrachtige economie en arbeidsmarkt.

Taakveld: 3.1 Economische ontwikkeling

Algemene doelstelling

Behoud en zo mogelijk versterking bestaande economische structuur en aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en werkgelegenheid.

Beleidsindicatoren	R 2020	B 2022
Functiemenging (%)	46,3*	50
Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inw. in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	166,9	>166,9

* Gegevens 2019

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Zorgen voor een goed ondernemingsklimaat door enerzijds fysieke zaken, zoals het ontwikkelen van bedrijventerreinen en anderzijds door het faciliteren van het bedrijfsleven op velerlei gebied zoals fysieke ruimte, personeel, subsidies en informatie.
- Uitvoeren van een arbeidsmarktonderzoek als basis voor o.a. acquisitiebeleid.

Taakveld: 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Algemene doelstelling

Het scheppen van fysieke condities voor alle gewenste vormen van bedrijvigheid.

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Concurrerend grondprijnsbeleid voor bedrijven vaststellen;
- Alle bestaande grondexploitaties van bedrijventerreinen actualiseren en ter vaststelling aan uw raad voorleggen;
- Aanleggen nieuwe ontsluiting Welgelegen;
- Bouwrijpmaken Welgelegen IV (gronden rondom gronddepot) en start gronduitgifte;
- Bestemmingsplanprocedure uitbreiding bedrijventerrein Sint Philipsland doorlopen.

Taakveld: 3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen**Algemene doelstelling**

Het faciliteren van bedrijven en ondernemers en verbeteren het ondernemersklimaat.

Beleidsindicatoren	R 2020	B 2022
Werkgelegenheid bij nieuwe bedrijven	32	20
Verkoop bedrijfsgrond Welgelegen	2,3	2,0

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Acquisitie verder vormgeven door Tholen steeds meer ook online kenbaar te maken bij nieuwe bedrijven;
- Faciliteren bestaande bedrijven;
- Uitvoering geven aan het "Plan van aanpak detailhandel";
- Uitvoering geven aan het plan "Tholen, Gastvrije vesting aan het water";
- Het onderhouden van contacten met bedrijven, o.a. door bezoeken;
- Het organiseren van bijeenkomsten (o.a. ondernemersavond en duurzaamheidsbijeenkomsten).

Taakveld: 3.4 Economische promotie**Algemene doelstelling**

Tholen op de kaart zetten op het gebied van wonen, werken en recreëren.

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- In samenwerking met STBB blijvend inzetten op promotie en marketing op gebied van wonen, werken en recreëren;
- Voor de Zeeuwsbrede marketing wordt afgestemd met de nieuwe Zeeuwse Marketing Organisatie;
- Uitvoeren beleidsplan toerisme & recreatie 2019-2022;
- Samen met Invest in Zeeland inzetten op acquisitie van bedrijven.

Lasten en baten programma 3 Economie

Wat mag het kosten?

	Rekening 2020	Begroting incl. wijz 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	191.024	17.344	1.400	-894.716	-1.703.600	-1.023.600
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	120.603	217.200	104.136	84.031	83.726	83.631
3.4 Economische promotie	-99.428	-16.099	-76.435	-128.512	-128.701	-128.779
Totaal lasten	2.497.792	3.896.565	4.543.748	2.883.100	3.130.208	2.990.144
Totaal baten	-2.285.592	-3.678.120	-4.514.647	-3.822.297	-4.878.783	-4.058.892
Saldo	212.200	218.445	29.101	-939.197	-1.748.575	-1.068.748

PROGRAMMA 4 ONDERWIJS

Goed onderwijs is de basis voor maatschappelijke participatie. Het Rijk stelt randvoorwaarden (wettelijke kaders) en budget beschikbaar. Schoolbesturen hebben een meer bepalende rol en de gemeente speelt als lokale overheid een belangrijke faciliterende rol.

Doelstelling programma:

Het stimuleren en faciliteren van het onderwijsveld, zodanig dat het onderwijs een bijdrage levert aan de ontwikkeling van kinderen tot zelfstandige, weerbare, beroepsgekwalficeerde volwassenen die actief participeren in de samenleving.

Taakveld: 4.1 Openbaar basisonderwijs

Algemene doelstelling

- Het waarborgen van de continuïteit van openbaar onderwijs binnen straal van 10 kilometer;
- Het openbaar onderwijs op Tholen is van goede kwaliteit en is duurzaam (financieel) gezond georganiseerd.

Beleidsindicatoren

	R 2020	B 2022
Aantal kernen met school voor openbaar basisonderwijs	8	8

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Periodiek overleg met OcTHO, waarbij de visie op de continuïteit en bereikbaarheid van het openbaar onderwijs doorlopende bespreekpunten zijn;
- Het doorvertalen van de uitkomsten van het periodiek overleg in concrete maatregelen, passend bij wederzijdse verantwoordelijkheden.

Taakveld: 4.2 Onderwijshuisvesting

Algemene doelstelling

Het in samenwerking met de onderwijstellingen voorzien in een adequate en zo goed mogelijk op de behoefte afgestemde onderwijshuisvesting voor alle scholen van alle richtingen door:

- Het versterken van functies (w.o. onderwijshuisvesting, kinderopvang, bibliotheek, Taalhuis, Mamacafé, dorpshuizen, gemeenschapscentra) binnen een kern;
- De combinatie van functies vertalen in multifunctionele gebouwen;
- Maatwerk per kern;
- Toepassing van de BENG-norm (Bijna Energie Neutraal) per 2021 bij nieuwbouw.

Kerncijfers	R 2018	R 2019	R 2020
Aantal scholen voortgezet onderwijs	1	1	1
Aantal scholen openbaar basisonderwijs	8	8	8
Aantal scholen bijzonder basisonderwijs	12	12	12
Aantal scholen speciaal basisonderwijs	1	1	1

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Uitvoeren van het Integraal HuisvestingsPlan (IHP);
- Voeren van gesprekken met de verschillende schoolbesturen binnen Tholen;
- Uitvoeren onderwijshuisvestingtaak;
- Maatwerk per kern bieden met betrekking tot afweging noodzakelijke nieuwbouw danwel levensduurverlengend renoveren.

Taakveld: 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Algemene doelstelling

De gemeente wil met het lokale onderwijs- en jeugdbeleid voorwaarden scheppen waardoor kinderen en jongeren die competenties kunnen verwerven die zij nodig hebben om zich te ontwikkelen tot zelfredzame, actieve en democratische burgers die succesvol kunnen deelnemen aan de samenleving.

Kerncijfers	R 2018	R 2019	R 2020
Aantal leerlingen met aangepast leerlingenvervoer	154	146	135
Aantal leerlingen met openbaar leerlingenvervoer	41	37	33
Aantal leerlingen openbaar basisonderwijs	834	808	798
Aantal leerlingen bijzonder basisonderwijs	1.627	1.638	1.614
Aantal leerlingen bijzonder speciaal onderwijs	45	42	49
Aantal leerlingen voortgezet onderwijs Calvin College	315	291	285
Aantal leerlingen speciaal onderwijs	12	20	18

Beleidsindicatoren	R 2020	B 2022
<i>Omvang absoluut verzuim per 1.000 leerlingen</i>	0,5	0,5
<i>Omvang relatief verzuim per 1.000 leerlingen</i>	55	55
<i>Vroegtijdig schoolverlaters (vsv-ers) (%)</i>	1,3%	<1,3%
Bereik (%) doelgroeppeuters VVE	90%	>90%

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Zorgen voor voldoende aanbod van Voor- en Vroegschoolse Educatie, verspreid over 8 kernen in de gemeente.
- Verankeren en waar mogelijk verbreden ondersteuningsaanbod bij (risico) op onderwijsachterstanden.
- Versterken aansluiting onderwijs en zorg, ook in voorschoolse periode.
- Versterken evaluatie- en overlegstructuur, inclusief monitoring.

Lasten en baten programma 4 Onderwijs

Wat mag het kosten?

	Rekening 2020	Begroting incl. wijz 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
4.2 Onderwijshuisvesting	565.168	1.572.294	1.748.638	1.778.791	1.893.265	1.878.901
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	972.525	1.077.819	1.109.973	1.119.297	1.116.419	1.115.624
Totaal lasten	2.232.859	3.530.965	3.832.011	3.911.488	4.063.084	4.047.925
Totaal baten	-695.166	-880.852	-973.400	-1.013.400	-1.053.400	-1.053.400
Saldo	1.537.693	2.650.113	2.858.611	2.898.088	3.009.684	2.994.525

PROGRAMMA 5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

Op het gebied van sport en cultuur heeft de gemeente vooral een faciliterende, ondersteunende en soms voorwaardenscheppende rol voor zijn inwoners vanwege de maatschappelijke, economische, culturele en gezondheidsbelangen. De inwoners dragen de primaire verantwoordelijkheid voor de inhoud van de activiteiten die men ontwikkelt. De faciliterende en ondersteunende rol wordt vorm gegeven door financiering, kadervorming van het verenigingsleven, bevordering van samenwerking, samenhang en coördinatie. De voorwaardenscheppende rol van de gemeente is een verzorgde inrichting van de openbare ruimte, de beschikbaarheid in elke kern van een voor die kern adequate sport-, een culturele-, en maatschappelijke voorziening, waarbij multifunctionaliteit een voorwaarde is en waar mogelijk overdracht van de verantwoordelijkheid hiervan aan de samenleving.

Tholen is aantrekkelijk voor zijn inwoners en bezoekers door zijn rijkdom aan monumenten, zijn authenticiteit, weidsheid en ongereptheid en zijn unieke mogelijkheden om te wandelen, fietsen en het beoefenen van watersport en dijkrecreatie. Deze worden versterkt door een divers aanbod aan voorzieningen. De gemeentelijke rol is een faciliterende, ondersteunende en voorwaardenscheppend rol. De primaire verantwoordelijk ligt bij de ondernemers. Sport, cultuur en recreatie versterken elkaar.

Doelstelling programma:

Tholen heeft een goed leefklimaat voor inwoners en is aantrekkelijk voor bezoekers.

Taakveld: 5.1 Sportbeleid en activering

Algemene doelstelling

Er is een passend, aantrekkelijk aanbod van sport(accommodaties) en een bloeiend en gevarieerd verenigingsleven als voorwaarde en middel om te sporten, gezondheid te bevorderen, een zinvolle vrijetijdsbesteding te bieden en om participatie te vergroten.

Beleidsindicatoren	R 2020	B 2022
Niet sporters (%)	58,2%*	<58%

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Inzet van buurtsportcoaches om sportbeoefening te bevorderen;
- Het faciliteren, ondersteunen, stimuleren, huisvesten en/of subsidiëren van sport- en cultuurprojecten;
- Signalering door buurtsportcoaches als preventieve maatregel voor de jeugdzorg. Ook wordt de mogelijkheid bekeken om verenigingen te ondersteunen bij hun maatschappelijke betrokkenheid op dit gebied.

Taakveld: 5.2 Sportaccommodaties

Algemene doelstelling

Het bieden van bij de gemeente Tholen passende accommodaties voor sport- en beweegbeoefening en lichamelijke opvoeding. De verantwoordelijkheid van beheer en onderhoud waar mogelijk onderbrengen bij de betreffende vereniging.

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Faciliteren en ondersteunen van verenigingen/stichtingen bij exploitatie, beheer en onderhoud van de overgedragen accommodaties;
- Uitvoering geven aan het besluit ten aanzien van het zwembad te Sint-Maartensdijk.

Taakveld: 5.3 Cultuurpresentatie, -productie en - participatie**Algemene doelstelling**

Het realiseren van een adequaat cultureel voorzieningen- en activiteitsniveau gericht op het stimuleren een brede cultuurparticipatie en de ontwikkeling van een aantrekkelijke gemeente.

Beleidsindicatoren	R 2020	B 2022
Aantal basisscholen dat muziekonderwijs aanbiedt	21	21
Aantal scholen dat meedoet aan cultuurmenu's	12	22

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Faciliteren en inschakelen Cultuurplein Tholen;
- Financiering Centrum Kunst en Cultuureducatie t.b.v. primair onderwijs;
- Bevorderen van muziekonderwijs binnen het primair onderwijs met behulp van de Muziekschool Zeeland en de muziekverenigingen in de gemeente Tholen;
- Cultuur inzetten als preventie jeugd- en ouderenzorg;
- Bevordering en benutten van kunst en cultuur als aantrekkingsklimaat voor inwoners en bezoekers.

Taakveld: 5.4 Musea**Algemene doelstelling**

De gemeente Tholen hecht belang aan de brede maatschappelijke functie die musea hebben voor zowel de eigen inwoners als bezoekers. Het gaat hierbij primair om de historische, culturele en educatieve betekenis.

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

Ondersteunen van activiteiten van personen en organisaties op het gebied van cultuurhistorie en kunsten.

Taakveld: 5.5 Cultureel erfgoed**Algemene doelstelling**

Het ontwikkelen, behouden en uitdragen van het culturele erfgoed van de gemeente Tholen en het toegankelijk maken ervan voor Tholenaren en bezoekers.

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Aan de erfgoedvisie is een uitvoeringsagenda gekoppeld. In samenwerking met Erfgoed Zeeland wordt verder handen en voeten gegeven aan het instellen van gemeentelijke monumenten, het opstellen van beleid voor kwetsbaar erfgoed, het invoeren van een gemeentelijke subsidieverordening voor de instandhouding van gemeentelijke monumenten, het ondersteunen van kansrijke projecten of initiatieven op het vlak van erfgoed;
- Na het binnenhalen van de rijkssubsidie voor het opstellen van een kerkenvisie wordt er in onderlinge samenhang gewerkt aan een kerkenvisie en erfgoedvisie. De gesprekken met de kerkbesturen zijn gestart en worden de komende tijd verder uitgevoerd;
- Daarna kunnen er aan de hand van resultaten verkregen uit workshops zgn. gebouwenpaspoorten worden opgesteld. De gesprekken voor de erfgoedvisie worden voortgezet voor zover de Coronasituatie het toelaat. Er is in de kadernota actiegericht uitvoeringsbudget voor erfgoedbeleid gehonoreerd. Met dit actiegerichte uitvoeringsbudget kan handen en voeten gegeven worden aan beide visies;
- Kwaliteit erfgoed behouden door het verlenen van subsidie voor het onderhoud van particuliere molens en kerken op basis van de gemeentelijke subsidieverordening;
- Het bereikbaar maken van erfgoed door cultuurhistorische gebouwen te ontsluiten door bijvoorbeeld Open Monumentendag;
- Het bevorderen van onderzoek dat bijdraagt aan het behoud, de toegankelijkheid en daarmee de beleefbaar maken van erfgoed. Het gaat daarbij in eerste instantie om de ontwikkeling van de rijksmonumenten, maar ook om ondersteuning van burgerinitiatief gericht op herstel van rijks- en gemeentelijke monumenten waarbij de rol van de gemeente randvoorwaardenscheppend is. Afhankelijk van keuzes en ambitieniveau van de gemeenteraad zal het faciliteren/ ondersteunen niet alleen in het kader van restauratie zijn maar ook in het kader van allerlei activiteiten en projecten incl, het beleefbaar maken van erfgoed, zowel materieel als immaterieel.

Taakveld: 5.6 Media

Algemene doelstelling

- Bewaken dat de bestuurlijke lichamen en andere verantwoordelijke organisaties binnen de lokale omroep een getrouw beeld geven van wat er onder de bevolking leeft;
- De aanwezigheid van een adequaat aanbod van bibliotheekdiensten aan de eigen inwoners.

Beleidsindicatoren	R 2020	B 2022
Aantal kernen met Bieb in de Buurt	9	9

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

Uitwerken van het uitvoeringsplan 'Bieb in de buurt' met maatwerk per kern.

Taakveld: 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Algemene doelstelling

- Stimuleren van kinderen tot beweging, waarbij ontmoeten centraal staat;
- Het behouden en ontwikkelen van een robuuste groenstructuur die de waarden van groen versterkt (ruimtelijke waarde, cultuurhistorie, landschap en biodiversiteit, educatie, recreatie en spelen, leefbaarheid en toekomstwaarde).

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Speelvoorzieningen per kern concentreren. In 2022 worden de speeltuinen in Tholen (in beheer bij speeltuinvereniging Buutvrij) en Scherpenisse (in beheer bij speeltuinvereniging De Speelkrael) afgerond;
- Wijken speelvriendelijk inrichten. In Stavenisse is in 2021 een begin gemaakt met de realisatie van een natuurlijke beweeg- en speelroute. In 2022 wordt de route afgerond;
- Speeltoestellen, speelaanleidingen en ondergronden inspecteren en indien nodig vervangen, waarbij speeltoestellen niet meer zonder meer 1 op 1 worden vervangen met uitzondering van de speeltoestellen bij speellocaties die zijn aangemerkt als grotere speelvoorziening voor de kern waar kinderen van verschillende leeftijden met elkaar spelen;
- Uitvoering geven aan de motie inclusief spelen door het oprichten van een lokale speeltuinbende voor Tholen;
- Het openbaar groen duurzaam in stand houden en de waarden van groen versterken door regulier beheer (gehele areaal), inboet en renovaties en bij reconstructies en nieuwe aanleg;
- Zo robuust mogelijke groenstructuren realiseren; bij reconstructies en nieuwe aanleg;
- De biodiversiteit vergroten (en daarmee ook belevingswaarde); volgens een integraal plan voor vergroting van de biodiversiteit waarvan ecologisch bermbeheer en inzaai van bloemenmengsels onderdeel uitmaken;
- Ons aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering o.a. door aanplant van klimaatgroen. Een meerjarenplan opstellen om uitvoering te geven aan de motie Actieplan bomen om te komen tot 25.000 extra bomen / bosschages;
- Hoger beheerniveau bij toeristische hotspots.

Lasten en baten programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie

Wat mag het kosten?

	Rekening 2020	Begroting incl. wijz 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
5.1 Sportbeleid en activering	134.210	205.300	190.400	210.400	210.400	210.400
5.2 Sportaccommodaties	1.124.397	1.224.230	1.300.952	1.332.852	1.284.808	1.278.545
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en - participatie	338.848	379.280	388.891	388.756	368.468	368.356
5.4 Musea	431.845	309.517	373.203	363.139	361.199	359.300
5.5 Cultureel erfgoed	373.705	332.061	276.948	276.398	275.123	374.659
5.6 Media	448.312	435.300	359.450	356.250	356.250	351.950
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	1.097.127	1.237.230	1.372.536	1.297.423	1.297.221	1.297.131
Totaal lasten	4.532.973	4.653.718	4.769.780	4.732.618	4.660.869	4.647.741
Totaal baten	-584.528	-530.800	-507.400	-507.400	-507.400	-507.400
Saldo	3.948.444	4.122.918	4.262.380	4.225.218	4.153.469	4.140.341

PROGRAMMA 6 SOCIAAL DOMEIN

Iedereen levert een bijdrage aan onze lokale samenleving. We gaan uit van wederkerigheid: het is niet alleen maar meedoen aan, maar ook bijdragen aan. Eigen mogelijkheden en eigen verantwoordelijkheid staan dus centraal, maar wél naar ieders vermogen.

Doelstelling programma:

Alle inwoners van Tholen doen naar vermogen mee, waar nodig met (tijdelijke) ondersteuning. De inwoners ondersteunen elkaar en zetten zich actief in voor de samenleving.

Taakveld: 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Algemene doelstelling

Het stimuleren en (mede-)organiseren van algemene voorzieningen gericht op participatie.

Beleidsindicatoren	R 2020	B 2022
Aantal statushouders overeenkomstig taakstelling (cumulatief)	18	30
% mantelzorgers dat mantelzorg geven tamelijk zwaar vindt	7,4	7,2

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Uitvoering taakstelling opvang statushouders;
- Uitvoering nieuwe wet inburgering;
- Kerngerichte vormgeving van de dorps huisfunctie in diverse kernen, waarbij gebruik gemaakt wordt van “natuurlijke momenten”;
- Bevorderen (positieve) ontwikkelingen in Sint-Maartensdijk en de onderlinge samenhang;
- Inzet van jongerenwerkers en buurtsportcoaches voor preventie;
- Uitvoeren beleidsnotitie Mantelzorgondersteuning;
- Inzetten op vinden mantelzorgers, versterken mantelzorg door eigen regie, hulp bij uitbreiden informeel netwerk;
- Zorgketten betrekken in de ondersteuning van mantelzorgers door vrijwillige inzet;
- Door dialoog met de samenleving initiatieven faciliteren/stimuleren via het Stimuleringsfonds Samenleving;
- Verdere invulling geven aan pact tegen eenzaamheid.

Taakveld: 6.2 Wijkteams

Algemene doelstelling

Het identificeren en waar nodig vergroten van eigen kracht in de samenleving en waar nodig het geleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning.

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Het kernteam, welke procesregie voert op meervoudige problematiek, zetten we in bij de beoordeling van voorgenomen afwijzingen van aanvragen, vanwege de deskundigheid in dit team (GZ- psycholoog en Jeugdarts GGD);
- Het voortzetten van het bieden van cliëntondersteuning via het SMWO;
- Inzet van voorzieningenadviseurs en steunpunt Mantelzorg;
- Inzet van hooggekwalificeerde jongerenwerkers voor preventie en zonodig toeleiding tot jeugdhulp.

Taakveld: 6.3 Inkomensregelingen**Algemene doelstelling**

Het bieden van (tijdelijke / aanvullende) financiële ondersteuning aan mensen die niet zelfstandig in hun levensonderhoud kunnen voorzien.

Beleidsindicatoren	R 2020	B 2022
<i>Kinderen in uitkeringsgezinnen (%)</i>	3%	3%
<i>Werkloze jongeren 16-22 (%)</i>	1%	1%
<i>Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners</i>	23,4	19,5
Aantal toegekende aanvragen kwijtscheldingen	418	410

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Inzetten van workshops voor kansen en mogelijkheden op betaald werk en beperken van de instroom;
- Uitvoering geven aan het Armoedebeleid door het bieden van maatwerk;
- Aanbieden van schuldhulpverlening;
- Preventieve maatregelen ter voorkoming van schuldenproblematiek;
- Bevorderen van deelname aan de samenleving;
- Inzet netwerk- en preventiemedewerker;
- Vroegsignalering schuldhulpverlening;
- Jobcoaching.

Taakveld: 6.4 Begeleide participatie**Algemene doelstelling**

Het bevorderen van maatschappelijke participatie die niet gericht is op doorstroming naar reguliere arbeid.

Beleidsindicatoren	R 2020	B 2022
Aantal verplicht te realiseren beschutte werkplekken	4	4

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

Samen met de gemeenten op de Bevelanden De Betho instandhouden voor beschermt werken.

Taakveld: 6.5 Arbeidsparticipatie

Algemene doelstelling

Ondersteuning bij het vinden van werk.

Beleidsindicatoren	R 2020	B 2022
<i>Aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 - 64 jaar</i>	579,9	>580
<i>Netto arbeidsparticipatie (%)</i>	70,1%	>70,1
<i>Re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar</i>	242,9	<242,9

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Inzetten van re-integratietrajecten;
- Gecoördineerde werkgeversbenadering; samenwerking op regionaal gebied met andere gemeenten, SW bedrijven, UWV, ROC West-Brabant, BZW en kenniscentra;
- Extra aandacht voor jeugdwerkloosheid;
- Afspraken maken met voortgezet speciaal onderwijs voor overdracht van leerlingen;
- Instroombeperking en uitstroombetovordering door inzet van de werkmakelaars.

Taakveld: 6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)

Zie taakveld 6.71.

Taakveld: 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Algemene doelstelling

Betovordenen van zelfstandigheid van volwassenen met een beperking of psychische problemen.

Beleidsindicatoren	R 2020	B 2022
<i>Cliënten met een maatwerkarr. Wmo per 10.000 inwoners</i>	480	550

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Uitvoering geven aan het lokaal actieplan "Grip op sociaal domein". Sturen op basis van data; inzicht krijgen in ontwikkelingen en tendensen en daarop acteren kostenreductie);
- Uitvoering geven aan regionaal actieplan "Grip op WMO". Actieve deelname aan uitwerking van 6 regionale kostenremmende maatregelen, alsmede implementatie van deze maatregelen;
- Inzetten op vroegsignalering, preventie en informele zorg. Onderzoek naar mogelijkheden om samen met de zorgketten algemene voorzieningen aan te bieden, waardoor maatwerkvoorzieningen mogelijk langer uitgesteld worden.
- Het organiseren van passende ondersteuning (huishoudelijke hulp, begeleiding) voor mensen die niet op eigen kracht kunnen deelnemen aan de samenleving.

Taakveld: 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Algemene doelstelling

Jeugdigen en ouders krijgen, waar nodig, tijdig bij hun situatie passende hulp.

Beleidsindicatoren	R 2020	B 2022
Jongeren met jeugdhulp %	*10,04%	<11,8%

* Gegevens 2019

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Nadrukkelijker sturen oplooptijd en verlengingen van de casussen door tussentijdse evaluaties;
- Nadrukkelijker sturen op eigen kracht van de inwoners bij hulpvragen, verlengingen en afbouw van zorg. Uitgangspunt is normalisering van de zorg;
- De buurtsportcoaches nadrukkelijker in positie brengen ten behoeve van hun signaleringsfunctie;
- De signalerende en preventieve taak van de jongerenwerkers, alsmede zonodig de toeleiding naar zorg, doorzetten;
- Voortzetten van het preventieve project Buurtpedagoog in Oud-Vossemeer en St. Maartensdijk, en bezien in hoeverre deze functie kan worden uitgebreid naar andere kernen.

Taakveld: 6.81 Geescaleerde zorg 18+

Algemene doelstelling

Het in samenwerking met Zeeuwse gemeenten bieden van voorziening voor opvang- en beschermd wonen.

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Toegang lokaal organiseren
- Norm van opdrachtgeverschap met 13 gemeenten uitwerken
- Met de 13 gemeenten komen tot een governance structuur voor BW
- Partnerschap afspraken maken

Taakveld: 6.82 Geescaleerde zorg 18-

Algemene doelstelling

Het bieden van de veiligheid van kinderen en jeugdigen, met inbegrip van maatwerk dienstverleningsmaatregelen voor jeugdigen die in de desbetreffende opvangvoorzieningen verblijven.

Beleidsindicatoren	R 2020	B 2022
Jongeren met een delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jarigen)	1%*	1%
Jongeren met jeugdbescherming	1,6%*	1,27%
Jongeren met jeugdreclassering	0,6%*	0,22%

* Gegevens 2019

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Verdergaande samenwerking met de Gecertificeerde Instelling, waardoor preventief ingezet wordt in casussen waar de veiligheid in het geding is;
- Daarmee in een vroegtijdig stadium een passende, bij voorkeur tijdelijke, vorm van zorg aanbieden, gericht op herstel van een veilige situatie;
- Zonodig inzet van kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering;
- De ontwikkelingen volgen van het Zeeuwse project Vaart in Veiligheid en deze implementeren in de lokale situatie. Dit project gaat in op een nieuwe inrichting van de veiligheidsketen en de samenwerking met Veilig Thuis, de Gecertificeerde Instelling en de Raad voor de Kinderbescherming.

Lasten en baten programma 6 Sociaal domein**Wat mag het kosten?**

	Rekening 2020	Begroting incl. wijz 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.166.987	2.547.892	2.381.602	2.312.170	2.323.825	2.315.049
6.2 Wijkteams	838.046	831.600	1.018.300	848.300	808.300	683.300
6.3 Inkomensregelingen	267.313	1.487.600	1.442.100	1.402.100	1.362.100	1.322.100
6.4 Begeleide participatie	2.060.970	2.418.863	2.243.101	2.160.234	2.155.544	2.153.148
6.5 Arbeidsparticipatie	728.775	729.700	817.400	817.400	817.400	817.400
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	596.438	601.782	636.600	636.600	636.600	636.600
6.71 Maatwerkdienst-verlening 18+	5.181.434	5.892.838	5.855.100	5.755.100	5.655.100	5.555.100
6.72 Maatwerkdienst-verlening 18-	5.548.484	5.754.700	4.987.500	4.987.500	4.987.500	4.987.500
6.81 Geescaleerde zorg 18+	84.976	134.979	111.600	111.600	111.600	111.600
6.82 Geescaleerde zorg 18-	1.841.011	1.006.500	2.351.200	2.351.200	2.351.200	2.351.200
Totaal lasten	27.020.262	28.126.202	27.212.253	26.749.954	26.571.919	26.295.747
Totaal baten	-7.705.829	-6.719.748	-5.367.750	-5.367.750	-5.362.750	-5.362.750
Saldo	19.314.433	21.406.454	21.844.503	21.382.204	21.209.169	20.932.997

PROGRAMMA 7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

Tholen staat voor een gezond leven in een gezonde omgeving. Gezondheid in de breedste zin van het woord voor alle inwoners en bezoekers staat voorop. Stimulering van een gezonde levensstijl is hiermee een speerpunt. Samenwerking met partijen en initiatieven leveren positieve energie en biedt kansen. Er wordt met name hernieuwbare energie gebruikt, kringlopen zijn gesloten en afval wordt een woord uit het verleden. Economie en duurzaamheid zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Tholen hecht verder aan de beschikbaarheid van een respectvolle laatste rustplaats.

Doelstelling programma:

Tholen is een schone en duurzame gemeente en bevordert en beschermt de gezondheid van haar inwoners.

Taakveld: 7.1 Volksgezondheid

Algemene doelstelling

Bevorderen en beschermen van de gezondheid van de inwoners en bezoekers.

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Ontwikkeling lokale nota volksgezondheid op basis van de nieuwe landelijke nota;
- Voorlichtingsprogramma op basisonderwijs (1nul1);
- Samenwerking tussen sport, cultuur en volksgezondheid verder uitdiepen en samenbrengen in een preventie nota.

Taakveld: 7.2 Riolering

Algemene doelstelling

Het (afval)watersysteem in Tholen is een systeem dat kosteneffectief:

- De volksgezondheid van de inwoners van Tholen (de gebruikers) waarborgt;
- Het stedelijk afvalwater zodanig inzamelt, transporteert en verwerkt dat daarbij zo weinig mogelijk systeemvreemd water (hemel- en grondwater) wordt af gevoerd richting de zuivering en waarbij zo min mogelijk energie wordt verbruikt;
- In hoge mate het hemelwater gescheiden van het overige afvalwater zodanig inzamelt en verder verwerkt dat bij hevige regen geen wateroverlast/schade optreedt (klimaatbestendigheid) en het ingezamelde hemelwater daar waar mogelijk beschikbaar stelt voor nuttig gebruik;
- Bovengrondse voorzieningen kent voor een klimaatbestendige regenwaterafvoer (daar waar dat ruimtelijk mogelijk is) en voldoende voorzieningen kent om regenwater vast te houden en te bergen om droge perioden klimaatbestendig te kunnen overbruggen;
- De kwaliteit van het oppervlaktewatersysteem en het grondwatersysteem niet in gevaar brengt;
- Een grondwaterregime heeft, dat passend is bij de bestemming binnen de bebouwde kom;
- Qua toestand en functioneren binnen acceptabele risico's continu voldoet.

Beleidsindicatoren	R 2020	B 2022
% riolering met achterstallig onderhoud	<2%	<2%
Afname aantal schadeveroorz. overlastlocaties/gebieden gemiddeld per jaar	3	>3
% drainagestelsel met achterstallig onderhoud	< 1%	<1%
% drainage verwerkt in beheerpakket	100%	100%

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- SWO-maatregelen: bepalen en uitvoeren van (bovengrondse) maatregelen om schade als gevolg van wateroverlast te beperken;
- Zo mogelijk bovenstaande combineren met wegenonderhoud en waterhuishoudkundige maatregelen voor het openbaar groen met het oog op langdurige droge perioden in de toekomst;
- Bij onderhoud van wegen tegen minimale kosten drainage aanleggen in de openbare ruimte, zodat cunetten droog worden gehouden en perceelaansluitingen afgevoerd kunnen worden met één enkele drainageleiding. Tevens wordt - waar dit nuttig is - een gescheiden stelsel gerealiseerd;
- Bepalen en uitvoeren van onderhoudsmaatregelen om de gemiddelde levensduur van het rioolstelsel te handhaven/vergroten op basis van levenscycluskosten;
- Kleine herstelmaatregelen uitvoeren aan de riolering gebaseerd op geconstateerde schadebeelden;
- Periodiek reinigen van rioleringsobjecten en drainage;
- Faciliteren van bewoners bij het afvoeren van grondwater dat leidt tot overlast (grondwaterbeheersing);
- Invulling en vervolg geven aan de Klimaatadaptatie Strategie Zeelanden het initiatief 'Thools Groen voor een beter buitenklimaat' in het kader van Ruimtelijke Adaptatie m.b.t. tot het veranderende klimaat;
- Analyse diverse kernen voor hittebestendig inrichten van de openbare ruimte.

Taakveld: 7.3 Afval

Kerncijfers	R 2018	R 2019	R 2020
Aantal tonnen restafval	3.845	4.006	4.025
Aantal tonnen GFT-afval	3.208	3.406	3.604
Aantal tonnen oud papier	1.076	1.119	1.507
Aantal tonnen glas	395	448	486

Algemene doelstelling

Het restafval beperken (VANG doelstelling) en het tegen aanvaardbare kosten inzamelen en verwerken van het huishoudelijk afval.

Beleidsindicatoren	R 2020	B 2022
<i>Omvang huishoudelijk restafval (kg/ inwoner)</i>	154	150
Omvang gescheiden ingezamelde kunststof (ton)	598	600

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Evaluatie pilot GFT-E Stavenisse uitvoeren en mogelijke successen invoeren in de hele gemeente;
- Volumesturing optimaliseren;
- Grondstofinzameling beter faciliteren;
- Inzamelen hoogbouw optimaliseren; bovengrondse verzamelcocons vervangen door ondergrondse containers met pasjessysteem;
- Milieustraat toegangscontrole en ontwikkelingen rondom Ambachtencentra;
- Mogelijkheden voor Repair cafe's onderzoeken met Kringloopcentra;
- Afval scheiden op scholen pilot evalueren en mogelijk doorzetten gehele gemeente.

Taakveld: 7.4 Milieubeheer

Algemene doelstelling

We streven naar een duurzaam Tholen door het voorkomen of beperken van schade aan de Thoolse woon- en werkomgeving. Ontwikkelingen rondom duurzaamheid worden waar mogelijk gestimuleerd en gefaciliteerd. In 2025 wordt ten minste 25% van onze energievraag lokaal duurzaam opgewekt.

Beleidsindicatoren	R 2020	B 2022
Hernieuwbare energie (%)	13,6	19
Elektriciteitsgebruik woningen (KWh per jaar)	2.877	2.750
Gasverbruik woningen (m3 per jaar)	1.410	1.200

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- We voeren verschillende projecten uit de visie op de energiebalans programmatisch uit.
- We gaan aan de slag met het eerste wijkuitvoeringsplan.

Taakveld: 7.5 Begraafplaatsen

Kerncijfers	R 2018	R 2019	R 2020
Aantal begrafenissen o.b.v. aantal gedolven graven	146	132	174
Aantal verleende vergunningen monumenten	100	103	95
Aantal bijzettingen urnen	5	3	4
Aantal verleende rechten particuliere graven	117	106	124
Aantal verleende gebruiksrechten algemene graven	15	14	14
Aantal verlengingen particuliere graven 10 jaar	68	132	222
Aantal verlengingen particuliere graven 30 jaar	7	0	0

Algemene doelstelling

Het mogelijk maken om tegen redelijke tarieven begraven te worden en begraven gehouden te worden en as te bestemmen.

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Inventarisatie rechthebbenden van oude graven. De doorlooptijd van de inventarisatie (excl. voorbereidingen) bedraagt ruim 1 jaar per begraafplaats. Voor 2022 betreft dit Poortvliet en Oud-Vossemeer;
- Aansluitend aan de bovengenoemde inventarisatie per kern uitvoering geven aan de tweede ronde opnieuw in gebruik nemen van graven waarvan afstand van de rechten is gedaan. En het verwijderen van gedenkstenen van de oudere graven waarvan rechten vervallen zijn verklaard. Voor 2022 betreft dit Stavenisse en Poortvliet;
- Uitvoering geven het opstellen van een lijst van graven die van historische betekenis zijn of waarvan de grafbedekking een opvallende kwaliteit heeft.

Lasten en baten programma 7 Volksgezondheid en Milieu

Wat mag het kosten?

	Rekening 2020	Begroting incl. wijz 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
7.1 Volksgezondheid	1.219.174	1.292.812	1.307.092	1.267.019	1.266.921	1.266.873
7.2 Riolering	-516.875	-485.800	-476.200	-528.200	-528.200	-539.200
7.3 Afval	-494.862	-503.999	-576.592	-574.221	-572.619	-570.215
7.4 Milieubeheer	999.650	851.200	932.950	907.950	907.950	902.950
7.5 Begraafplaatsen	-153.515	-134.865	-172.143	-176.273	-178.858	-178.749
Totaal lasten	7.100.533	7.036.154	7.183.166	7.053.334	7.085.253	7.173.718
Totaal baten	-6.046.961	-6.016.806	-6.168.059	-6.157.059	-6.190.059	-6.256.059
Saldo	1.053.572	1.019.348	1.015.107	896.275	895.194	881.659

PROGRAMMA 8 VHROSV

Door de minimale bevolkingsgroei (geprognosticeerd) zal de verandering en uitbreiding van de woningvoorraad in Tholen meer dan in het verleden samenhangen met de woonvoorkeuren van de consument. Deze dwingen tot een specifiek beleid voor de woningbouw. De bevolkingsontwikkeling stelt ook hogere eisen aan de woningbouwprogrammering. Behalve naar de woning zal de aandacht ook naar de woonomgeving uitgaan (o.a. via de Omgevingswet).

Doelstelling programma:

In Tholen is er voor iedereen een aantrekkelijke en passende (woon)omgeving. Er is sprake van een diversiteit aan woningen en de kwaliteit is van een goed niveau. Thoolse woningen zijn toekomstbestendig. De gemeente Tholen beweegt mee met de markt. Er is voldoende ruimte voor initiatieven.

Taakveld: 8.1 Ruimtelijke ordening

Algemene doelstelling

Binnen gestelde kaders ontwikkeling mogelijk maken en op ondernemende wijze waar mogelijk initiatieven faciliteren. (Rol samenleving moet meer tot uitdrukking komen!).

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- De Omgevingswet treedt naar verwachting op 1-7-2022 in werking. Deze wet heeft een grote impact op de gemeentelijke organisatie. Bij de implementatie van de Omgevingswet en bij het opstellen van de Omgevingsvisie is "ruimte aan de Thoolse samenleving" het leidende uitgangspunt. Eind 2019 is het ambitieniveau door de gemeenteraad vastgesteld, begin 2022 volgt de omgevingsvisie en daarna het omgevingsplan;
- Ontwikkelen en beoordelen van ruimtelijke plannen waarbij in de uitvoering rekening gehouden wordt met de woningbouwprogrammering;
- Mogelijke initiatieven vanuit de markt onderzoeken en ondersteunen;
- Voor plannen van derden worden anterieure overeenkomsten met initiatiefnemers gesloten in het kader van de financiële haalbaarheid en het kostenverhaal;

Taakveld: 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Algemene doelstelling

Het aantonen (inzichtelijk hebben en houden) van de economische uitvoerbaarheid van gemeentelijke planontwikkelingen (woningbouw).

Beleidsindicatoren	R 2020	B 2022
In exploitatie	6	6
Afgesloten	0	0

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

Alle bestaande grondexploitaties worden geactualiseerd en ter vaststelling aan de raad voorgelegd.

Taakveld: 8.3 Wonen en bouwen**Algemene doelstelling**

Zorgen voor voldoende en kwalitatief goede huisvesting voor alle bevolkingsgroepen, waarbij ook de woonomgeving moet passen bij de typen woningen die gebouwd worden.

Beleidsindicatoren	R 2020	B 2022
<i>Gemiddelde WOZ waarde (duizend euro)</i>	201	208
<i>Aantal nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen</i>	8	14
<i>Demografische druk %</i>	78,3	78
<i>Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens</i>	629	668
<i>Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens</i>	715	756

Wat gaan we daarvoor o.a. doen:

- Vaststellen van de woningbouwprogrammering 2022-2031;
- Uitvoeren van de regionale prestatieafspraken 2021-2024;
- Uitvoeren van de lokale prestatieafspraken;
- Uitvoering geven aan de woonvisie.

Lasten en baten programma 8 VHROSV**Wat mag het kosten?**

	Rekening 2020	Begroting incl. wijz 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
8.1 Ruimtelijke ordening	320.346	1.120.000	429.300	429.300	429.300	429.300
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	1.305.165	-17.740	-123.613	-1.571.175	-1.222.995	-488.562
8.3 Wonen en bouwen	172.427	1.127.587	394.146	317.011	316.702	316.589
Totaal lasten	8.902.799	9.015.106	4.875.867	2.362.812	3.062.095	2.431.111
Totaal baten	-7.104.861	-6.785.259	-4.176.034	-3.187.676	-3.539.088	-2.173.784
Saldo	1.797.938	2.229.847	699.833	-824.864	-476.993	257.327

OVERZICHT ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Onder de programma's zijn alleen de inkomsten opgenomen die een direct verband hebben met deze programma's. Een aantal inkomsten is echter niet direct aan een programma toe te rekenen. In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat het gaat om dekkingsmiddelen waar geen vastgesteld bestedingsdoel tegenover staat.

Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is

Hieronder volgt een specificatie van de lokale heffingen. Voor een verdere verdieping wordt verwezen naar de paragraaf "Lokale heffingen".

<i>Bedragen * € 1.000</i>	Begroting 2021 n.w.	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
OZB woningen	-2.917	-3.081	-3.216	-3.358	-3.392
Uitvoering Wet WOZ	418	372	364	364	364
OZB niet-woningen	-2.232	-2.279	-2.379	-2.484	-2.534
Parkeerbelasting	-11	-10	-10	-10	-10
Hondenbelasting	-160	-135	-90	-45	0
Precariobelasting	-190	0	0	0	0
Heffing en invordering	2	-7	-7	-7	-7
Baten (per saldo)	-5.090	-5.140	-5.338	-5.540	-5.579

De post Uitvoering Wet WOZ betreft ongeveer 90% van de totale bijdrage aan GR SaBeWa Zeeland.

Algemene uitkeringen

Hieronder volgt een specificatie van de Algemene Uitkering:

<i>Bedragen * € 1.000</i>	Begroting 2021 n.w.	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Basisuitkering	-24.394	-24.392	-24.175	-24.174	-24.174
Uitkeringsfactor o.b.v. circulaire	1,659	1,704	1,692	1,686	1,694
<i>Uitkering zonder verfijningen</i>	<i>-40.469</i>	<i>-41.564</i>	<i>-40.904</i>	<i>-40.757</i>	<i>-40.951</i>
Suppletiereregelingen	42	40	40	40	40
Kortingen OZB-capaciteit	2.641	2.763	2.763	2.763	2.763
<i>Netto-uitkering</i>	<i>-37.786</i>	<i>-38.761</i>	<i>-38.101</i>	<i>-37.954</i>	<i>-38.148</i>
Integratie en decentralisatie uitkeringen	-4.209	-3.361	-3.296	-3.301	-3.271
<i>Algemene uitkering</i>	<i>-41.995</i>	<i>-42.122</i>	<i>-41.397</i>	<i>-41.255</i>	<i>-41.419</i>
Afrekening voorgaande jaren	-21	0	0	0	0
Stelpost jeugdhulp	0	-2.000	-1.600	-1.500	-1.400
Baten (per saldo)	-42.016	-44.122	-42.997	-42.755	-42.819

De ramingen van de Algemene Uitkering zijn gebaseerd op de meicirculaire gemeentefonds 2020 van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De ontwikkeling wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens de normeringssystematiek hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds wordt het accres genoemd. Het bedrag aan AU wordt over de gemeenten verdeeld aan de hand van maatstaven, een aan de maatstaven gekoppeld gewicht (bedrag per eenheid) en de uitkeringsfactor.

Dividend

De specificatie van de beleggingen is als volgt:

<i>Bedragen * € 1.000</i>	Begroting 2021 n.w.	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Dividend BNG	-61	-60	-60	-60	-60
Baten (per saldo)	-61	-60	-60	-60	-60

Saldo van de financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie is als volgt gespecificeerd:

<i>Bedragen * € 1.000</i>	Begroting 2021 n.w.	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Rentelasten langlopende leningen	1.240	1.131	1.024	906	798
Rente financieringstekort	87	0	48	129	168
Afschrijving agio (boeterente)	111	111	111	111	111
Externe rentebaten	-70	-68	-68	-68	-68
Doorberekening rente bestemmingsplannen	-315	-206	-156	-178	-178
Doorbelasting aan taakvelden (omslagrente)	-979	-968	-959	-900	-831
Saldo	13	0	0	0	0

Op grond van de wijziging van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moeten de rentekosten verplicht aan de betreffende taakvelden worden toegerekend met behulp van een (rente)omslag.

OVERZICHT OVERHEAD

Om de raad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven, wordt vanaf 2017 in artikel 8, eerste lid, onderdeel c BBV, voorgeschreven dat het programmaplan in een apart overzicht de kosten van overhead weergeeft. In de programma's zelf zijn de kosten opgenomen die direct betrekking hebben op het primaire proces.

In de toelichting van het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV is de definitie voor overhead van Vensters voor Bedrijfsvoering gehanteerd als uitgangspunt. Deze luidt: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.

Overhead bestaat in ieder geval uit:

- Leidinggevenden primair proces (hiërarchisch);
- Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
- P&O / HRM;
- Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement);
- Interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie (KCC);
- Juridische zaken;
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- Informatievoorziening en automatisering (ICT);
- Facilitaire zaken en Huisvesting;
- Documentaire informatievoorziening (DIV);
- Managementondersteuning primair proces.

Bovenstaande indeling kan, als men naar de gehele organisatie kijkt, teruggebracht worden tot de volgende uitgangspunten:

- Directe kosten zo veel mogelijk direct toerekenen aan de betreffende taakvelden;
- Ondersteunende taken zijn niet direct dienstbaar aan de externe klant of het externe product en behoren derhalve tot de overhead;
- Sturende taken vervuld door hiërarchisch leidinggevenden behoren tot de overhead;
- De positionering van een functie binnen de organisatie heeft geen invloed op de beoordeling of er sprake is van overhead;
- Overhead mag nog wel worden toegerekend aan grondexploitaties en investeringen.

Het centraal begroten van de kosten van overhead betekent dat het niet langer mogelijk is om uit de taakvelden (voorheen de producten) alle tarieven te bepalen. Om deze reden is het van groot belang dat op een andere wijze uit de begroting blijkt hoe de tarieven zijn berekend en welke beleidskeuzes bij die berekening zijn gemaakt. Op grond van artikel 10 lid c BBV moet deze extracomptabele berekening worden opgenomen in de paragraaf "Lokale heffingen". De overhead moet hierbij op een consistente wijze worden toegerekend. De methode wordt niet door de wetgever voorgeschreven, maar moet door uw raad worden opgenomen in de Financiële verordening.

De gemeente Tholen kiest er voor om de overhead aan de taakvelden toe te rekenen op basis van de directe personeelskosten. De berekening van het opslagpercentage overhead is hieronder weergegeven:

Berekening opslagpercentage overhead			
Kosten taakveld overhead	8.872.000		
Af: Incidentele kosten	177.000		
Af: Inkomsten taakveld overhead	211.000		
Netto kosten taakveld overhead		8.484.000	
Af: Toe te rekenen kosten			
Rechtspositionele verplichtingen	200.000		
Flexibele schil	83.000		
Bezuinigingen	-60.000		
Grondexploitaties	217.000		
		440.000	
Totale netto kosten			8.044.000
Totale salarislasten excl. overhead			10.090.000
Opslagpercentage overhead*			80%

Beleidsindicatoren	R 2020	B 2022
<i>Overhead gemeentelijke organisatie (% van de totale lasten)</i>	11	11
<i>Formatie: fte per 1.000 inwoners*</i>	6,8	7,1
<i>Bezetting: fte per 1.000 inwoners*</i>	6,5	7,1
<i>Apparaatskosten per inwoner (euro)*</i>	468	540
<i>Externe inhuur (%)</i>	6,2	7,9

* Exclusief gemeenteraad en B&W

PARAGRAFEN 2022

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
2. Onderhoud kapitaalgoederen
3. Bedrijfsvoering
4. Financiering
5. Grondbeleid
6. Verbonden partijen
7. Lokale heffingen

Genieten van wind, wolken en water bij Gorishoek Scherpenisse - Fotograaf Anja Lindhout

PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Algemeen

Gemeenten hebben in toenemende mate te maken met uiteenlopende risico's waarvan zij zich bewust moeten zijn. Een essentiële voorwaarde voor risicobewustwording is inzicht in risico's. Wanneer dit in voldoende mate bestaat, kan worden bepaald op welke wijze (1) risico's beheersbaar kunnen worden gemaakt en (2) de financiële positie van de gemeente tegen deze risico's kan worden beschermd. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de "Financiële verordening gemeente Tholen" verplichten de gemeente tot het voeren van risicomanagement en het opstellen van een paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobehersing". Deze paragraaf is een onderdeel van het totale risicomanagementproces en geeft met name inzicht in de financiële draagkracht van de gemeente indien zich onvoorziene tegenvallers voordoen. De paragraaf gaat in op:

- Risicomanagementbeleid;
- Risicoprofiel (de gesignaleerde risico's);
- Benodigde weerstandscapaciteit;
- Risico top 5 en de beheersing van deze belangrijkste risico's;
- Beschikbare weerstandscapaciteit;
- Kengetallen financiële positie.

Risicomanagementbeleid

Net als iedere andere organisatie heeft ook de gemeente bij de uitvoering van haar taken te maken met onzekerheden die kunnen leiden tot financiële tegenvallers. Het weerstandsvermogen is het vermogen om deze tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat de continuïteit in gevaar komt. Het weerstandsvermogen kan worden uitgedrukt als de verhouding tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit (risico's).

Het beleid ten aanzien van risicomanagement is vastgelegd in de "Financiële verordening gemeente Tholen 2017", die door uw raad is vastgesteld op 8 december 2016. Vanaf 2020 wordt een ratio nagestreefd van minimaal 1,5.

Risicoprofiel

Voor de gehele organisatie zijn de belangrijkste risico's (circa 20) in beeld gebracht. Het risicoprofiel is divers van aard. Voor de in kaart gebrachte risico's zijn diverse maatregelen benoemd. Deze zijn bedoeld om óf de kans van een risico te verlagen óf de gevolgen te reduceren. Hierdoor zal de totale impact van de risico's op de organisatie afnemen.

Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van het risicoprofiel kan bepaald worden hoeveel geld nodig is om alle risico's te kunnen afdekken. Alle risico's zullen zich echter nooit én tegelijk, én in hun maximale omvang voordoen. De benodigde weerstandscapaciteit wordt daarom berekend op basis van een risicosimulatie (Monte-Carlo methode). We gaan hierbij uit van een zekerheidspercentage van 90%. Door deze benadering wordt voorkomen dat er een te groot weerstandsvermogen (weerstandscapaciteit) wordt aangehouden. De totaal benodigde weerstandscapaciteit bedraagt ultimo 2022 circa € 2,3 miljoen.

Risico top 5

In de tabel hieronder zijn de 5 belangrijkste risico's van de gemeente Tholen, gerangschikt naar financiële impact, weergegeven. Het percentage geeft het aandeel van het risico in de totaal benodigde weerstandscapaciteit weer (€ 2,3 miljoen). De top 5 risico's beslaan bijna 80% van de totaal benodigde capaciteit.

Tabel: Belangrijkste 5 financiële risico's			
Risico	Kans	Max. financieel gevolg	Invloed
Tekort bij de uitvoering van taken binnen het sociaal domein	70%	€ 1.600.000	27%
Tekort gebiedsontwikkeling Tholen Stad Grondexploitatie VOF	50%	€ 2.200.000	26%
Tekorten gemeentelijke grondexploitaties	50%	€ 1.000.000	12%
Nadeel door COVID-19 (Coronacrisis)	70%	€ 400.000	7%
Hogere investeringskosten van onderwijshuisvesting	50%	€ 500.000	6%

Ad 1: Sociaal domein

Door drie grote decentralisatieoperaties op het gebied van jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en arbeidsparticipatie werd het takenpakket van de gemeenten in 2015 flink uitgebreid. Het uitgangspunt was dat deze transitie budgettair neutraal zou verlopen. Dit is echter totaal niet realistisch gebleken. Dit blijkt ook uit het door AEF uitgevoerde onderzoek naar de middelen die gemeenten structureel nodig hebben om hun taken voor jeugdzorg goed uit te kunnen voeren. Het onderzoek laat zien dat gemeenten in 2019 zo'n € 1,7 miljard meer aan jeugdzorg uitgegeven hebben, dan ze aan middelen hebben ontvangen.

De gemeente Tholen is ooit gestart met een budget van circa € 4,5 miljoen (gelijk aan de rijksvergoeding) en dit is vanuit gemeentelijke middelen gegroeid tot € 7,3 miljoen in 2020. We hebben in het afgelopen jaar actief gewerkt aan een ombuiging van deze trend en dat lijkt te lukken. Het lagere budget voor 2022 (€ 6,8 miljoen), laat onverlet dat er nog steeds sprake is van een fors structureel tekort ten opzichte van de rijksvergoeding. Inmiddels heeft het Rijk naar aanleiding van het oordeel van de Commissie van Wijzen voor 2022 € 1,3 miljard aan extra compensatie toegezegd. De compensatie voor de jaren erna wordt aan een nieuw kabinet overgelaten.

Waar we bij de jeugdzorg een kentering lijken te zien, gaan de stijgingen bij de Wmo onverminderd door. Dit komt met name door het abonnementstarief en de vergrijzing. Voor 2022 is een hogere raming van € 640.000 noodzakelijk. Om de kostenontwikkeling te beteugelen voeren we samen met andere gemeenten het actieplan "Grip op WMO" uit. Daarnaast voeren we ons lokaal actieplan uit. Door de actieplannen verwachten we vanaf 2022 een daling van € 100.000 per jaar te kunnen realiseren.

Gezien bovenstaande blijft ons belangrijkste risico een overschrijding van de budgetten voor uitvoering van de Jeugdwet en de Wmo 2015 (begeleiding en huishoudelijke hulp). Het maximale risico schatten we in op een bedrag van € 0,8 miljoen. Vanwege het structurele karakter is dit bedrag verdubbeld.

Ad 2: Gebiedsontwikkeling in exploitatie via grondexploitatie maatschappij Tholen Stad VOF

Het resultaat van de twee grondexploitaties is aanzienlijk verslechterd ten opzichte van 2019. De belangrijkste oorzaak is te vinden in deelplan Molenvlietsedijk, maar ook de nagenoeg afgeronde locatie VesteTuin laat een negatiever resultaat zien dan in 2019. Bij VesteTuin is het lagere resultaat van € 0,4 miljoen (CW) met name te wijten aan een tegenvaller bij de inrichting van het gebied en de kademuur bij de Kruittoren.

Voor Molenvlietsedijk is de hoofdlijn van het negatievere resultaat hieronder beknopt weergegeven:

- Een deel van de voorziene woningbouw ligt binnen een zone waar momenteel een milieukundige hindercirkel over ligt. Deze deelgebieden zijn niet meegenomen in de opbrengsten van de grondexploitatie. Dit leidt tot een kleiner plangebied, waardoor circa 1 hectare minder grond uitgeefbaar is. In de grondexploitatie wordt daarom nu per saldo rekening gehouden met de realisatie van circa 390 woningen in een plangebied van ruim 19 hectare, in plaats van bijna 450 woningen op circa 21 hectare.
- De vastgoedmarkt is sinds 2013 aanzienlijk veranderd. De eerdere berekeningen waren gebaseerd op normatieve grondquotes. Door de fors gestegen bouwkosten sinds 2014 en de achtergebleven VON-prijzen in Tholen waren deze grondquotes achterhaald. De grondopbrengsten zijn in de geactualiseerde grondexploitatie residueel bepaald;
- De ramingen voor bouw- en woonrijp maken zijn hoger vanwege (1) prijsstijgingen in afgelopen jaren (zie VesteTuin) en (2) de ambitie, de kwaliteit en het ruimtegebruik in de nieuwe stedenbouwkundige visie, ten opzichte van de uitgangspunten uit 2013.

Het resultaat (CW) van Molenvlietsedijk is in vergelijking met de vorige grondexploitatie hierdoor circa € 8,3 miljoen negatiever.

Het verwachte verlies van Tholen Stad Grondexploitatie VOF over 2020 bedraagt hierdoor € 8,7 miljoen. De gemeente neemt voor 1/3 deel in de VOF via Gemeente Tholen, Grondexploitatie Tholen Stad B.V.. Het verwachte verlies van deze deelneming over 2020 bedraagt derhalve afgerond € 2,9 miljoen. De deelneming (€ 15.000) en de verstrekte lening aan deze deelneming (€ 825.000) zijn afgewaardeerd. Voor het resterende verlies is een voorziening gevormd (€ 2.074.000), aangezien de gemeente het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen.

De grondopbrengsten zijn in de geactualiseerde grondexploitatie residueel berekend. Dit betekent dat de prijsverandering van de VON-prijzen en de bouwkosten leiden tot andere grondwaarden. Op dit moment is voor zowel de VON-prijzen als de bouwkosten gekozen om aan te sluiten bij de CPI. De ervaring leert dat de prijsontwikkeling van de bouwkosten en de VON-prijzen vaak niet gelijk op gaat. In Tholen is de afgelopen jaren de VON-prijsstijging ten opzichte van de rest van Nederland achtergebleven. De bouwkostenstijging is wel gelijk opgegaan met de rest van Nederland. Dit heeft tot gevolg gehad dat de grondprijs niet evenredig is mee veranderd en zelfs is gedaald, ondanks dat de VON-prijzen zijn gestegen. Dit risico is nog steeds actueel. Met een dergelijke ontwikkeling stijgen de grondprijzen minder hard of kunnen deze zelfs dalen. Uit een gevoeligheidsanalyse blijkt dat dit risico het grootste effect op het resultaat van de grondexploitatie heeft. Hierbij is dus uitgegaan van een residuele benadering, waarbij de effecten maximaal naar de grondwaarde gaan. Het maximumrisico voor de gemeente schatten we in op circa € 2,2 miljoen.

Ad 3: Tekorten gemeentelijke grondexploitaties

Het grootste risico ten aanzien van de huidige schattingen (en de mogelijke uitkomsten daarvan) zijn gelegen in woningbouwcomplex Havengebied Sint-Annaland. De nog te realiseren opbrengsten bedragen namelijk ruim € 8 miljoen, terwijl het verwachte resultaat op eindwaarde slechts € 62.000 bedraagt. Bij de overige complexen zijn de nog te realiseren opbrengsten beperkt en/of zijn de verwachte eindwaarden zodanig hoog dat eventuele risico's binnen het complex zijn op te vangen, terwijl bij woningbouwcomplex Deestraat Poortvliet ultimo 2020 al koopovereenkomsten zijn afgesloten voor een bedrag van ruim € 0,6 miljoen.

Door de gedegen onderbouwing van zowel de kosten als opbrengsten, worden de grootste risico's binnen woningbouwcomplex Havengebied Sint-Annaland veroorzaakt door wijzigingen in de grondprijzontwikkeling en fasering van met name de dijkwoningen en de woontorens (Havenplateau). We hebben de effecten door middel van gevoeligheidsanalyse inzichtelijk gemaakt. Uit de gevoeligheidsanalyse blijkt dat met name de ontwikkeling van de grondprijzen het grootste effect op het resultaat van de grondexploitatie heeft. Het niet indexeren van de grondprijzen leidt tot een nadeel van € 0,4 miljoen, terwijl een afname van de grondprijzen met 3% voor een nadeel van € 1,1 miljoen zorgt.

Overigens waren ultimo 2020 al koopovereenkomsten afgesloten voor een bedrag van ruim € 2,2 miljoen. Hierdoor schatten we het maximumrisico in op circa € 1,0 miljoen.

Ad 4: COVID-19

In het voorstel tot het oplossen van knelpunten in het kader van de coronacrisis, vastgesteld in uw raad van 16 april 2020, hebben we een beeld geschetst van de mogelijke financiële impact op onze begroting. We hebben risico's benoemd en waar mogelijk gekwantificeerd. Een groot deel van de risico's lijkt door alle steunpakketten getackeld. De rest lijkt overwegend incidenteel van aard. De structurele gevolgen verwachten we met name op het terrein van inkomensvoorzieningen, armoedebelief en schuldhulpverlening. Dit wordt bevestigd door het rapport van de Tijdelijke Werkgroep Sociale Impact (werkgroep Halsema). Veel zzp-ers, flexwerkers of jongeren verliezen momenteel hun opdrachten of hun baan en lopen inkomsten mis. Bij onvoldoende of traag economisch herstel bestaat een kans op blijvende werkloosheid en daarmee een grotere (blijvende) druk op de bijstand.

We schatten het maximale risico op een bedrag van € 0,2 miljoen. Vanwege het structurele karakter is dit bedrag verdubbeld.

Ad 5: Investerings onderwijshuisvesting

De komende jaren staan aanzienlijke investeringen gepland voor onderwijshuisvesting. De afgelopen periode zijn de bouwkosten aanzienlijk gestegen. Het risico bestaat dat de investeringskosten hoger uitvallen dan waarmee in de programmabegroting rekening gehouden is. Het maximumrisico voor de gemeente schatten we in op circa € 5,0 miljoen. De kapitaallasten over dit bedrag worden becijferd op € 0,25 miljoen. Vanwege het structurele karakter is dit bedrag verdubbeld.

Beschikbare weerstandscapaciteit

Met de beschikbare weerstandscapaciteit bedoelen we de aanwezige middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

Tot de incidentele weerstandscapaciteit (in het vermogen) behoren de algemene reserve niet vrij besteedbaar en de reserve bouwgrondexploitatie.

Tot de structurele weerstandscapaciteit (in de exploitatie) behoren de post onvoorzien (jaarlijks minimaal € 250.000) en de onbenutte belastingcapaciteit; de riool- en afvalstoffenheffing mogen maximaal kostendekkend zijn (inclusief compensabele BTW). Omdat dit al het geval is, zit hierin geen ruimte om extra middelen te genereren. Voor de berekening van de onbenutte belastingcapaciteit onroerende zaakbelasting wordt het tarief volgens de norm van artikel 12 Financiële verhoudingswet gehanteerd.

De beschikbare weerstandscapaciteit voor de periode tot en met 2025 is als volgt bepaald:

(ultimo jaar in miljoen €)	R 2020	B 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
<i><u>Vermogen:</u></i>						
Algemene reserve niet vrij besteedbaar	15,8	17,1	17,1	19,4	22,6	24,3
Reserve bouwgrondexploitatie	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<i><u>Exploitatie:</u></i>						
Onbenutte belastingcapaciteit OZB	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Onvoorzien	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Beschikbare weerstandscapaciteit:	18,5	18,2	18,2	20,5	23,7	25,4

Kengetallen financiële positie

Op grond van het BBV dient een verplichte basisset aan financiële kengetallen in de onderhavige paragraaf opgenomen te worden. De kengetallen geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht in de financiële positie. Ook moet de ontwikkeling van de kengetallen voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar weergegeven worden.

1. Structurele exploitatieruimte

Betekenis

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

Berekeningswijze

Op basis van het overzicht "incidentele baten en lasten" kan het saldo van de structurele baten en structurele lasten worden berekend. Vervolgens wordt hierbij het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves opgeteld. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door de uitkomst te delen door de totale baten (zie artikel 17 onderdeel c van het BBV = exclusief mutaties reserves) en uit te drukken in een percentage.

Norm

In het financieel toezicht wordt de begroting van een gemeente langs de lat gelegd die geldt voor artikel 12-gemeenten. Voor het bedrag voor onvoorzien (conform het BBV artikel 8, lid 1) wordt bij artikel 12-gemeenten uitgegaan van de vuistregel van 0,6% van de som van de uitkering Gemeentefonds (algemene uitkering plus integratie- en decentralisatie-uitkeringen) en de OZB-capaciteit. Een gemeente zou in de begroting dit bedrag aan ruimte moeten ramen om structurele tegenvallers op te kunnen vangen. Uitgedrukt in een percentage van de totale baten komt dit voor Tholen neer op circa 0,4%. Wij zetten de structurele exploitatieruimte af tegen deze norm.

Voldoende	Structurele exploitatieruimte hoger of gelijk aan 0,4%
Matig	Structurele exploitatieruimte tussen 0% en 0,4%
Onvoldoende	Structurele exploitatieruimte kleiner dan 0%

Berekening

Ultimo jaar	R 2020	B 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025	
A	Totale structurele lasten (excl. onvoorzien)	67.945	67.098	70.743	66.819	67.614	67.115
B	Totale structurele baten	69.551	67.413	72.390	67.445	68.435	67.836
C	Totale struct. toevoegingen reserves	72	72	72	72	72	72
D	Totale struct. onttrekkingen reserves	20	20	0	0	0	0
E	Tot. baten (excl. reservemutaties)	73.038	67.413	72.390	69.787	71.223	69.207
	Struct. expl.ruimte ((B-A)+(D-C))/Ex100%	2,1%	0,4%	2,2%	0,8%	1,1%	0,9%

Conclusie

De structurele ruimte in de exploitatie kan als voldoende worden gekwalificeerd.

2. Ratio weerstandsvermogen

Betekenis

De ratio weerstandsvermogen geeft het vermogen aan om tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat de continuïteit in gevaar komt.

Berekeningswijze

De ratio weerstandsvermogen wordt uitgedrukt als de verhouding tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit (risico's).

Norm

Voldoende	Vanaf 1,0
Matig	Tussen 0,8 en 1,0%
Onvoldoende	Lager dan 0,8

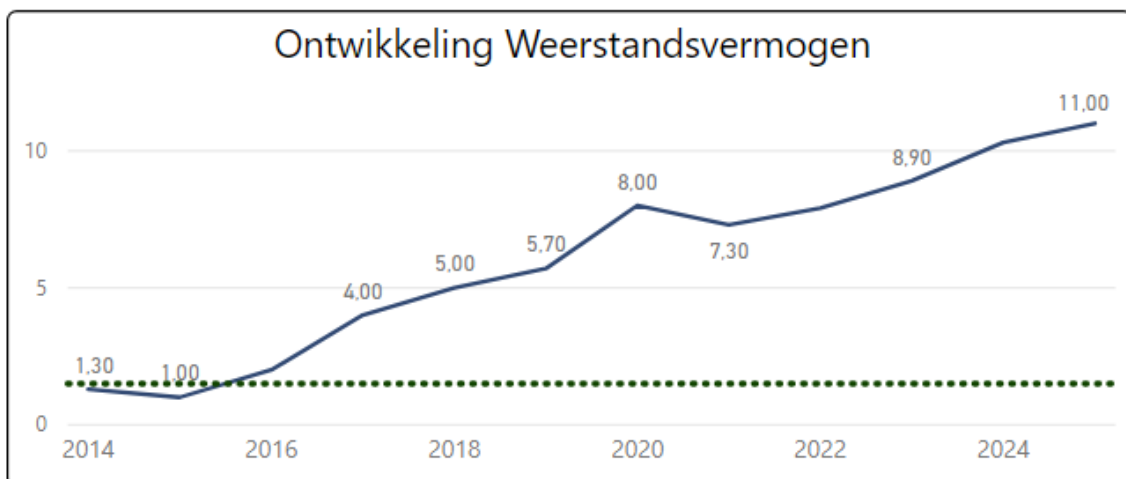
In het kader van "Tholen (financieel) in balans" heeft u vanaf 2020 een ratio weerstandsvermogen geformuleerd van 1,5.

Berekening

Ultimo jaar	R 2020	B 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
A Beschikbare weerstandscapaciteit	18.500	18.200	18.200	20.500	23.700	25.400
B Benodigde weerstandscapaciteit (risico's)	2.300	2.500	2.300	2.300	2.300	2.300
Ratio weerstandsvermogen (A/B)	8,0	7,3	7,9	8,9	10,3	11,0

Conclusie

De ratio weerstandsvermogen is veel hoger dan de doelstelling van 1,5. In bovenstaande tabel groeit de ratio tot 11,0 in 2025. De sterke groei van de ratio weerstandsvermogen wordt veroorzaakt door het reserveren van verwachte winsten uit de grondexploitatie. Dit is nodig om de solvabiliteit naar 30% te krijgen.

3. Solvabiliteitsratio

Betekenis

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarin de gemeentelijke bezittingen zijn afbetaald (niet belast met schulden).

Berekeningswijze

De solvabiliteitsratio wordt uitgedrukt als de verhouding tussen het eigen vermogen en het balanstotaal. De solvabiliteitsratio is het spiegelbeeld van de schuldratio.

Norm

In de VNG-uitgave "Houdbare gemeentefinanciën" is aangegeven dat wanneer de solvabiliteit hoger is dan 30% dit als voldoende kan worden bestempeld en lager dan 20% als onvoldoende. In het kader van "Tholen (financieel) in balans" heeft uw raad als doelstelling een solvabiliteit van 20% in 2022 geformuleerd. Bij de kadernota 2022 is deze doelstelling bijgesteld naar 30% in 2030.

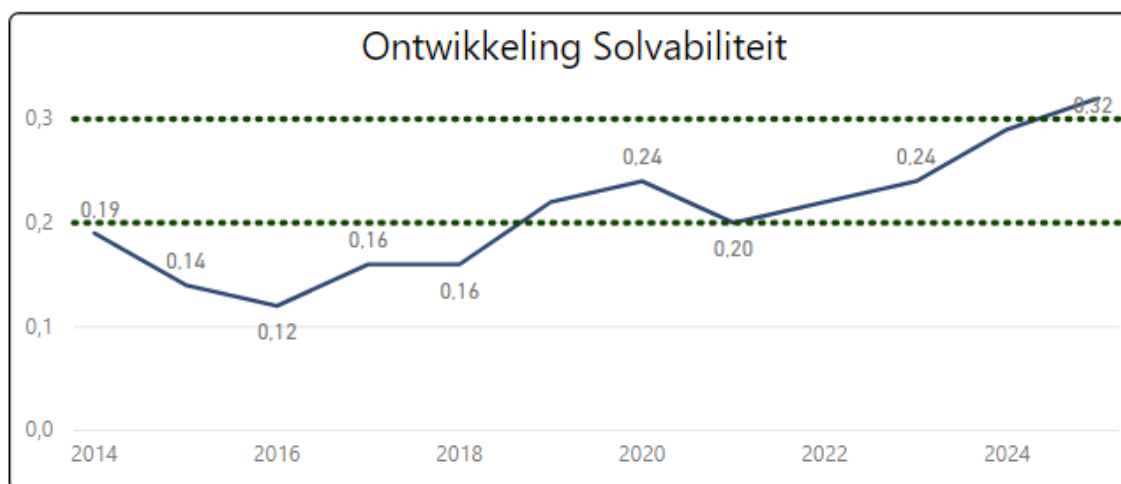
Voldoende	Vanaf 30%
Matig	20% tot 30%
Onvoldoende	Tot 20%

Berekening

Ultimo jaar	R 2020	B 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
A Eigen vermogen (cf. art. 42 BBV)	23.014	20.250	20.789	23.684	27.135	29.493
B Balanstotaal	97.681	100.746	95.237	96.750	94.603	92.868
Solvabiliteit (A/B) x 100%	24%	20%	22%	24%	29%	32%

Conclusie

Door de verwachte winstnemingen op grond van de door uw raad vastgestelde grondexploitaties verbetert de solvabiliteit. De gewenste 20% is inmiddels bereikt. We hanteren bij de winstnemingen het principe t-2. Dit betekent dat we de verwachte winstneming voor het jaar 2020 in de jaarschijf 2022 verwerkt hebben. Deze systematiek zorgt er voor dat we geen uitgaven dekken met winsten die nog niet gerealiseerd zijn.

4a. Netto schuldquote

Betekenis

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de (netto) schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de inkomsten. De hoogte van de inkomsten bepaalt namelijk in belangrijke mate hoeveel schulden een gemeente kan dragen. Hoe hoger het inkomen des te meer schuld een gemeente kan aangaan.

Berekeningswijze

De netto schuldquote betreft de netto schuld als aandeel van de totale inkomsten (voor reservemutaties). De netto schuld wordt berekend als de som van de onderhandse leningen, overige vaste schuld, kortlopende schuld en overlopende passiva minus de langlopende uitzettingen, kortlopende (debiteuren)vorderingen en uitzettingen, liquide middelen en overlopende activa.

Norm

In de VNG-uitgave "Houdbare gemeentefinanciën" is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de jaarmzet (< 100%) dit als voldoende kan worden bestempeld en boven de 130% als onvoldoende. Omgerekend komt dit laatste percentage ongeveer overeen met het Europese schuldplafond van 60% van het bbp.

Voldoende	Tot 100%
Matig	100% tot 130%
Onvoldoende	Vanaf 130%

Berekening

Ultimo jaar	R 2020	B 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
A Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	53.990	59.853	55.715	51.578	47.441	42.204
B Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	2.757	2.757	2.757	4.489	2.263	4.105
C Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	6.971	6.971	6.971	6.971	6.971	6.971
D Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	2.573	2.573	2.573	2.573	2.573	2.573
E Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	17.426	20.279	16.875	6.826	6.826	6.826
F Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	396	396	396	396	396	396
G Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	521	521	521	521	521	521
H Tot. baten (excl. reservemutaties)	73.038	67.413	72.390	69.787	71.223	69.207
Netto schuldq. (A+B+C-D-E-F-G)/Hx100%	59%	68%	62%	76%	65%	62%

Conclusie

De netto schuldquote kan als voldoende worden aangemerkt.

Voor een goed oordeel over de hoogte van de netto schuldquote van een gemeente is een diepere analyse nodig. Twee belangrijke factoren nuanceren het beeld. Ten eerste kan een grote portefeuille uitgeleende gelden aan derden en aan verbonden partijen het beeld vertekenen. Ten tweede kunnen grote voorraden bouwgrond het beeld vertekenen. Bij een meer dan gemiddelde voorraad bouwgrond of een grote portefeuille uitgeleend geld, zoals bij onze gemeente het geval is, is een netto schuldquote hoger dan 130% minder alarmerend.

4b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

Betekenis

Een gemeente met veel verstrekte leningen heeft normaliter veel schulden, welke onder normale omstandigheden niet op de begroting drukken. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen, wordt de netto schuldquote hieronder gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen. Op deze manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

Berekeningswijze

De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen (zie artikel 36 lid b en c BBV).

Norm

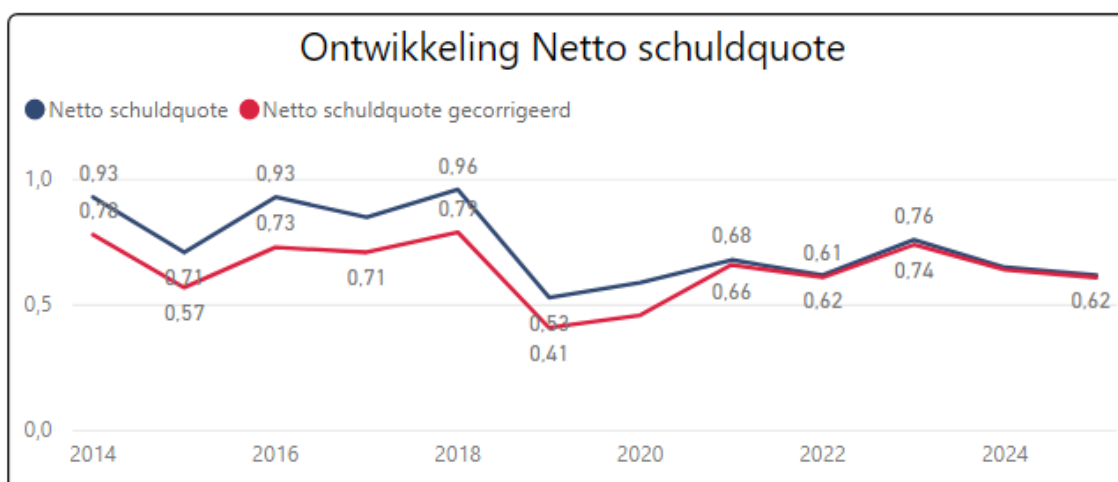
Zie 4a.

Berekening

Ultimo jaar		R 2020	B 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
A	Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	53.990	59.853	55.715	51.578	47.441	42.204
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	2.757	2.757	2.757	4.489	2.263	4.105
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	6.971	6.971	6.971	6.971	6.971	6.971
D	Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	12.095	3.615	3.615	3.615	3.615	3.615
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	17.426	20.279	16.875	6.826	6.826	6.826
F	Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	396	396	396	396	396	396
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	521	521	521	521	521	521
H	Tot. baten (excl. reservemutaties)	73.038	67.413	72.390	69.787	71.223	69.207
Netto schuldq. (A+B+C-D-E-F-G)/Hx100%		46%	66%	61%	74%	64%	61%

Conclusie

De netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen kan als voldoende worden aangemerkt.

5. Kengetal grondexploitatie

Betekenis

Het kengetal grondexploitatie geeft aan welk deel van de netto-schuldquote veroorzaakt wordt door de grondexploitatie. Een gemeente met veel grondvoorraden heeft normaliter veel schulden, welke bij normale marktomstandigheden niet op de begroting drukken. Als de markt tegenzit, gaat dit echter niet meer op. Een gemeente met veel grondvoorraden kan dan een probleem krijgen vanwege de schulden die voor de aanschaf zijn aangegaan. De afgelopen jaren is gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente.

Berekeningswijze

Voor de berekening van het kengetal wordt de bouwgrond in exploitatie gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage.

Norm

Een norm voor het kengetal grondexploitatie is lastig te bepalen. De boekwaarde van de voorraad grond zegt namelijk niets over de relatie tussen de vraag naar en aanbod van bouwgrond. Om deze reden is er geen norm verbonden aan het kengetal grondexploitatie. De boekwaarde van de gronden geeft wel aan of een gemeente veel middelen heeft gestopt in haar grondexploitatie.

Berekening

Ultimo jaar		R 2020	B 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
A	Vorraden bouwgrondexploitatie	7.673	5.993	2.329	3.786	3.671	2.450
B	Tot. baten (excl. reservemutaties)	73.038	67.413	72.390	69.787	71.223	69.207
	Grondexploitatie A/B x 100%	11%	9%	3%	5%	5%	4%

Conclusie

Het kengetal is de komende jaren laag en tevens vrij stabiel.

6. Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden

Betekenis

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente.

Berekeningswijze

De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 in en uit te drukken in een percentage.

Norm

De gemeentelijke woonlasten zijn begrensd op het landelijk gemiddelde.

Berekening

De (ongewogen) gemiddelde woonlasten van gemeenten in 2021, op basis van de cijfers van het COELO, bedragen € 811. Het gemiddelde over 2020 bedraagt € 777.

Ultimo jaar		R 2020	B 2021	B 2022	B 2023	B 2024	B 2025
A	OZB-lasten voor gezin bij gem. WOZ-waarde	247	261	274	285	296	302
B	Rioolheffing voor gezin	206	206	206	206	206	206
C	Afvalstoffenheffing voor gezin	262	269	276	286	297	309
D	Tot. woonlasten voor gezin (A+B+C)	715	736	756	777	799	817
E	Woonlasten landelijk gem. gezin (t-1)	740	777	811	827	844	861
	Woonlasten t.o.v. landelijk gem. (D/E)x100%	97%	95%	93%	94%	95%	95%

Conclusie

De totale woonlasten bevinden zich onder het landelijk gemiddelde van t-1 (vanaf jaarschijf 2023 is voor het landelijk gemiddelde uitgegaan van een stijging van 2%).

PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Algemeen

De gemeente Tholen is ruim 25.000 hectare groot. Een groot deel daarvan bestaat uit openbare ruimte. Deze openbare ruimte bevat o.a. wegen, riolering, groen, water en openbare gebouwen. Alle in deze openbare ruimte aanwezige kapitaalgoederen dienen onderhouden te worden. In deze paragraaf worden de kaders geschetst voor het onderhoud aan deze kapitaalgoederen. De lasten hiervan zijn terug te vinden in het programma “Verkeer en Vervoer”, “Sport, Cultuur en Recreatie” en “Volksgezondheid en Milieu”. Voor het onderhoud aan de kapitaalgoederen zijn de volgende beleidsplannen vastgesteld:

Beleidsplan	Vastst. raad	Herziening plan	Onderhoudsniveau ¹⁾	Achterst. onderhoud
Wegen	2018	2023	Niveau B (basis) ¹⁾	<1%
Openb. verlichting	2018	2023	o.b.v. stabiliteitsmetingen	<3%
Groen	2018	2023	Niveau A t/m C ²⁾	<1%
Water	2017	2022	Goed	<2%
Riolering	2017	2022	Cf klassen bij funct. eisen	<1%
Gebouwen	2018	2023	Conditie 2/3 (goed/redelijk)	³⁾ ja
Havens	2018	2023	Redelijk	⁴⁾ ja

- 1) Maximaal 10% van het areaal in niveau C (matig) kan zonder extra kosten in stand kan worden gehouden. Stijgt het percentage areaal in niveau C boven de 10%, dan stijgen de kosten. Bij onderhoudsniveau D (slecht) is sprake van achterstallig onderhoud;
- 2) Sinds 2016 is het onderhoudsniveau als volgt: randzones niveau C (laag), begraafplaatsen niveau A (hoog), overig niveau B (basis);
- 3) Dit betreft de gebouwen/objecten waar ontwikkelingen spelen, zoals Haestinge (oud), dorps huis Poortvliet, tijdelijke huisvesting aan de Zoekweg in Tholen;
- 4) Dit betreft de houten steigers in de haven van Tholen, welke in 2021 zijn vervangen.

In de raadsvergadering van 6 december 2018 zijn de beleidsplannen voor havens, groen, wegen, openbare verlichting en gebouwen voor de periode 2019 – 2023 vastgesteld. Tevens heeft u in deze vergadering een plan van aanpak voor een integrale visie openbare ruimte vastgesteld. Dit plan van aanpak moet leiden tot een integrale missie en visie op de openbare ruimte. In de missie en visie spreken we af wat onze ambitie is hoe we met de openbare ruimte om willen gaan op het gebied van inrichting, gebruik en beheer. De wensen van de gebruikers van de openbare ruimte, onze burgers, bezoekers en bedrijven, vormen daarbij het uitgangspunt. Natuurlijk binnen de financiële kaders en met onze gemeentelijke verantwoordelijkheid voor het gemeenschappelijke belang en duurzaam beheer van kapitaalgoederen. Inmiddels lopen ook trajecten voor de Omgevingsvisie en een Inspiratievisie Tholen 2040 waarvoor onze burgers en bedrijven geraadpleegd worden. De missie en de visie op de openbare ruimte bezien we nu in samenhang met deze andere twee visies.

Voor het meerjarig onderhoud van de kapitaalgoederen gebouwen, wegen, openbare verlichting en havens zijn voorzieningen aanwezig. Voor de riolering is een zogenoemde spaar- en egalatievoorziening beschikbaar.

Wegen

Beleidskader

Het beleidsplan wegen 2019-2023 is vastgesteld in uw raad op 6 december 2018. In dit beleidsplan zijn de uitgangspunten uit het bestaande beleidsplan uit 2011 geactualiseerd. Ook is beleid opgenomen met betrekking tot het onderhoud aan civieltechnische kunstwerken. In het beleidsplan is geformuleerd hoe we de komende jaren verder willen gaan (strategie met operationele doelstellingen). Enkele punten daaruit zijn:

- Waar mogelijk onderhoud aan wegen integraal afstemmen met andere disciplines (met aandacht voor de grote transities: klimaat, participatie, veranderende mobiliteit, enz.) en nutsbedrijven om het aantal interventies in de openbare ruimte te beperken;
- Toepassen van materialen die bij voorkeur volledig recyclebaar zijn en een lang levensduur hebben;
- Bij onkruidbestrijding streven om centrum-, havengebieden en ontsluitingswegen te beheren op kwaliteitsniveau A, openbaar gebied grenzend aan particulier eigendom op C-niveau en overig gebieden op B-niveau. Tevens toepassing van preventieve maatregelen;
- Uitgaan van instandhouding/onderhoud en rehabilitatie uitstellen;
- Aandacht voor voet- en fietspaden rondom voorzieningen (relatie met integrale huisvestingsplannen).

Om naar de visie toe te werken is voor de periode 2019-2023 een beheerstrategie met meetbare, operationele doelen geformuleerd.

Financieel overzicht

		Rek. 2020	Begr. 2021	Begr. 2022
A	Storting in de voorziening	€ 725.000	€ 718.000	€ 681.000
B	Klein onderhoud	€ 635.964	€ 515.300	€ 479.300
C	Inkomenoverdracht Waterschap	€ 1.406.570	€ 1.420.000	€ 1.440.000
D	Ambtelijke capaciteit*	€ 341.387	€ 418.800	€ 473.800
E	Kapitaallasten	€ 85.105	€ 181.274	€ 202.705
F	Totale lasten (A t/m E)	€ 3.194.026	€ 3.253.374	€ 3.276.805
G	Vergoedingen	€ 309.518	€ 159.500	€ 159.500
H	Jaarbudget (F-G)	€ 2.884.508	€ 3.093.874	€ 3.117.305

* Exclusief overhead

De hoogte van bijdragen van gemeenten aan het beheer van gemeentelijke wegen door waterschappen is vastgelegd in het Besluit bijdrage vergoeding wegzorg (Stb.1994, 427). Jaarlijks wordt zij bijgesteld op basis van gegevens van het Centraal Planbureau (prijsstijging overheidsconsumptie). Dit leidt tot een stijging van € 20.000 vanaf 2022 waardoor de totale bijdrage aan Waterschap Scheldestromen uitkomt uit op € 1.440.000.

Het verloop van de voorziening ziet er als volgt uit:

		Rek. 2020	Begr. 2021	Begr. 2022
A	Stand 1-1	€ 682.648	€ 906.454	€ 1.227.375
B	Structurele storting	€ 725.000	€ 718.000	€ 681.000
C	Aanwending	€ 501.194	€ 397.079	€ 623.283
	Stand per 31-12 (A+B-C)	€ 906.454	€ 1.227.375	€ 1.285.092

Openbare verlichting

Beleidskader

Het op 6 december 2018 vastgestelde beleidsplan openbare verlichting bevat een evaluatie van het eerdere beleidsplan uit 2003 en van de gewijzigde uitgangspunten uit 2014. Ook beschrijft het plan het toepassingsgebied, stelt het de kaders en inhoud van het vakgebied, beschrijft het de onderhoudsmethodiek en de ermee gepaard gaande financiële lasten.

Het beleidsplan voorziet in de volgende kaders:

- Waar moeten we aan voldoen? – wettelijke kaders en richtlijnen; haar missie;
- Hoe staan we ervoor en wat is er in de afgelopen periode gerealiseerd? – kengetallen en evaluatie;
- Welke visie en ambitie heeft de gemeente op het gebied van:
 - Duurzaamheid (energiebesparing en materiaalgebruik);
 - Kwaliteit (materiaalgebruik, beheersniveau's openbare ruimte);
 - Beleving (waarde van de ruimte, veilig, toegankelijkheid en sfeer).

Financieel overzicht:

		Rek. 2020	Begr. 2021	Begr. 2022
A	Storting in de voorziening	€ 119.500	€ 119.500	€ 119.500
B	Klein onderhoud	€ 4.767	€ 0	€ 0
C	Energie	€ 90.129	€ 65.000	€ 75.000
D	Inkomensoverdracht	€ 31.949	€ 30.000	€ 31.000
E	Ambtelijke capaciteit*	€ 41.310	€ 36.900	€ 36.300
F	Kapitaallasten	€ 7.657	€ 13.377	€ 14.521
G	Totale lasten (A t/m F)	€ 295.312	€ 264.777	€ 276.321
H	Vergoedingen	€ 31.216	€ 12.000	€ 12.000
I	Jaarbudget (G-I)	€ 264.096	€ 252.777	€ 264.321

* exclusief overhead

Het verloop van de voorziening ziet er als volgt uit:

		Rek. 2020	Begr. 2021	Begr. 2022
A	Stand 1-1	€ 87.736	€ 87.468	€ 86.968
B	Structurele storting	€ 119.500	€ 119.500	€ 119.500
C	Aanwending	€ 119.768	€ 120.000	€ 120.000
	Stand per 31-12 (A+B-C)	€ 87.468	€ 86.968	€ 86.468

Openbaar groen

Beleidskader

Ook het Groenplan is vastgesteld in de raadsvergadering van 6 december 2018. Het plan omschrijft diverse waarden van groen, zoals lucht(kwaliteit), het dempen van de gevolgen van klimaatverandering, de rust die groen geeft, dat groen uitnodigt tot bewegen, lagere gezondheidskosten en minder vandalisme. Naast deze algemene waarden van groen heeft een specifieke groen inrichting ook specifieke functies, zoals recreatie, speelgelegenheid, sport, afscherming, verkeersbegeleiding, voedselbron en nest- en schuilgelegenheid voor dieren. Om de verschillende waarden en functies van het groen ook in de toekomst te kunnen garanderen moet het groen onderhouden worden. Daarnaast is er een visie nodig voor de ontwikkeling van groene structuren en om in te spelen op ontwikkelingen. Kort samengevat is deze visie: "Het behouden en ontwikkelen van een robuuste groenstructuur die de waarden van groen versterkt".

Daarmee willen we:

- Het openbaar groen duurzaam in stand houden;
- Ons aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering;
- De biodiversiteit vergroten (en daarmee ook belevingswaarde);
- Zo robuust mogelijke groenstructuren realiseren;
- De waarden van groen versterken.

Financieel overzicht:

		Rek. 2020	Begr. 2021	Begr. 2022
A	Inzet capaciteit	€ 381.577	€ 468.900	€ 500.100
B	Aankoop goederen	€ 0	€ 66.000	€ 61.000
C	Inhuur derden	€ 31.471	€ 40.500	€ 32.500
D	Onderhoud	€ 85.376	€ 152.000	€ 178.000
E	Maaiwerkzaamheden	€ 82.594	€ 116.000	€ 106.000
F	Onderhoud door derden (o.a. De Betho)	€ 284.139	€ 238.000	€ 258.000
G	Compostering	€ 10.929	€ 13.000	€ 13.000
H	Diversen	€ 3.150	€ 5.000	€ 6.000
I	Totale lasten (A t/m H)	€ 879.236	€ 1.099.400	€ 1.154.600
J	Vergoedingen	€ 43.290	€ 44.000	€ 44.000
K	Jaarbudget (I-J)	€ 835.946	€ 1.055.400	€ 1.110.600

* exclusief overhead

Op basis van het groenplan 2019-2023 is overeenkomstig de kadernota 2022 extra budget opgevoerd voor:

- Het omvormen van delen van dorpsbossen en braakliggende gronden naar bloemrijk gras;
- Een hoger beheerniveau van de beplantingen in centrumgebieden;
- Een hoger beheerniveau op toeristische hotspots;
- Het aanvullen van de bestaande boomstructuur.

Daarnaast speelt in de toename van de lasten ook mee de indexering van de inhuur derden (met name gedetacheerde groenmedewerkers van De Betho), de areaaluitbreiding door de verdere ontwikkeling van bedrijventerrein- en woningbouwcomplexen en overige verschuivingen als gevolg van onder andere uitbestedeling tractorwerkzaamheden e.d.

Vijvers en waterlopen

Beleidskader

In het kader van het project "Beheer en Onderhoud in Bebouwd gebied" (BOB) is in 2007 met het waterschap Scheldestromen een bestuurlijke overeenkomst gesloten (onderhoud oppervlaktewateren binnen bebouwd gebied). Deze overeenkomst is in 2017 geactualiseerd en opnieuw vastgesteld door het college. Het baggerwerk wordt sindsdien in overleg met de gemeente door het waterschap uitgevoerd, terwijl het maaiwerk in overleg met het waterschap door de gemeente wordt uitgevoerd.

Verder is in uw raad van 12 oktober 2017 het Waterhuishouding plan (onderdeel Stedelijk waterplan) vastgesteld. De uitvoering van de hierin opgenomen maatregelen bestrijken een periode van 5 jaar (2018-2022).

Financieel overzicht:

		Rek. 2020	Begr. 2021	Begr. 2022
A	Inzet capaciteit	€ 89.637	€ 35.800	€ 53.400
B	Onderhoud	€ 43.566	€ 34.500	€ 88.000
C	Maaiwerkzaamheden	€ 81.869	€ 70.500	€ 72.000
D	Compostering	€ 10.911	€ 12.500	€ 12.500
E	Totale lasten (A t/m D)	€ 225.983	€ 153.300	€ 225.900
F	Vergoedingen	€ 82.317	€ 63.500	€ 55.000
K	Jaarbudget (E-F)	€ 143.666	€ 89.800	€ 170.900

* exclusief overhead

In 2018 is een groot deel van de oevers van de Veste in Tholen hersteld. Het stond op de planning om de volledige Veste aan te pakken, maar tijdens de uitvoering bleek dit (financieel) niet haalbaar. Om het restant oeverherstel aan de Veste Zuid alsnog uit te kunnen voeren is overeenkomstig de kadernota 2022 een eenmalig bedrag hiervoor opgevoerd. De helft van de kosten komt van waterschap Scheldestromen.

Ook het opnieuw aanbesteden van het maaibestek voor oevers en waterlopen In 2021 heeft geleid tot hogere lasten. In dit nieuwe bestek zijn een aantal mutaties doorgevoerd, die te maken hebben met uitbreiding van de kernen, wijziging in het stedelijk gebied en extra maaien op maat ten behoeve van flora en fauna. Overeenkomstig de kadernota 2021 is dan ook rekening gehouden met een hoger budget.

Riolering

Beleidskader

In uw raad van 12 oktober 2017 is het Waterhuishouding plan (onderdeel Gemeentelijk Riolerings- en Grondwaterplan) 2018-2022 vastgesteld.

Financieel overzicht:

		Rek. 2020	Begr. 2021	Begr. 2022
A	Inzet capaciteit*	€ 204.543	€ 210.300	€ 262.900
B	Regulier onderhoud	€ 560.448	€ 553.900	€ 472.900
C	Storting spaarvoorziening	€ 1.133.000	€ 1.078.000	€ 1.089.000
D	Totale lasten (A t/m C)	€ 1.897.991	€ 1.842.200	€ 1.824.800
E	Rioolheffing	€ 2.349.009	€ 2.266.000	€ 2.266.000
F	Vergoedingen	€ 89.953	€ 65.000	€ 65.000
G	Mutatie voorziening riolering	-€ 24.096	€ 22.000	€ 22.000
H	Voordeel exploitatie/comp. Btw (E+F+G-D)	-€ 516.875	-€ 510.800	-€ 528.200

* exclusief overhead

Het verloop van de spaarvoorziening riolering is als volgt:

		Rek. 2020	Begr. 2021	Begr. 2022
A	Stand 1-1	€ 1.573.869	€ 1.529.328	€ 1.638.345
B	Structurele storting	€ 1.133.000	€ 1.078.000	€ 1.089.000
C	Aanwending	€ 1.177.541	€ 968.983	€ 1.389.406
	Stand per 31-12 (A+B-C)	€ 1.529.328	€ 1.638.345	€ 1.337.939

Het verloop van de voorziening voor beklemde middelen van derden met een specifieke aanwendingsrichting (op grond van artikel 44 lid 2 BBV) is nagenoeg overeenkomstig de begroting en ziet er als volgt uit:

		Rek. 2020	Begr. 2021	Begr. 2022
A	Stand 1-1	€ 282.138	€ 306.234	€ 284.234
B	Mutatie	-€ 24.096	€ 22.000	€ 22.000
Stand per 31-12 (A-B)		€ 306.234	€ 284.234	€ 262.234

Gebouwen

Beleidskader

Het beleidsplan gebouwenbeheer is vastgesteld in uw raad van 6 december 2018. Het beleidsplan voorziet in de volgende kaders:

- De indeling van de gemeentelijke gebouwen en objecten in rubrieken;
- De te handhaven technische conditie per object;
- De toe te passen werkmethode, zijnde het conditie afhankelijk onderhoud (NEN 2767);
- De financiële meerjarenplanning 2018-2027, waarbij rekening is gehouden met een bezuiniging van 10%.

Financieel overzicht

In 2019 is een voorziening voor groot onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen gevormd. Overeenkomstig het beleidsplan vindt jaarlijks een dotatie plaats van € 450.000 en is voor groot onderhoud in 2022 een bedrag geraamd van € 437.924.

Het verloop van de voorziening ziet er als volgt uit:

		Rek. 2020	Begr. 2021	Begr. 2022
A	Stand 1-1	€ 527.668	€ 467.705	€ 1.684
B	Structurele storting	€ 450.000	€ 450.000	€ 450.000
C	Aanwending*	€ 509.963	€ 916.021	€ 437.924
Stand per 31-12 (A+B-C)		€ 467.705	€ 1.684	€ 13.760

* Bij de aanwending wordt uitgegaan van de kosten door derden (dus exclusief de kosten inzet eigen personeel).

Havens

Beleidskader

Het beleidsplan Beheer en Onderhoud Havens 2019-2023 is vastgesteld in uw raad van 6 december 2018 en zal onderdeel uit gaan maken van het overkoepelende Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte. Tegelijkertijd is overgegaan tot opheffing van de (vier) afzonderlijke voorzieningen onderhoud havens en besloten tot de vorming van één voorziening "meerjarig onderhoud havens gemeente Tholen" ten behoeve van de uitvoering van het totale geactualiseerde meerjaren onderhoudsprogramma van de havens.

Financieel overzicht

De geraamde lasten en baten voor dit jaar ziet er per haven als volgt uit:

Begroting 2022		Lasten	Baten	Saldo
A	Jachthaven Stavenisse*	€ 129.533	€ 105.900	€ 23.633
B	Handelshaven Tholen**	€ 99.058	€ 38.500	€ 60.558
C	Handelshaven Sint-Annaland**	€ 158.964	€ 157.000	€ 1.964
D	Handelshaven Sint Philipsland	€ 21.882	€ 1.000	€ 20.882
E	Handelshaven Stavenisse	€ 29.867	€ 2.500	€ 27.367
F	Aanlegsteiger Anna-Jacobapolder	€ 4.850	€ 0	€ 4.850
G	Aanlegsteiger Gorishoek	€ 8.900	€ 0	€ 8.900
Jaarbudget		€ 453.054	€ 304.900	€ 148.154

* In het raadsvoorstel van 12 maart 2020 is opgenomen dat we streven naar een verlaging van het exploitatietekort voor de haven van Stavenisse, met als uiteindelijk doel een kostendekkende exploitatie. Een herinrichting van de steigers in de haven draagt bij aan een efficiëntere indeling van de haven, hetgeen meer opbrengsten oplevert. De kosten voor deze herinrichting zijn berekend op € 20.000 en overeenkomstig de kadernota 2022 eenmalig opgevoerd.

** Het hogere nadelig saldo bij de handelshaven van Tholen is enerzijds het gevolg van hogere kapitaallasten door nieuwe investeringen, een hoger aandeel inzet eigen personeel en lagere huuropbrengsten terwijl de handelshaven Sint-Annaland juist een lager nadelig saldo vertoont als gevolg van hogere erfpachtopbrengsten.

Meerjarig zien de onderhoudslasten er als volgt uit:

		Rek. 2020	Begr. 2021	Begr. 2022
A	Jachthaven Stavenisse	€ 33.641	€ 20.681	€ 23.633
B	Handelshaven Tholen	€ 14.554	€ 37.158	€ 60.558
C	Handelshaven Sint-Annaland	€ 15.914	€ 20.459	€ 1.964
D	Handelshaven Sint Philipsland	-€ 1.769	€ 19.035	€ 20.882
E	Handelshaven Stavenisse	€ 22.105	€ 27.181	€ 27.367
F	Aanlegsteiger Anna-Jacobapolder	€ 6.871	€ 3.350	€ 4.850
G	Aanlegsteiger Gorishoek	€ 14.129	€ 7.200	€ 8.900
Jaarbudget (A+B+C+D+E+F+G)		€ 105.445	€ 135.064	€ 148.154

Het verloop van de egalisatievoorziening voor groot onderhoud aan de havens zien er als volgt uit:

	Sint-Annaland	Stavenisse	Tholen	St Philipsland	Gorishoek	AJP	Totaal
Stand 1 jan. 2020	€ 86.370	€ 108.882	€ 257.337	€ 5.594	-€ 940	€ 3.459	€ 460.702
Storting 2020	€ 8.300	€ 17.200	€ 14.400	€ 5.600	€ 5.600	€ 3.550	€ 54.650
Aanwending 2020	€ 10.094	€ 66.992	€ 36.172	€ 958	€ 17.214	€ 0	€ 131.430
Stand 31 dec. 2020	€ 84.576	€ 59.090	€ 235.565	€ 10.236	-€ 12.554	€ 7.009	€ 383.922
Storting 2021	€ 8.300	€ 17.200	€ 14.400	€ 5.600	€ 5.600	€ 3.550	€ 54.650
Aanwending 2021	€ 2.300	€ 16.900	€ 3.800	€ 1.900	€ 1.900	€ 0	€ 26.800
Stand 31 dec. 2021	€ 90.576	€ 59.390	€ 246.165	€ 13.936	-€ 8.854	€ 10.559	€ 411.772
Storting 2022	€ 8.300	€ 17.200	€ 14.400	€ 5.600	€ 5.600	€ 3.550	€ 54.650
Aanwending 2022	€ 5.800	€ 7.700	€ 36.100	€ 30.700	€ 2.600	€ 0	€ 82.900
Stand 31 dec. 2022	€ 93.076	€ 68.890	€ 224.465	-€ 11.164	-€ 5.854	€ 14.109	€ 383.522

PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

Inleiding

De veranderende rol van de overheid, de steeds verdergaande digitalisering van de samenleving en de schaarste van beschikbare middelen vragen om een permanente doorontwikkeling van de bedrijfsvoering. Primair is die doorontwikkeling gericht op verbetering van de dienstverlening aan de burger. Onze leidraad daarbij is het coalitieprogramma 'Samen Leven'. De zeven opgaven die benoemd zijn in het coalitieprogramma geven richting aan de ontwikkeling van onze dienstverlening. De bedrijfsvoering moet daarop aansluiten. Wij zijn van mening dat de een 'platte', flexibele, efficiënt ingerichte en effectieve organisatie noodzakelijk is om aan de eisen van de samenleving te kunnen voldoen. De primaire teams in het sociaal domein en in het ruimtelijk domein moeten zich zoveel als mogelijk kunnen wijden aan hun inhoudelijke kerntaak. De ondersteunende teams (Middelen, Facilitaire Zaken, Concernzaken) adviseren en ontzorgen de primaire teams zo veel mogelijk op de taken die bedrijfsvoering betreffen, zonder de verantwoordelijkheid daarvoor over te nemen.

Randvoorwaarden die in dit geheel cruciaal zijn raken alle aspecten van de bedrijfsvoering. We noemen in dit kader:

- Een heldere en toekomstgerichte visie op Informatievoorziening;
- Een goed functionerende ICT-omgeving;
- Voldoende financiële middelen om te investeren in ontwikkelingen en noodzakelijke maatregelen;
- Voldoende personeel met de juiste opleiding en vaardigheden;
- Een organisatiecultuur die gericht is op leren en ontwikkelen.

Coalitieprogramma Samen Leven, en daarna?

Eén van de zeven opgaven uit het coalitieprogramma is het vormgeven van de veranderende rol burger-overheid en de gevolgen daarvan voor de dienstverlening. In die opgave staan een tweetal speerpunten benoemd die een directe relatie hebben met bedrijfsvoering:

1. Het doorontwikkelen van dienstverlening en organisatie;
2. Verdergaande digitalisering.

Na de gemeenteraadsverkiezingen op 16 maart zullen we bezien of het nieuw op te stellen beleidsprogramma van de gemeenteraad leidt tot andere speerpunten en zo nodig onze inspanningen daarop aanpassen.

Ten behoeve van de doorontwikkeling van de dienstverlening zijn in 2021 een visie en een actieprogramma opgesteld. We willen de waardering voor de dienstverlening aan burgers en ondernemers aanzienlijk verbeteren en streven een score na van 8,0. Dat is een behoorlijke ambitie en zal de nodige inzet en discipline vergen van ons allemaal. Wij willen deze score bereiken via zes principes van dienstverlening:

- a. De mens centraal.

We gaan uit van het principe 'Mens centraal'. De vraag van de burger is leidend. Wij passen ons daarop aan ongeacht de vraag of ongeacht het kanaal wat de burger kiest. Flexibele oplossingen met de mogelijkheid meerdere kanalen en ingangen te gebruiken. We zijn flexibel en werken efficiënt. In onze dienstverlening bewaken we wel het algemeen belang.

b. Digitaal waar het kan.

We willen daar waar mogelijk verder digitaliseren zonder daarbij de menselijke maat uit het oog te verliezen en waarbij de mens centraal staat. We willen burgers verleiden tot digitale dienstverlening. Geen moeten in digitaliseren, maar mogen. Veilig en betrouwbaar.

c. Persoonlijk en nabij waar nodig.

We leveren op tijd juiste en actuele producten en informatie. En we doen wat we beloven. Onze dienstverlening is snel, begrijpelijk, toegankelijk, persoonlijk en tijd- en plaats-onafhankelijk.

d. Betrouwbaar en gemakkelijk.

We helpen mensen die zijn vastgelopen in het (digitale) systeem. Of wel door hen daadwerkelijk te helpen, ofwel door hen door te verwijzen naar een medewerker die daadwerkelijk kan helpen. Het kan gaan om laaggeletterden, mensen die digitaal minder vaardig zijn en complexe zaken. En ook al doen we alles zo veel mogelijk digitaal: mensen zijn en blijven van harte welkom op ons gemeentehuis.

e. Samen.

We werken vanuit gedeeld eigenaarschap samen met onze burgers, waarin samen verantwoordelijkheid wordt genomen voor vraagstukken die zich voordoen in de samenleving. Telkens zal geïnvesteerd worden in het verbinden van mensen.

f. Eén overheid.

We werken samen met andere overheden en maatschappelijke instellingen aan een samenhangend aanbod van informatie, transacties en dienstverlening en kiezen oplossingen vanuit de filosofie van 'mens centraal': integraal en probleemoplossend.

In het actieprogramma wordt aangegeven welke stappen we in 2022 gaan zetten. 'Dienstverlening van 6,4 naar een 8' is niet zozeer een project met een vastomlijnde definitie in tijd, kwaliteit en geld, maar eerder een programma. Het programma heeft wel een duidelijk doel, namelijk de waardering van de dienstverlening op te stuwen naar een 8. Aan het eind van het jaar wordt via de burger- en ondernemerspeiling bepaald of we op de goede weg zitten.

Personeel en organisatie

De toegestane formatieomvang is voor 2022 berekend op 184,9 FTE. Ten opzichte van 2021 (175,7FTE) laat de toegestane formatieomvang een aanzienlijke stijging zien. Beleidskeuzes uit de Kadernota 2022 zijn daarvan de oorzaak. Zowel in het ruimtelijk domein als in het sociaal domein staan we voor uitdagingen en heeft de gemeente ambities. In een steeds krappere wordende arbeidsmarkt wordt het moeilijker om voldoende gekwalificeerd personeel aan te trekken (en te behouden). We investeren daar in door op vernieuwende manieren te werven en ons HRM-beleid aan te passen en toekomstgericht te maken. Het beleid rust op 4 pijlers: (1) vitaliteit en duurzame inzetbaarheid, (2) flexibiliteit en taakvolwassenheid, (3) cultuur en leiderschap en (4) leren en ontwikkelen.

Organisatie

De werkwijze van de organisatie wordt ook vertaald in de manier waarop we het werk organiseren: flexibel en wendbaar, in teams met de processen als uitgangspunt. In de praktijk krijgt dat nu handen en voeten. Nu is het zaak door te ontwikkelen met een verdergaande mate van bevoegdheden en verantwoordelijkheden (dicht bij de klant). Een en ander heeft ook gevolgen voor de ondersteuning van medewerkers. Het management geeft sturing aan de organisatie volgens het principe van dienend leiderschap. HR-beleid en Planning & Control-instrumenten ontwikkelen mee met de veranderende organisatie.

Concerncontrol

Interne controle wordt uitgevoerd conform het door het college vastgestelde Interne Controleplan. De bevindingen van de interne controle worden door de externe accountant betrokken bij de controle van de jaarrekening. Uit de managementletter 2020 kunnen we opmaken dat de beheersing van significante processen, rekening houdend met de aanvullende gegevensgerichte maatregelen (VIC) die wij als gemeente uitvoeren, als voldoende aangemerkt wordt. De processen waar de meeste risico's in worden onderkend betreffen het inkoopproces, de uitkeringen binnen het sociaal domein, de waardering van grondexploitaties en de voorzieningen die vanwege COVID-19 hebben stilgelegen. Uit de bevindingen van de accountant komen diverse verbeterpunten / aandachtspunten voort. In grote lijnen zijn die als volgt samen te vatten:

- Er komt steeds meer aandacht voor de zichtbare vastlegging van onderkende (fraude)risico's en de daarbij behorende mitigerende beheersingsmaatregelen. Met het oog op de nieuwe rechtmatigheidsverantwoording, welke ingaat vanaf boekjaar 2022, vormt een geformaliseerde frauderisicoanalyse een belangrijke voorwaarde om een gedegen uitspraak te kunnen doen over de rechtmatigheid. De wens is om deze frauderisicoanalyse op korte termijn te formaliseren.
- De accountant legt steeds meer nadruk op de beoordeling van de automatiseringsomgeving: betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Op deelgebieden is de betrouwbaarheid ontoereikend. Deze bevinding onderschrijven wij. Niet voor niets leggen wij nadruk op de noodzaak tot het investeren in informatieveiligheid;
- Met de komst van de nieuwe rechtmatigheidsverantwoording vanaf boekjaar 2022 en de keuze die wij als gemeente maken inzake de verdedigingslijnen en de na te streven variant inzake rechtmatigheid, kan de meerwaarde van de VIC voor de organisatie & onze controle worden vergroot door 'in de eerste en tweede proceslijnen nog explicieter aandacht te geven aan de opzet en inrichting van de AO/IB per proces alsmede de advisering daaromtrent. Verdergaande benutting van het zaakstelsel kan daarbij uitkomst bieden.
- Er wordt steeds meer nadruk gelegd op actuele procesbeschrijvingen met onderkende frauderisico's en hoe deze risico's aan de hand van interne beheersingsmaatregelen gemitigeerd worden. Voor significante risico's vinden derhalve geen interne beheersingsmaatregelen zichtbaar plaats.

Deze overige verbeterpunten pakken wij planmatig op, waar mogelijk in combinatie met het LEAN maken van processen en het voldoen aan eisen die informatieveiligheid en privacywetgeving stellen.

Rechtmatigheidsverantwoording

In juni 2021 is door de overheid kenbaar gemaakt dat de wetwijziging in het kader van de rechtmatigheid in de jaarrekening niet meer in zal gaan vanaf boekjaar 2021, maar pas vanaf boekjaar 2022. Als gevolg van deze wetwijziging dient het college vanaf het boekjaar 2022 zelf een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarstukken op te nemen. Op dit moment verstrekken externe accountants een controleverklaring met een oordeel over zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid van de jaarrekening van gemeenten. Vanaf 2022 verstrekken de externe accountants alleen nog een controleverklaring met een oordeel inzake de getrouwheid van de jaarrekening.

Intern zijn de eerste stappen gezet met de opzet van een plan van aanpak. Boekjaar 2021 wordt aangemerkt als leer- en overdrachtsjaar.

Data gedreven werken

Het optimaal benutten van data in bedrijfsprocessen wordt steeds belangrijker. Het monitoren van ontwikkelingen en benchmarking zijn daar voorbeelden van. Met name in het sociaal domein hebben we op dat terrein het afgelopen jaar flinke stappen vooruit gezet. Maar ook op het gebied van dienstverlening en in de financiële verantwoording ontwikkelen we daarin door. Door het plukken van laaghangend fruit proberen we enthousiasme te creëren in de organisatie. Maar data gedreven werken gaat verder. Data gedreven werken is werken op basis van feiten uit de samenleving, die verzameld worden in de vorm van data, geanalyseerd worden naar informatie, samen met domeinkennis op de juiste manier geïnterpreteerd worden naar bruikbare inzichten, en om op basis van deze inzichten een zo geïnformeerd mogelijk besluit te nemen wat een hogere waarde geeft voor de samenleving. Zo ver gaan we nu nog niet. Er wordt een visie opgesteld waarin we onze ambitie bepalen. Op basis van die visie stellen we een plan van aanpak op.

Informatisering & automatisering

Ontwikkelingen ICT

De ICT-infrastructuur wordt voor een groot deel ondergebracht in een gezamenlijke ICT-infrastructuur met de deelnemers van de GR ICT WBW. Dit zorgt voor verdergaande standaardisatie en draagt bij aan effectiever en efficiënter ICT-beheer.

In 2020 en 2021 zijn stappen gezet met het organisatiebreed mogelijk maken van digitaal overleggen en een verdere doorontwikkeling van het digitaal samenwerken. In 2022 zal telefonie verder geïntegreerd worden in de nieuwe mogelijkheden en werken we verder aan de digitale vaardigheden van de organisatie.

Verdergaande digitalisering

Ook in 2022 volgen we landelijke ontwikkelingen als Digitale Agenda 2024, de Wet Digitale Overheid, Common Ground en 'Samen Organiseren' en vertalen deze naar onze visie op dienstverlening en het informatiebeleid en we nemen de benodigde maatregelen op het gebied van informatievoorziening en ICT. Hierbij zorgen we dat we voldoen aan (landelijke) standaarden, informatieveiligheid en privacy normen.

Datagestuurd werken

We onderzoeken wat datagestuurd werken voor onze dienstverlening en bedrijfsvoering kan betekenen en hoe we hier verder vorm aan kunnen geven. Hierbij zoeken we waar mogelijk de aansluiting bij regionale initiatieven.

Informatiebeveiliging

Het uitgangspunt voor informatiebeveiliging is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). De implementatie daarvan gebeurt op basis van risico's. Oftewel: de focus ligt op het implementeren van maatregelen om de hoogste risico te beheersen. Informatieveiligheid staat onder druk. De digitale criminaliteit evolueert en professionaliseert in een snel tempo en de ambtelijke organisatie kent vele uitdagingen. In 2022 gaat de aandacht uit naar het herijken van risico's en gaat de aandacht uit naar een combinatie van technische en organisatorische maatregelen.

Voor de beveiliging van de ICT-infrastructuur wordt in 2022 wederom een fors beroep gedaan op de gemeenschappelijke regeling ICT-WBW. Daarbij wordt gericht op gestandaardiseerde oplossingen zoals in GGI-Veilig, dat gemeenten helpt hun digitale weerbaarheid te verhogen en hun ICT-infrastructuur veiliger te maken met onder meer actieve netwerk monitoring voor het bewaken van dataverkeer. Daarnaast richt de aandacht zich op het afstemmen van beveiligingsprocessen zoals het incidentmanagement en de borging van de beveiliging van mobiele apparaten. Dit zijn noodzakelijke structurele inspanningen om de processen en het instrumentarium van de ambtelijke organisatie op een veilig niveau te houden.

Daarbij past het continu bewust maken van medewerkers, bestuur, directie en management van het belang van informatieveiligheid. Dat roept vooral om actief commitment, sturing en blijvende investeringen in kennis en interventies welke hand in hand moeten gaan met het goed organiseren van rollen, taken en verantwoordelijkheden, zodat het verantwoordelijke lijnmanagement in staat kan worden gesteld de maatregelen voor informatieveiligheid te implementeren in een Planning & Control cyclus.

Documentaire Informatievoorziening

Aangezien steeds meer processen in het zaaksysteem een eigen zaaktype krijgen en steeds meer correspondentie via dit systeem loopt wordt het aantal te registreren stukken bij het cluster steeds minder. De aandacht zal steeds meer komen te liggen op de kwaliteit van de registraties en volledigheid van de zaken. Komend jaar zal bovendien de focus liggen op vernietiging binnen het zaaksysteem van afgedane zaken die voor vernietiging in aanmerking komen. Uit het oude documentmanagementsysteem Corsa zal de nog te bewaren informatie worden geconverteerd of overgedragen naar het elektronisch archiefdepot. Ook de komst van de Wet Open Overheid (WOO) vergt extra aandacht voor het op orde krijgen van de informatiehuishouding. Om dit alles in goede banen te leiden zal een coördinator DIV worden aangesteld.

Oud archief

Komend jaar zal definitief de eerste overbrenging van digitaal archiefmateriaal naar het elektronisch archiefdepot gaan plaats vinden. De te bewaren dossiers uit Corsa zullen middels het TMLO worden overgezet. Komende jaren zullen ook voorbereidingen worden getroffen om andere systemen aan het archiefdepot over te dragen. Door de pandemie moesten de vele vrijwilligers ook thuis blijven. Komend jaar gaan we ervan uit dat de verdere digitalisering weer opgepakt kan worden. De website ondergaat een vernieuwing zodat de archiefbescheiden die de laatste jaren reeds gedigitaliseerd zijn ook online aangeboden kunnen worden aan het grote publiek. Afgelopen jaren zijn door het gemeentearchief nogal wat archieven en collecties in bewaring genomen. De bewerking daarvan is voor een deel blijven liggen en zal vanaf 2022 weer opgepakt gaan worden. De samenwerking met de heemkundekringen op het gebied van de online ontsluiting van hun beeldcollecties zal verder vorm gaan krijgen. Komend jaar zullen die collecties ook via de gemeentelijke website beschikbaar gaan komen. De werkzaamheden van de gemeentearchivaris zullen voor een deel verschuiven naar het beleidsterrein erfgoed waardoor dit meer aandacht zal krijgen binnen de gemeente.

Huisvesting & Services

Het huurcontract met B&B beveiliging is in 2021 beëindigd. Aan invulling van de vrijkomende ruimtes wordt intern aandacht besteed.

De herhuisvesting van het KCC en het uitbreiden c.q. inrichten van extra vergaderruimtes staat op de agenda, evenals het vervangen van de paslezers.

PARAGRAAF FINANCIERING

Inleiding

De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie vindt plaats binnen de kaders zoals gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido).

Beleid

Het beleid is vastgelegd in het Treasurystatuut, welke laatstelijk herzien is per 8 december 2016. Belangrijke punten uit het treasurystatuut zijn:

- Het aangaan / verstrekken van leningen is alleen toegestaan voor uitoefening van de publieke taak;
- Toegestane instrumenten bij het aantrekken van financieringen zijn onderhandse leningen;
- Het aantrekken van leningen geschiedt door offertes te vragen bij ten minste twee instellingen;
- Overtollige middelen moeten worden aangehouden in 's Rijks schatkist (verplicht schatkistbankieren).

Treasurybeheer

De treasuryfunctie is belast met de uitvoering van het beleid. Deze functie omvat het financieren van alle gemeentelijke activiteiten en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn. De belangrijkste doelstellingen van de treasuryfunctie zijn:

- Het waarborgen van duurzame toegang tot de financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beperken van financiële risico's als intern liquiditeits-, rente-, koers- en kredietrisico;
- Het minimaliseren van kosten bij het beheren van geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van het renteresultaat.

Risicobeheer

Met betrekking tot het risicobeheer gelden de volgende algemene uitgangspunten:

1. De gemeente mag leningen of garanties uit hoofde van de publieke taak uitsluitend verstrekken aan door de raad goedgekeurde derde partijen;
2. De gemeente kan middelen uitzetten uit hoofde van de treasuryfunctie indien deze uitzettingen niet zijn gericht op het genereren van inkomsten door het lopen van overmatig risico. Risicomijding wordt gewaarborgd via richtlijnen en limieten in het treasurystatuut;
3. Het gebruik van derivaten is slechts toegestaan ter beperking van financiële risico's;
4. De kasgeldlimiet en de renterisiconorm conform de Wet Fido worden niet overschreden.

Renterisico

Om de renterisico's te bewaken wordt vanuit de Wet Fido voorgeschreven het renterisico op zowel de korte als de lange termijn in beeld te brengen. Het renterisico op korte termijn wordt in beeld gebracht via de kasgeldlimiet. Deze limiet stelt dat de gemiddelde netto-vlottende schuld in een bepaald kwartaal niet hoger mag zijn dan 8,5% van het begrotingstotaal. Voor Tholen betekent dit voor 2022 een bedrag van circa € 6,2 miljoen. Omdat de rente van kortlopende leningen (geldmarkt) lager is dan de rente van langlopende leningen (kapitaalmarkt), zullen we, indien nodig, optimaal gebruik maken van financiering met kortlopende leningen. De kasgeldlimiet wordt hierbij niet overschreden.

Het renterisico op lange termijn wordt in beeld gebracht via de renterisiconorm. Met deze norm wordt een kader gesteld om de opbouw van de leningenportefeuille zodanig te spreiden dat het renterisico uit hoofde van renteaanpassing en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt. De norm houdt in dat in enig jaar niet meer dan 20% van het begrotingstotaal voor aflossing of renteherziening in aanmerking mag komen. Aan deze norm voldoen we ruimschoots.

Renterisiconorm		Bedragen x 1.000			
		2022	2023	2024	2025
1	Renteherzieningen	1.300	1.300	1.300	0
2	Aflossingen	4.137	4.137	5.437	3.937
3	Renterisico (1+2)	5.437	5.437	6.737	3.937
4a	Begrotingstotaal (baten)	72.417	69.814	71.250	69.234
4b	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
4	Renterisiconorm (4a x 4b)	14.483	13.963	14.250	13.847
5a	Ruimte onder de risiconorm (4>3)	9.046	8.526	7.513	9.910
5b	Overschrijding renterisiconorm (3>4)	0	0	0	0

Liquiditeitsbeheer

Het liquiditeitsgebruik beperken wij zoveel mogelijk door geldstromen op elkaar af te stemmen. De liquiditeitspositie moet te allen tijde voldoende zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Bij een tekort aan liquiditeiten kunnen kortlopende middelen worden aangetrokken, zolang de kasgeldlimiet niet overschreden wordt.

Vanaf 1 januari 2019 is een nieuwe financieringsovereenkomst bij de BNG Bank van kracht geworden. De kredietlimiet is aangepast van € 5,5 miljoen naar € 1 miljoen en daarnaast is de intradaglimiet ingevoerd. Deze maakt het mogelijk om dagelijks tijdens kantooruren, tot een overeengekomen bedrag (€ 4,5 miljoen), de kredietlimiet te overschrijden. De intradaglimiet moet voor het eind van de dag weer zijn aangevuld tot de kredietlimiet.

De BNG Bank brengt vanaf 2021 een negatieve creditrente in rekening bij afstorting van € 500.000 of hoger, de creditrente bedraagt van € 500.000 tot € 2.500.000 het 1-maands Euribor-tarief en daarboven geldt de reguliere creditrente.

Op 15 december 2013 is de Wet verplicht schatkistbankieren van kracht geworden. Vanaf dat moment zijn de decentrale overheden verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden. Het woord "overtollig" verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de uitvoering van de publieke taak. Het is toegestaan een bedrag aan overtollige middelen buiten de schatkist aan te houden. De hoogte van het drempelbedrag is afhankelijk van de begrotingsomvang van een decentrale overheid. De drempel is gelijk aan 2,0% voor decentrale overheden met een jaarlijkse begrotingsomvang tot € 500 miljoen. Het drempelbedrag is altijd minimaal € 1.000.000. Voor Tholen komt dit neer op een bedrag van (afgerond) € 1.400.000. Vanwege de negatieve creditrente bij de BNG Bank zullen we echter al afstorten boven de € 500.000, ondanks het verhoogde drempelbedrag voor schatkistbankieren.

De schatkist biedt geen leen- of roodstandfaciliteit aan. Voor het betalingsverkeer blijven decentrale overheden aangewezen op het bankwezen. Deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector (Rijk en decentrale overheden gezamenlijk).

Financieringsbehoefte

Voor een overzicht van de (meerjarige) financieringsbehoefte wordt verwezen naar de geprognosticeerde begin- en eindbalans, welke weergegeven is onder de uiteenzetting van de financiële positie.

Leningenportefeuille

De gemeente heeft de volgende onderhandse leningen van binnenlandse banken en ov. financiële instellingen:

Bank	Oorspronkelijk bedrag	Datum Storting	Laatste jaar van aflossing	Looptijd	Rente-percentage	Restant-bedrag per 1-jan-2022	Rente-bedrag	Aflossing	Restant-bedrag per 31-dec-2022
BNG	6.000.000	30-dec-03	2028	26 jr (7)	5,750	1.680.000	96.600	240.000	1.440.000
BNG	6.000.000	30 dec 204	2029	26 jr (8)	5,850	1.920.000	112.320	240.000	1.680.000
BNG	10.000.000	10-jan-08	2028	20 jr (7)	4,580	3.500.000	138.036	500.000	3.000.000
BNG	3.000.000	15-sep-09	2024	15 jr (3)	3,960	600.000	21.406	200.000	400.000
BNG	4.000.000	15-sep-09	2034	25 jr (13)	4,520	2.080.000	91.866	160.000	1.920.000
BNG	4.000.000	5-nov-12	2037	25 jr (16)	3,040	2.560.000	77.065	160.000	2.400.000
NWB	6.000.000	28-aug-13	2038	25 jr (17)	3,230	4.080.000	129.129	240.000	3.840.000
BNG	6.000.000	13-okt-14	2039	25 jr (18)	1,945	4.320.000	83.014	240.000	4.080.000
BNG	13.158.936	19-jan-16	2031	15 jr (10)	1,270	8.772.626	100.851	877.262	7.895.364
BNG	10.000.000	14-mrt-16	2041	25 jr (20)	1,045	8.000.000	80.256	400.000	7.600.000
NWB	1.300.000	25-mrt-19	2024	5 jr (3)	1,180	1.300.000	15.340	0	1.300.000
BNG	12.000.000	1-mrt-19	2044	25 jr (23)	1,255	11.040.000	133.502	480.000	10.560.000
BNG	10.000.000	4-jan-20	2045	25 jr (24)	0,535	10.000.000	51.360	400.000	9.600.000
A	91.458.936					59.852.626	1.130.745	4.137.262	55.715.364

Naast bovengenoemde rentelasten bedraagt de afschrijving op het agio (boeterente) € 111.000. De totale rentelasten komen hierdoor uit op € 1.241.000.

Rentetoerekening

In het navolgende schema is uiteengezet hoe de rentetoerekening voor 2022 heeft plaatsgevonden.

Renteschema:

A. De externe rentelasten over de korte en lange financiering		1.241.000
B. De externe rentebaten		68.000
Totaal door te rekenen externe rente		<u>1.173.000</u>
C1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-206.000	
C2. De rente van projectfinanciering die aan het taakveld moet worden toegerekend	0	
		<u>-206.000</u>
Saldo door te rekenen externe rente:		967.000
D1. Rente over eigen vermogen		0
D2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		0
De aan taakvelden toe te rekenen rente		<u>967.000</u>
E1. De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	1,63%	967.000
E2. De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (annuïtair)		0
F. Renteresultaat op het taakveld treasury		<u>0</u>

PARAGRAAF GRONDBELEID

In deze paragraaf komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Notities van de Commissie BBV;
- Nota grondbeleid;
- Grondprijzen;
- Actuele prognose van de te verwachten resultaten van de grondexploitatie;
- Grondbanken zonder noemenswaardige transformatie, bestemd voor derden;
- Strategische gronden;
- Winstneming;
- Vennootschapsbelasting;
- Risicobeheersing.

Notities van de Commissie BBV

In de afgelopen jaren is in deze paragraaf uitvoerig aandacht besteed aan de gewijzigde voorschriften in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Deze hebben belangrijke gevolgen gehad voor enerzijds het opstellen van grondexploitatieberekeningen en anderzijds de verslaglegging over grondexploitaties. In de praktijk wordt daar in volle omvang rekening mee gehouden.

Nota Grondbeleid

Eén van de aanbevelingen uit het in opdracht van de Rekenkamercommissie uitgevoerde onderzoek naar de rechtmatigheid en doelmatigheid van grondaankopen over de periode 2007-2017 betreft het actualiseren van de Nota grondbeleid. Deze actualisatie zou in 2020 plaatsvinden, maar is mede als gevolg van de coronaperikelen doorgeschoven naar een volgend jaar.

Met de oude nota, welke in 2004 is vastgesteld, heeft uw raad bewust gekozen voor een breed beleidsdocument, waarin de nadruk is gelegd op een actief grondbeleid. Dit blijkt uit de vier bedrijventerreinen en zes woningbouwcomplexen, die de gemeente volledig voor eigen rekening en risico exploiteert. De laatste jaren zijn wij echter terughoudender met het verwerven van nieuwe grondposities en is er vaker sprake van faciliterend grondbeleid. Dit neemt niet weg dat, wanneer het in een concrete situatie strategisch gezien verstandig en verantwoord is om wel actief te opereren, dit niet uit de weg gegaan moet worden. Dit gebeurt dan wel in nauwe samenspraak met uw raad.

Faciliterend grondbeleid

Bij de volgende projecten voert de gemeente in hoofdzaak faciliterend grondbeleid:

- Luysterrijk te Sint Philipsland;
- Paasdijkweg te Poortvliet;
- Sint-Maartensdijk-West;
- Marehoek te Oud-Vossemeer;
- Molenvlietsedijk te Tholen.

De ontwikkeling van deze projecten is in handen van een projectontwikkelaar. Deze projecten dragen bij aan het realiseren van de doelstellingen van de gemeente. De kosten, die de gemeente voor deze projecten maakt, brengen wij bij de desbetreffende projectontwikkelaar in rekening. Hierover worden voorafgaand aan het betreffende project afspraken gemaakt door middel van anterieure overeenkomsten.

Grondprijzen

In de raadsvergadering van 17 december 2020 zijn de uitgifteprijzen van grond voor woningbouw, bedrijfsgrond en snippergroen voor 2021 vastgesteld. Een belangrijke doelstelling is om bij het grondprijzenbeleid marktconform te opereren. In die afweging wordt uiteraard ook gekeken naar het grondprijzenbeleid van de ons omringende gemeenten. Verder is bij het vaststellen van de grondprijzen aangegeven dat het aantrekken van de woningbouwmarkt rechtvaardigt om de uitgifteprijzen gecontroleerd te verhogen. Op basis hiervan zijn de uitgifteprijzen van grond voor zowel woningbouw, bedrijfsgrond als snippergroen met 2% geïndexeerd. Dit uitgangspunt is ook doorgevoerd in de herziene grondexploitatieberekeningen. Eind 2021 worden de grondprijzen voor 2022 vastgesteld.

Actuele prognose van de te verwachten resultaten van de grondexploitatie.

Complexen	Boekwaarde 1-jan-21	Raming 2021	Boekwaarde 31-dec-21	Raming 2022	Boekwaarde 31-dec-22
Woningbouw	€ 6.381.256	-€ 4.556.852	€ 1.824.404	-€ 1.891.565	-€ 67.161
Bedrijventerreinen	€ 1.291.653	€ 2.841.518	€ 4.133.171	-€ 1.737.276	€ 2.395.895
Totaal	€ 7.672.909	-€ 1.715.334	€ 5.957.575	-€ 3.628.841	€ 2.328.734

Woningbouwcomplexen met kostprijsberekening

Ten tijde van het samenstellen van deze begroting zijn zes complexen in exploitatie. In de raadsvergadering van 15 april 2021 zijn voor al deze plannen herziene grondexploitatieberekeningen vastgesteld. De volgende herziening van de grondexploitatieberekeningen vindt naar verwachting in het tweede kwartaal van 2022 plaats.

De gemeente kent de volgende in exploitatie zijnde woningbouwcomplexen:

Complexen	Boekwaarde 1-jan-21	Raming 2021	Boekwaarde 31-dec-21	Raming 2022	Boekwaarde 31-dec-22
Stadszicht Tholen	-€ 704.903	-€ 559.049	-€ 1.263.952	-€ 415.026	-€ 1.678.978
Deestraat Poortvliet	€ 716.635	-€ 651.439	€ 65.196	-€ 30.426	€ 34.770
Oost-Scherpenisse	€ 207.966	-€ 292.375	-€ 84.409	€ 91.660	€ 7.251
Poststraat Stavenisse	€ 388.189	-€ 513.224	-€ 125.035	-€ 149.922	-€ 274.957
Havengebied Sint-Annaland	€ 6.127.348	-€ 1.976.642	€ 4.150.706	-€ 1.196.118	€ 2.954.588
Vroonstede Sint-Annaland	-€ 353.979	-€ 564.123	-€ 918.102	-€ 191.733	-€ 1.109.835
Totaal	€ 6.381.256	-€ 4.556.852	€ 1.824.404	-€ 1.891.565	-€ 67.161

Stadszicht II Tholen

Stadszicht II sluit in noordwestelijke richting aan op Stadszicht I. In 2009 is met de uitgifte van bouwgrond in dit gebied gestart. De grondvoorraad is inmiddels gedaald tot ruim 8.000 m². Tot en met 2020 heeft op basis van de Poc-methode een winstneming plaatsgevonden van € 5.360.000. Het totale (resterende) exploitatieresultaat op basis van eindwaarde is berekend op € 1.360.000, waarbij is uitgegaan van afsluiting van de exploitatie per 31 december 2023.

Deestraat Poortvliet

Dit betreft de nieuwbouwlocatie voor Poortvliet, waar in 2008 strategisch gronden in eigendom zijn verkregen. In 2019 is gestart met de uitgifte van de eerste kavels. In het plan wordt uitgegaan van de realisatie van ruim 20 woningen. De verkoop van de kavels gaat zeer voorspoedig. Het verwachte positieve exploitatieresultaat op basis van eindwaarde is berekend op € 173.000. Tot en met 2020 heeft op basis van de Poc-methode een tussentijdse winstneming plaatsgevonden van € 53.000. De afsluiting van de exploitatie is voorzien per 31 december 2026.

Oost-Scherpenisse

Het plangebied voor deze grondexploitatie is enkele jaren geleden kleiner gemaakt en beperkt tot het woningbouwgebied Goudenregenlaan. Dit houdt in dat er momenteel nog 1 bouwkavel van ruim 500 m² bouwgrond beschikbaar is. Voor het andere deel aan de Molenweg wordt de planvorming binnenkort opgestart, zodat ook dat deel verder kan worden ontwikkeld. Het verwachte positieve exploitatieresultaat op basis van eindwaarde is berekend op nihil. De afsluiting van de exploitatie is voorzien op 31 december 2022.

Poststraat-Zuid Stavenisse

De uitgifte verloopt volgens planning. Momenteel is er nog circa 1.400 m² bouwgrond beschikbaar. Tot en met 2020 heeft op basis van de Poc-methode een winstneming plaatsgevonden van € 733.000. Het verwachte positieve exploitatieresultaat op basis van eindwaarde is berekend op € 275.000, waarbij is uitgegaan van afsluiting van de exploitatie per 31 december 2022.

Havengebied Sint-Annaland

In 2017 is de gemeente de grondexploitatie van dit complex volledig zelfstandig gaan voeren. De grondvoorraad van het gedeelte Suzannapolder bedroeg op 1 januari 2021 circa 2,1 hectare. Hiervan is inmiddels al een aanzienlijk deel uitgegeven. Daarnaast zijn er nog kavels beschikbaar op het Havenplateau en het Havenplein (achter de supermarkt). Het verwachte positieve exploitatieresultaat op basis van eindwaarde is berekend op € 60.000. Inmiddels heeft op basis van de Poc-methode een winstneming plaatsgevonden van € 42.000. De grondexploitatie kent een looptijd tot en met 2027.

Vroonstede Sint-Annaland

De uitgifte verloopt volgens planning. De grondvoorraad is inmiddels gedaald tot ongeveer 1.500 m². Tot en met 2020 heeft op basis van de Poc-methode een winstneming plaatsgevonden van € 4.513.000. Het verwachte positieve exploitatieresultaat op basis van eindwaarde is berekend op € 1.110.000, waarbij is uitgegaan van afsluiting van de exploitatie per 31 december 2022.

De totale eindwaarden van de in exploitatie zijnde woningbouwcomplexen zien er als volgt uit:

Complex	Winstneming t/m 2020	Winstneming 2021	Totale winstneming	Verwachte winstneming	Totaal resultaat
Stadszicht Tholen	-€ 5.360.000	€ 0	-€ 5.360.000	-€ 1.360.172	-€ 6.720.172
Deestraat Poortvliet	-€ 53.000	€ 0	-€ 53.000	-€ 173.346	-€ 226.346
Oost-Scherpenisse	€ 0	€ 0	€ 0	€ 7.251	€ 7.251
Poststraat Zuid-Stavenisse	-€ 733.000	€ 0	-€ 733.000	-€ 274.957	-€ 1.007.957
Havengebied Sint-Annaland	-€ 42.000	€ 0	-€ 42.000	-€ 62.071	-€ 104.071
Vroonstede Sint-Annaland	-€ 4.513.000	€ 0	-€ 4.513.000	-€ 1.109.835	-€ 5.622.835
Totaal	-€ 10.701.000	€ 0	-€ 10.701.000	-€ 2.973.130	-€ 13.674.130

Bedrijventerreincomplexen met kostprijsberekening

Ten tijde van het samenstellen van deze begroting zijn vier complexen in exploitatie. De afsluiting van het bedrijventerrein Sint-Maartensdijk is, als gevolg van de uitgifte van de laatste bouwkavel in 2020, voorzien eind 2021. Op 15 april 2021 zijn door de raad voor al deze plannen herziene grondexploitatieberekeningen vastgesteld. De volgende herziening van de grondexploitatieberekeningen vindt naar verwachting in het tweede kwartaal van 2022 plaats.

De gemeente kent de volgende in exploitatie zijnde bedrijventerreincomplexen:

Complexen	Boekwaarde 1-jan-21	Raming 2021	Boekwaarde 31-dec-21	Raming 2022	Boekwaarde 31-dec-22
Welgelegen II Tholen	€ 743.011	€ 2.861.799	€ 3.604.810	-€ 1.534.107	€ 2.070.703
Bedr. terrein St-Maartensdijk	-€ 62.846	€ 61.730	-€ 1.116	€ 0	-€ 1.116
Bedr. terrein Stavenisse	€ 182.752	€ 1.592	€ 184.344	-€ 75.245	€ 109.099
Bedr. terrein Sint-Annaland	€ 428.736	-€ 83.603	€ 345.133	-€ 127.924	€ 217.209
Totaal	€ 1.291.653	€ 2.841.518	€ 4.133.171	-€ 1.737.276	€ 2.395.895

Welgelegen II Tholen, 2^e fase

Op 15 maart 2018 heeft uw raad in een besloten vergadering de structuurvisie "Uitbreiding bedrijventerrein Welgelegen en landschappelijke inpassing bedrijventerreinen" vastgesteld. In deze strategische visie is met een voorkeursscenario de uitbreidingsrichting voor bedrijfsmatige activiteiten bij de kern Tholen bepaald. De financiële impact van dit scenario is door vertaald in de vastgestelde grondexploitatie van 15 april 2021.

Tot en met 2020 heeft op basis van de Poc-methode een winstneming plaatsgevonden van € 7.275.000. Op basis van de nieuwe opzet bedraagt het verwachte positieve exploitatieresultaat op basis van eindwaarde ruim € 7,7 miljoen. De grondvoorraad is inmiddels gedaald naar afgerond 175.000 m² (stand 1 januari 2021). De afsluiting van dit complex is voorzien in 2028.

Sint-Maartensdijk

De grondvoorraad van dit complex is nihil. De afsluiting van dit complex is voorzien per eind 2021. Tot en met 2020 heeft een winstneming plaatsgevonden van € 13.000. Het verwachte exploitatieresultaat op basis van eindwaarde is nagenoeg nihil.

Pilootweg Stavenisse

De grondvoorraad van dit complex bedraagt thans 4.300 m². Tot en met 2020 heeft op basis van de Poc-methode een winstneming plaatsgevonden van € 40.000. Het verwachte positieve exploitatieresultaat op basis van eindwaarde bedraagt € 100.000. Hierbij is uitgegaan van een afsluiting van de exploitatie per 31 december 2026.

Vellingweg Sint-Annaland

De grondvoorraad van dit complex bedraagt per 1 januari 2021 8.900 m², geheel gelegen aan de Spastraat. Tot en met 2020 heeft op basis van de Poc-methode een winstneming plaatsgevonden van € 971.000. Uitgaande van een afsluiting van de exploitatie per 31 december 2026 bedraagt het verwachte positieve exploitatieresultaat op basis van eindwaarde € 265.000.

De totale eindwaarden van de in exploitatie zijnde bedrijventerreincomplexen zien er als volgt uit:

Complex	Winstneming t/m 2020	Winstneming 2021	Totale winstneming	Verwachte winstneming	Totaal resultaat
Welgelegen II 2 ^e fase	-€ 7.275.000	€ 0	-€ 7.275.000	-€ 7.713.902	-€ 14.988.902
Sint-Maartensdijk	-€ 13.000	€ 0	-€ 13.000	-€ 1.116	-€ 14.116
Stavenisse	-€ 40.000	€ 0	-€ 40.000	-€ 105.953	-€ 145.953
Sint-Annaland	-€ 971.453	€ 0	-€ 971.453	-€ 264.753	-€ 1.236.206
Totaal	-€ 8.299.453	€ 0	-€ 8.299.453	-€ 8.085.724	-€ 16.385.177

Grondbanken zonder noemenswaardige transformatie, bestemd voor derden

De gronden aan de Molenvlietsedijk te Tholen vallen weliswaar onder het onderhanden werk, maar zijn geen bouwgrond in exploitatie. Deze gronden worden te zijner tijd ontwikkeld door de publiek-private samenwerking Tholen-Stad Grondexploitatie VOF. De gronden worden gefaseerd aan de VOF geleverd tegen de contractueel bepaalde prijs. De gronden zijn, conform de recente notitie "Grondbeleid in de begroting en jaarstukken" van de Commissie BBV, gepresenteerd als grondbanken zonder noemenswaardige transformatie, bestemd voor derden. De verwachte boekwaarde bedraagt eind 2022 € 8.465.000.

Strategische gronden

De strategische gronden in de Geertruidapolder Sint-Maartensdijk (€ 958.000, 131.148 m²) en Vroonstede II Sint-Annaland (€ 196.000, 46.680 m²) zijn per 1 januari 2016 geherrubriceerd naar de materiële vaste activa tegen de boekwaarde. Voor deze gronden heeft een marktwaardetoets plaatsgevonden tegen de op dat moment geldende bestemming. Hierbij is geen duurzame waardevermindering vastgesteld.

In 2020 is in het kader van de toekomstige uitbreiding van het bedrijventerrein te Sint Philipsland circa 2 ha. grond aangekocht voor een bedrag van € 604.000. De waarde in de huidige bestemming (landbouwgrond) ligt volgens vrij recente taxaties rond de € 10 p/m², zodat voor de lagere marktwaarde een voorziening gevormd is van € 403.000.

Winstneming

Voor winstneming hanteren we de percentage of completion methode (POC): voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Volgens het t-2 principe wordt in de jaarschijf 2023, 2024 en 2025 van de meerjarenraming rekening gehouden met een winstneming van respectievelijk € 2,34 miljoen, € 2,79 miljoen en € 1,37 miljoen, gebaseerd op de laatst vastgestelde grondexploitatieberekeningen.

Vennootschapsbelasting

Op grond van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen betalen gemeenten en andere overheden vanaf 2016 vennootschapsbelasting (vpb) over de winst die ze met ondernemingsactiviteiten maken. Het grondbedrijf voldoet aan de criteria voor een onderneming in fiscale zin en is daarom vpb-plichtig.

Risicobeheersing

De grondexploitaties en de gebiedsontwikkeling via publiek-private samenwerking (Tholen-Stad VOF) nemen een belangrijke plaats in binnen onze risicobeheersing. Omdat wij ons bewust zijn van de risico's op dit terrein dient voor de start van een project een risico-inventarisatie en risicoanalyse opgesteld te worden. Omdat grondexploitaties over het algemeen een lange looptijd hebben, kunnen er tussentijds allerlei (externe) factoren het project beïnvloeden. Ons beleid is gericht op het zo mogelijk voorkomen en/of minimaliseren van nadelige effecten. Om eventuele tekorten in de sfeer van de bouwgrondexploitatie te kunnen opvangen is in het verleden een reserve bouwgrondexploitatie ingesteld. Deze reserve maakt onderdeel uit van de weerstandscapaciteit van de gemeente. De stand van de reserve bouwgrondexploitatie bedroeg ultimo 2020 € 1,6 miljoen. Deze bestemmingsreserve is in 2021 opgeheven, waarbij het saldo is overgeheveld naar de algemene reserve niet vrij besteedbaar. Deze verschuiving realiseert een vereenvoudiging binnen de administratie, terwijl de middelen onderdeel blijven van de beschikbare weerstandscapaciteit.

Voor detailinformatie over de risico's en de weerstandscapaciteit verwijzen we u naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN

Algemeen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Bij een bestuurlijk belang is er sprake van zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Bij een financieel belang is er sprake van een ter beschikking gesteld bedrag, dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, of waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Het gaat bij verbonden partijen om gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen. Deze worden niet geconsolideerd in de begroting. De belangrijkste verbonden partijen voor de gemeente Tholen zijn:

Verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen
Veiligheidsregio Zeeland (VRZ)
GGD Zeeland
Re-integratiebedrijf De Betho
Regionaal Bureau Leerplicht / RMC Oosterschelderegio
Zeeuwse Muziekschool (ZMS)
Openbaar Lichaam Afvalstoffenverwijdering Zeeland (OLAZ)
Samenwerkingsverband Belastingen en Waardebepaling Zeeland (SaBeWa Zeeland)
Samenwerkingsverband Welzijnzorg Oosterschelderegio (SWVO)
Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zeeland
ICT West-Brabant West

Vennootschappen en coöperaties
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten
Provinciale Zeeuwse Energie Maatschappij N.V. (voorheen Delta N.V.)
Gemeente Tholen Grondexploitatie Tholen Stad B.V.

Voor de raad is informatie over de verbonden partijen van belang omdat:

- GR-en taken uitvoeren die in het verlengde liggen van de gemeentelijke doelstellingen;
- Gemeenten alleen deelnemingen mogen hebben vanwege het publieke belang (wet Fido);
- De verbonden partijen belangrijke financiële consequenties voor de gemeente hebben.

Visie en beleidsvoornemens

De gemeente Tholen heeft geen beleidsplan opgesteld met betrekking tot de verbonden partijen. Er geldt dus geen algemene visie en er zijn geen algemene beleidsvoornemens. Wel zijn de beleidsvoornemens per verbonden partij beschreven.

VZG-richtlijnen 2022

Voor 2022 heeft het VZG-bestuur de inflatiecorrectie vastgesteld op 0,9%. De bezuinigingsrichtlijn bedraagt 0%. De begroting 2022 van gemeenschappelijke regelingen mag op basis van deze uitgangspunten maximaal 100,9% van de goedgekeurde begroting 2021 (inclusief evt. goedgekeurde begrotingswijzigingen) bedragen.

Gemeenschappelijke regelingen

Naam	 <p>Veiligheidsregio Zeeland (VRZ)</p>																
Beleidsvoornemens	De gemeente ziet de gemeenschappelijke regeling als een duurzame samenwerking voor de uitvoering van de bij wet opgedragen taken op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen en handhaving van de openbare orde en veiligheid.																
Openbaar belang	De samenwerking levert een maatschappelijke bijdrage aan een veilige woon-, werk- en recreatieomgeving op het gebied van brandbestrijding en (medische) hulpverlening.																
Bestuurlijk belang	Elke deelnemende gemeente is met hun burgemeester vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.																
Financieel belang	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2022 (€)</th> <th>2023 (€)</th> <th>2024 (€)</th> <th>2025 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Reg. bijdrage</td> <td>1.860.000</td> <td>1.890.000</td> <td>1.929.000</td> <td>1.967.000</td> </tr> </tbody> </table>		2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	2025 (€)	Reg. bijdrage	1.860.000	1.890.000	1.929.000	1.967.000						
	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	2025 (€)													
Reg. bijdrage	1.860.000	1.890.000	1.929.000	1.967.000													
Vermogen	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>31-12-2020 (€)</th> <th>31-12-2021(€)</th> <th>31-12-2022(€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>4.709.000</td> <td>2.510.000</td> <td>1.675.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>34.126.000</td> <td>31.511.000</td> <td>29.377.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>38.835.000</td> <td>34.021.000</td> <td>31.052.000</td> </tr> </tbody> </table>		31-12-2020 (€)	31-12-2021(€)	31-12-2022(€)	Eigen vermogen	4.709.000	2.510.000	1.675.000	Vreemd vermogen	34.126.000	31.511.000	29.377.000	Totaal	38.835.000	34.021.000	31.052.000
	31-12-2020 (€)	31-12-2021(€)	31-12-2022(€)														
Eigen vermogen	4.709.000	2.510.000	1.675.000														
Vreemd vermogen	34.126.000	31.511.000	29.377.000														
Totaal	38.835.000	34.021.000	31.052.000														
Resultaat (R 2020)	Saldo: € 1.592.000 positief																
Resultaat (B 2022)	Saldo: € 0																
Wethouder/Burgemeester	Burgemeester, lid algemeen bestuur																
Risico's t.a.v. fin. positie	<ul style="list-style-type: none"> - Financiële gevolgen van implementatie Wnra; - Stijging personeelslasten. 																

Naam	 GGD Zeeland																																											
Beleidsvoornemens	De gemeente ziet de gemeenschappelijke regeling als een duurzame samenwerking voor de uitvoering van de Wet publieke gezondheid en het gezondheidsbeleid van de Zeeuwse gemeenten.																																											
Openbaar belang	De GGD wil de gezondheid van alle Zeeuwen bewaken, beschermen en bevorderen.																																											
Bestuurlijk belang	Elke deelnemende gemeente is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.																																											
Financieel belang	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2022 (€)</th> <th>2023 (€)</th> <th>2024 (€)</th> <th>2025 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Publieke gezondheid</td> <td>1.114.000</td> <td>1.074.000</td> <td>1.074.000</td> <td>1.074.000</td> </tr> <tr> <td>Veilig thuis</td> <td>112.000</td> <td>112.000</td> <td>112.000</td> <td>112.000</td> </tr> <tr> <td>Inkoop jeugdhulp</td> <td>123.000</td> <td>123.000</td> <td>123.000</td> <td>123.000</td> </tr> <tr> <td>Indicatiestelling VVE</td> <td>20.000</td> <td>20.000</td> <td>20.000</td> <td>20.000</td> </tr> <tr> <td>Projecten en taskforce</td> <td>20.000</td> <td>20.000</td> <td>20.000</td> <td>20.000</td> </tr> <tr> <td>Inzet jeugdarts</td> <td>16.000</td> <td>16.000</td> <td>16.000</td> <td>16.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>1.405.000</td> <td>1.365.000</td> <td>1.365.000</td> <td>1.365.000</td> </tr> </tbody> </table>					2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	2025 (€)	Publieke gezondheid	1.114.000	1.074.000	1.074.000	1.074.000	Veilig thuis	112.000	112.000	112.000	112.000	Inkoop jeugdhulp	123.000	123.000	123.000	123.000	Indicatiestelling VVE	20.000	20.000	20.000	20.000	Projecten en taskforce	20.000	20.000	20.000	20.000	Inzet jeugdarts	16.000	16.000	16.000	16.000	Totaal	1.405.000	1.365.000	1.365.000	1.365.000
	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	2025 (€)																																								
Publieke gezondheid	1.114.000	1.074.000	1.074.000	1.074.000																																								
Veilig thuis	112.000	112.000	112.000	112.000																																								
Inkoop jeugdhulp	123.000	123.000	123.000	123.000																																								
Indicatiestelling VVE	20.000	20.000	20.000	20.000																																								
Projecten en taskforce	20.000	20.000	20.000	20.000																																								
Inzet jeugdarts	16.000	16.000	16.000	16.000																																								
Totaal	1.405.000	1.365.000	1.365.000	1.365.000																																								
Vermogen	<table border="1"> <thead> <tr> <th>GGD exclusief IJZ</th> <th>31-12-2020</th> <th>31-12-2021</th> <th>31-12-2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>3.726.000</td> <td>3.338.000</td> <td>3.338.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>7.063.000</td> <td>2.255.000</td> <td>2.255.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>10.850.000</td> <td>5.593.000</td> <td>5.593.000</td> </tr> </tbody> </table>				GGD exclusief IJZ	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	Eigen vermogen	3.726.000	3.338.000	3.338.000	Vreemd vermogen	7.063.000	2.255.000	2.255.000	Totaal	10.850.000	5.593.000	5.593.000																								
GGD exclusief IJZ	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022																																									
Eigen vermogen	3.726.000	3.338.000	3.338.000																																									
Vreemd vermogen	7.063.000	2.255.000	2.255.000																																									
Totaal	10.850.000	5.593.000	5.593.000																																									
Resultaat (R 2020)	Saldo: € 84.000 positief																																											
Resultaat (B 2022)	Saldo: € 0																																											
Wethouder/Burgemeester	Wethouder P.W.J. Hoek, lid algemeen bestuur																																											
Risico's t.a.v. fin. positie	<ul style="list-style-type: none"> - Krapte arbeidsmarkts, kwetsbaarheid organisatie; - Risico WW uitkeringen. 																																											

Naam	 De Betho																									
Beleidsvoornemens	De gemeente ziet de gemeenschappelijke regeling als een duurzame samenwerking voor een efficiënte uitvoering van de Participatiewet.																									
Openbaar belang	De Betho realiseert een beschutte werkomgeving voor mensen die dat nodig hebben.																									
Bestuurlijk belang	Elke deelnemende gemeente is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.																									
Financieel belang	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2022 (€)</th> <th>2023 (€)</th> <th>2024 (€)</th> <th>2025 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Reg. bijdrage</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Part. budget</td> <td>2.116.000</td> <td>2.053.000</td> <td>2.045.000</td> <td>2.045.000</td> </tr> <tr> <td>WSV-groep</td> <td>5.000</td> <td>5.000</td> <td>5.000</td> <td>5.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>2.171.000</td> <td>2.058.000</td> <td>2.050.000</td> <td>2.050.000</td> </tr> </tbody> </table>		2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	2025 (€)	Reg. bijdrage	0	0	0	0	Part. budget	2.116.000	2.053.000	2.045.000	2.045.000	WSV-groep	5.000	5.000	5.000	5.000	Totaal	2.171.000	2.058.000	2.050.000	2.050.000
	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	2025 (€)																						
Reg. bijdrage	0	0	0	0																						
Part. budget	2.116.000	2.053.000	2.045.000	2.045.000																						
WSV-groep	5.000	5.000	5.000	5.000																						
Totaal	2.171.000	2.058.000	2.050.000	2.050.000																						
Vermogen	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>31-12-2020 (€)</th> <th>31-12-2021 (€)</th> <th>31-12-2022 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>12.270.000</td> <td>11.695.000</td> <td>11.108.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>4.797.000</td> <td>2.307.000</td> <td>2.501.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>17.067.000</td> <td>14.002.000</td> <td>13.609.000</td> </tr> </tbody> </table>		31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	31-12-2022 (€)	Eigen vermogen	12.270.000	11.695.000	11.108.000	Vreemd vermogen	4.797.000	2.307.000	2.501.000	Totaal	17.067.000	14.002.000	13.609.000									
	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	31-12-2022 (€)																							
Eigen vermogen	12.270.000	11.695.000	11.108.000																							
Vreemd vermogen	4.797.000	2.307.000	2.501.000																							
Totaal	17.067.000	14.002.000	13.609.000																							
Resultaat (R 2020)	Saldo: € 0																									
Resultaat (B 2022)	Saldo: € 0																									
Wethouder/Burgemeester	Wethouder F.J.A. Hommel, lid algemeen bestuur en vice voorzitter dagelijks bestuur																									
Risico's t.a.v. fin. Positie	Te ontvangen rijkssubsidie.																									

Naam	 <p>Regionaal Bureau Leerplicht/RMC Oosterschelderegio</p> <p>Regionaal Bureau Leerplicht / RMC Oosterschelderegio</p>																			
Beleidsvoornemens	De gemeente ziet de gemeenschappelijke regeling als een duurzame samenwerking voor de uitvoering van de leerplichtfunctie en de regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC) voortijdig schoolverlaten.																			
Openbaar belang	De samenwerking levert een bijdrage aan het terugdringen van spijbelen en voortijdig schooluitval van leerlingen van 5 tot 18 jaar.																			
Bestuurlijk belang	Elke deelnemende gemeente is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.																			
Financieel belang	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2022 (€)</th> <th>2023 (€)</th> <th>2024 (€)</th> <th>2025 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Reg. bijdrage</td> <td>95.000</td> <td>95.000</td> <td>95.000</td> <td>95.000</td> </tr> </tbody> </table>					2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	2025 (€)	Reg. bijdrage	95.000	95.000	95.000	95.000						
	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	2025 (€)																
Reg. bijdrage	95.000	95.000	95.000	95.000																
Vermogen	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>31-12-2020</th> <th>31-12-2021</th> <th>31-12-2022</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>101.406</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>101.406</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>					31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	Eigen vermogen	101.406	-	-	Vreemd vermogen	-	-	-	Totaal	101.406	-	-
	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022																	
Eigen vermogen	101.406	-	-																	
Vreemd vermogen	-	-	-																	
Totaal	101.406	-	-																	
Resultaat (R 2020)	Saldo: € 101.406																			
Resultaat (B 2022)	Saldo: € 0																			
Wethouder/Burgemeester	Wethouder P.W.J. Hoek, lid algemeen bestuur																			
Risico's t.a.v. fin. positie	-																			

Naam	 <p>Zeeuwse Muziekschool</p>																
Beleidsvoornemens	De gemeente ziet de gemeenschappelijke regeling als een duurzame samenwerking op het gebied van muziekonderwijs.																
Openbaar belang	De samenwerking levert een bijdrage aan de ontwikkeling van de identiteit van kinderen, jongeren en volwassenen.																
Bestuurlijk belang	Elke deelnemende gemeente is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.																
Financieel belang	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2022 (€)</th> <th>2023 (€)</th> <th>2024 (€)</th> <th>2025 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Reg. bijdrage</td> <td>151.000</td> <td>151.000</td> <td>151.000</td> <td>151.000</td> </tr> </tbody> </table>		2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	2025 (€)	Reg. bijdrage	151.000	151.000	151.000	151.000						
	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	2025 (€)													
Reg. bijdrage	151.000	151.000	151.000	151.000													
Vermogen	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>31-12-2020 (€)</th> <th>31-12-2021 (€)</th> <th>31-12-2022 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>554.000</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>998.000</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>1.552.000</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>		31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	31-12-2022 (€)	Eigen vermogen	554.000	-	-	Vreemd vermogen	998.000	-	-	Totaal	1.552.000	-	-
	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	31-12-2022 (€)														
Eigen vermogen	554.000	-	-														
Vreemd vermogen	998.000	-	-														
Totaal	1.552.000	-	-														
Resultaat (R 2020)	Saldo: € 195.000 positief																
Resultaat (B 2022)	Saldo: € 0																
Wethouder/Burgemeester	Wethouder Hommel, lid algemeen bestuur																
Risico's t.a.v. fin. positie	Uittreden deelnemers																

Naam	 Openbaar (OLAZ)																														
Beleidsvoornemens	De gemeente ziet de gemeenschappelijke regeling als een duurzame samenwerking voor de behartiging van de gemeenschappelijke belangen op het gebied van afvalstoffenverwijdering.																														
Openbaar belang	De samenwerking draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van afvalstoffenverwijdering voor de burger (via de afvalstoffenheffing).																														
Bestuurlijk belang	Elke deelnemende gemeente is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.																														
Financieel belang	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2022 (€)</th> <th>2023 (€)</th> <th>2024 (€)</th> <th>2025 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Stort-/verbr. Rechten</td> <td>465.000</td> <td>465.000</td> <td>465.000</td> <td>465.000</td> </tr> <tr> <td>Compostering</td> <td>287.000</td> <td>287.000</td> <td>287.000</td> <td>287.000</td> </tr> <tr> <td>Milieustraat</td> <td>644.000</td> <td>644.000</td> <td>644.000</td> <td>644.000</td> </tr> <tr> <td>Overig</td> <td>23.000</td> <td>23.000</td> <td>23.000</td> <td>23.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>1.419.000</td> <td>1.419.000</td> <td>1.419.000</td> <td>1.419.000</td> </tr> </tbody> </table>		2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	2025 (€)	Stort-/verbr. Rechten	465.000	465.000	465.000	465.000	Compostering	287.000	287.000	287.000	287.000	Milieustraat	644.000	644.000	644.000	644.000	Overig	23.000	23.000	23.000	23.000	Totaal	1.419.000	1.419.000	1.419.000	1.419.000
	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	2025 (€)																											
Stort-/verbr. Rechten	465.000	465.000	465.000	465.000																											
Compostering	287.000	287.000	287.000	287.000																											
Milieustraat	644.000	644.000	644.000	644.000																											
Overig	23.000	23.000	23.000	23.000																											
Totaal	1.419.000	1.419.000	1.419.000	1.419.000																											
Vermogen	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>31-12-2020 (€)</th> <th>31-12-2021 (€)</th> <th>31-12-2022 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>429.000</td> <td>429.000</td> <td>429.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>10.541.000</td> <td>10.541.000</td> <td>10.541.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>10.970.000</td> <td>10.970.000</td> <td>10.970.000</td> </tr> </tbody> </table>		31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	31-12-2022 (€)	Eigen vermogen	429.000	429.000	429.000	Vreemd vermogen	10.541.000	10.541.000	10.541.000	Totaal	10.970.000	10.970.000	10.970.000														
	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	31-12-2022 (€)																												
Eigen vermogen	429.000	429.000	429.000																												
Vreemd vermogen	10.541.000	10.541.000	10.541.000																												
Totaal	10.970.000	10.970.000	10.970.000																												
Resultaat (R 2020)	Saldo: € 16.000 positief																														
Resultaat (B 2022)	Saldo: € 0																														
Wethouder/Burgemeester	Wethouder C. van Leeuwen, lid algemeen bestuur																														
Risico's t.a.v. fin. positie	-																														

Naam	 <p>SaBeWa Zeeland</p>																
Beleidsvoornemens	<p>De gemeente ziet de gemeenschappelijke regeling als een duurzame samenwerking op het gebied van gemeentelijke belastingen en heffingen, welke o.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen (en waterschapsbelastingen) verzorgt; • De bezwaar- en beroepschriften gericht tegen de belastingaanslagen en kwijtscheldingsverzoeken behandelt; • De taken en werkzaamheden in het kader van de Wet waardering onroerende zaak (Wet WOZ) uitvoert. 																
Openbaar belang	De samenwerking draagt duurzaam bij aan het laag houden van de gemeentelijke belastingen en heffingen voor de burger.																
Bestuurlijk belang	Elke deelnemende gemeente is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.																
Financieel belang	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2022 (€)</th> <th>2023 (€)</th> <th>2024 (€)</th> <th>2025 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Reg. bijdrage</td> <td>372.000</td> <td>364.000</td> <td>364.000</td> <td>364.000</td> </tr> </tbody> </table>		2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	2025 (€)	Reg. bijdrage	372.000	364.000	364.000	364.000						
	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	2025 (€)													
Reg. bijdrage	372.000	364.000	364.000	364.000													
Vermogen	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>31-12-2020 (€)</th> <th>31-12-2021 (€)</th> <th>31-12-2022 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>-29.000</td> <td>93.000</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>4.931.000</td> <td>4.931.000</td> <td>4.931.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>4.902.000</td> <td>5.024.000</td> <td>4.931.000</td> </tr> </tbody> </table>		31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	31-12-2022 (€)	Eigen vermogen	-29.000	93.000	0	Vreemd vermogen	4.931.000	4.931.000	4.931.000	Totaal	4.902.000	5.024.000	4.931.000
	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	31-12-2022 (€)														
Eigen vermogen	-29.000	93.000	0														
Vreemd vermogen	4.931.000	4.931.000	4.931.000														
Totaal	4.902.000	5.024.000	4.931.000														
Resultaat (R 2020)	Saldo: € 123.000 negatief																
Resultaat (B 2022)	Saldo: € 0																
Wethouder/Burgemeester	Wethouder P.W.J. Hoek, lid algemeen bestuur																
Risico's t.a.v. fin. positie	-																

Naam	 <p>Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio</p> <p>Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio (SWVO)</p>																																																												
Beleidsvoornemens	Door de komende decentralisaties en de ontwikkelingen met de vorming van GR De Bevelanden is de noodzaak ontstaan de toekomst van het SWVO als aparte GR kritisch te bekijken.																																																												
Openbaar belang	De samenwerking draagt zorg voor ondersteuning van de meest kwetsbaren.																																																												
Bestuurlijk belang	Elke deelnemende gemeente is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.																																																												
Financieel belang	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2022 (€)</th> <th>2023 (€)</th> <th>2024 (€)</th> <th>2025 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Voorz. gehandicapten</td> <td>485.500</td> <td>485.500</td> <td>485.500</td> <td>485.500</td> </tr> <tr> <td>Huishoudelijke voorz.</td> <td>2.150.000</td> <td>2.150.000</td> <td>2.150.000</td> <td>2.150.000</td> </tr> <tr> <td>Taakstelling</td> <td>-100.000</td> <td>-200.000</td> <td>-300.000</td> <td>-400.000</td> </tr> <tr> <td>Begeleiding</td> <td>3.235.000</td> <td>3.235.000</td> <td>3.235.000</td> <td>3.235.000</td> </tr> <tr> <td>Cliëntondersteuning</td> <td>204.000</td> <td>204.000</td> <td>204.000</td> <td>204.000</td> </tr> <tr> <td>Reg. preventiebeleid</td> <td>18.000</td> <td>18.000</td> <td>18.000</td> <td>18.000</td> </tr> <tr> <td>Psych. problematiek</td> <td>12.000</td> <td>12.000</td> <td>12.000</td> <td>12.000</td> </tr> <tr> <td>Secretariaatskosten</td> <td>225.000</td> <td>225.000</td> <td>225.000</td> <td>225.000</td> </tr> <tr> <td>Leerlingenvervoer</td> <td>666.000</td> <td>666.000</td> <td>666.000</td> <td>666.000</td> </tr> <tr> <td>Cultuureducatie</td> <td>27.000</td> <td>27.000</td> <td>27.000</td> <td>27.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>6.922.500</td> <td>6.822.500</td> <td>6.722.500</td> <td>6.622.500</td> </tr> </tbody> </table>		2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	2025 (€)	Voorz. gehandicapten	485.500	485.500	485.500	485.500	Huishoudelijke voorz.	2.150.000	2.150.000	2.150.000	2.150.000	Taakstelling	-100.000	-200.000	-300.000	-400.000	Begeleiding	3.235.000	3.235.000	3.235.000	3.235.000	Cliëntondersteuning	204.000	204.000	204.000	204.000	Reg. preventiebeleid	18.000	18.000	18.000	18.000	Psych. problematiek	12.000	12.000	12.000	12.000	Secretariaatskosten	225.000	225.000	225.000	225.000	Leerlingenvervoer	666.000	666.000	666.000	666.000	Cultuureducatie	27.000	27.000	27.000	27.000	Totaal	6.922.500	6.822.500	6.722.500	6.622.500
	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	2025 (€)																																																									
Voorz. gehandicapten	485.500	485.500	485.500	485.500																																																									
Huishoudelijke voorz.	2.150.000	2.150.000	2.150.000	2.150.000																																																									
Taakstelling	-100.000	-200.000	-300.000	-400.000																																																									
Begeleiding	3.235.000	3.235.000	3.235.000	3.235.000																																																									
Cliëntondersteuning	204.000	204.000	204.000	204.000																																																									
Reg. preventiebeleid	18.000	18.000	18.000	18.000																																																									
Psych. problematiek	12.000	12.000	12.000	12.000																																																									
Secretariaatskosten	225.000	225.000	225.000	225.000																																																									
Leerlingenvervoer	666.000	666.000	666.000	666.000																																																									
Cultuureducatie	27.000	27.000	27.000	27.000																																																									
Totaal	6.922.500	6.822.500	6.722.500	6.622.500																																																									
Vermogen	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>31-12-2020 (€)</th> <th>31-12-2021 (€)</th> <th>31-12-2022 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>682.000</td> <td>954.000</td> <td>907.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>7.497.000</td> <td>7.138.000</td> <td>7.109.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>8.161.000</td> <td>8.092.000</td> <td>8.016.000</td> </tr> </tbody> </table>		31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	31-12-2022 (€)	Eigen vermogen	682.000	954.000	907.000	Vreemd vermogen	7.497.000	7.138.000	7.109.000	Totaal	8.161.000	8.092.000	8.016.000																																												
	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	31-12-2022 (€)																																																										
Eigen vermogen	682.000	954.000	907.000																																																										
Vreemd vermogen	7.497.000	7.138.000	7.109.000																																																										
Totaal	8.161.000	8.092.000	8.016.000																																																										
Resultaat (R 2020)	Saldo: € 275.000 negatief																																																												
Resultaat (B 2022)	Saldo: € 0																																																												
Wethouder/Burgemeester	Wethouder C. van Leeuwen, lid algemeen bestuur																																																												
Risico's t.a.v. fin. positie	-																																																												

Naam	 Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD Zeeland)																				
Beleidsvoornemens	De gemeente ziet de gemeenschappelijke regeling als een duurzame samenwerking voor de uitvoering van de bij wet (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en Wet milieubeheer) opgedragen taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.																				
Openbaar belang	De samenwerking zorgt voor een kwaliteitsverbetering.																				
Bestuurlijk belang	Elke deelnemende gemeente is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.																				
Financieel belang	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2022 (€)</th> <th>2023 (€)</th> <th>2024 (€)</th> <th>2025 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Reg. bijdrage</td> <td>333.000</td> <td>333.000</td> <td>333.000</td> <td>333.000</td> </tr> <tr> <td>Toezicht energiebesparingsplicht</td> <td>15.000</td> <td>15.000</td> <td>15.000</td> <td>15.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>348.000</td> <td>348.000</td> <td>348.000</td> <td>348.000</td> </tr> </tbody> </table>		2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	2025 (€)	Reg. bijdrage	333.000	333.000	333.000	333.000	Toezicht energiebesparingsplicht	15.000	15.000	15.000	15.000	Totaal	348.000	348.000	348.000	348.000
	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	2025 (€)																	
Reg. bijdrage	333.000	333.000	333.000	333.000																	
Toezicht energiebesparingsplicht	15.000	15.000	15.000	15.000																	
Totaal	348.000	348.000	348.000	348.000																	
Vermogen	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>31-12-2020 (€)</th> <th>31-12-2021 (€)</th> <th>31-12-2022 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>1.597.000</td> <td>800.000</td> <td>800.000</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>1.752.000</td> <td>1.000.000</td> <td>1.000.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>3.349.000</td> <td>1.800.000</td> <td>1.800.000</td> </tr> </tbody> </table>		31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	31-12-2022 (€)	Eigen vermogen	1.597.000	800.000	800.000	Vreemd vermogen	1.752.000	1.000.000	1.000.000	Totaal	3.349.000	1.800.000	1.800.000				
	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	31-12-2022 (€)																		
Eigen vermogen	1.597.000	800.000	800.000																		
Vreemd vermogen	1.752.000	1.000.000	1.000.000																		
Totaal	3.349.000	1.800.000	1.800.000																		
Resultaat (R 2020)	Saldo: € 451.000 positief																				
Resultaat (B 2022)	Saldo: € 0																				
Wethouder/Burgemeester	Wethouder F.J.A. Hommel, lid algemeen bestuur																				
Risico's t.a.v. fin. positie	<ul style="list-style-type: none"> - Onbalans tussen de omvang en aard van de taken en de omvang en kwaliteit van de personele capaciteit en flexibele schil; - Implementatie en gevolgen van de omgevingswet. 																				

Naam	 ICT West-Brabant West																				
Beleidsvoornemens	De gemeente ziet de samenwerking als een duurzame samenwerking op het gebied van Informatie- en communicatietechnologie.																				
Openbaar belang	-																				
Bestuurlijk belang	-																				
Financieel belang:	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2022 (€)</th> <th>2023 (€)</th> <th>2024 (€)</th> <th>2025 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Bijdrage</td> <td>683.000</td> <td>683.000</td> <td>683.000</td> <td>683.000</td> </tr> <tr> <td>Geen afbouw leasebudget</td> <td>-5.000</td> <td>62.000</td> <td>98.000</td> <td>134.000</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>678.000</td> <td>745.000</td> <td>781.00</td> <td>817.000</td> </tr> </tbody> </table>		2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	2025 (€)	Bijdrage	683.000	683.000	683.000	683.000	Geen afbouw leasebudget	-5.000	62.000	98.000	134.000	Totaal	678.000	745.000	781.00	817.000
	2022 (€)	2023 (€)	2024 (€)	2025 (€)																	
Bijdrage	683.000	683.000	683.000	683.000																	
Geen afbouw leasebudget	-5.000	62.000	98.000	134.000																	
Totaal	678.000	745.000	781.00	817.000																	
Vermogen	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>31-12-2020 (€)</th> <th>31-12-2021 (€)</th> <th>31-12-2022 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>11.468.544</td> <td>8.882.416</td> <td>7.382.416</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>11.468.544</td> <td>8.882.416</td> <td>7.382.416</td> </tr> </tbody> </table>		31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	31-12-2022 (€)	Eigen vermogen	0	0	0	Vreemd vermogen	11.468.544	8.882.416	7.382.416	Totaal	11.468.544	8.882.416	7.382.416				
	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	31-12-2022 (€)																		
Eigen vermogen	0	0	0																		
Vreemd vermogen	11.468.544	8.882.416	7.382.416																		
Totaal	11.468.544	8.882.416	7.382.416																		
Resultaat (R 2020)	Saldo: € 256.000 positief																				
Resultaat (B 2022)	Saldo: € 0																				
Wethouder/Burgemeester	-																				
Risico's t.a.v. fin. positie	<ul style="list-style-type: none"> - ICT-infrastructuur; - Imagorisico (niet kunnen voldoen aan verwachtingen deelnemers); - Veiligheidsrisico (niet kunnen voldoen aan wetgeving privacy- en informatiebeveiliging); - Krapte arbeidsmarkt. 																				

Vennootschappen en coöperaties

Vanwege het publieke belang (wet Fido) neemt de gemeente deel in diverse vennootschappen. Een deelneming is een participatie in een besloten of naamloze vennootschap, waarin de gemeente aandelen heeft.

Naam	 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten																
Beleidsvoornemens	De gemeente ziet zijn aandelenbezit als een duurzame belegging.																
Openbaar belang	BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.																
Bestuurlijk belang	De gemeente Tholen heeft stemrecht via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.																
Financieel belang	De gemeente Tholen is aandeelhouder (0,06%).																
Vermogen	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Bedragen * 1.000</th> <th>31-12-2020 (€)</th> <th>31-12-2021 (€)</th> <th>31-12-2022 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>5.097.000</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>155.264.000</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>160.361.000</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>	Bedragen * 1.000	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	31-12-2022 (€)	Eigen vermogen	5.097.000	-	-	Vreemd vermogen	155.264.000	-	-	Totaal	160.361.000	-	-
Bedragen * 1.000	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	31-12-2022 (€)														
Eigen vermogen	5.097.000	-	-														
Vreemd vermogen	155.264.000	-	-														
Totaal	160.361.000	-	-														
Resultaat (R 2020)	Saldo: € 221 miljoen positief																
Resultaat (B 2022)	-																
Wethouder/Burgemeester	Wethouder P.W.J. Hoek																
Risico's t.a.v. fin. positie	-																

Naam	 Provinciale Zeeuwse Energie Maatschappij N.V. (voorheen Delta N.V.)																			
Beleidsvoornemens	De gemeente ziet zijn aandelenbezit als een duurzame belegging.																			
Openbaar belang	Het waarborgen van wettelijk gedefinieerde publieke belangen en duurzame werkgelegenheid (in Zeeland).																			
Bestuurlijk belang	De gemeente Tholen heeft stemrecht via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.																			
Financieel belang	De gemeente Tholen is aandeelhouder (2,696%).																			
Vermogen	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Bedragen * 1.000</th> <th>31-12-2020 (€)</th> <th>31-12-2021 (€)</th> <th>31-12-2022 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>1.377.000</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>14.000</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>1.391.000</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>				Bedragen * 1.000	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	31-12-2022 (€)	Eigen vermogen	1.377.000	-	-	Vreemd vermogen	14.000	-	-	Totaal	1.391.000	-	-
Bedragen * 1.000	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	31-12-2022 (€)																	
Eigen vermogen	1.377.000	-	-																	
Vreemd vermogen	14.000	-	-																	
Totaal	1.391.000	-	-																	
Resultaat (R 2020)	Saldo: € 21.841.000 negatief																			
Resultaat (B 2022)	-																			
Wethouder/Burgemeester	Wethouder F.J.A. Hommel																			
Risico's t.a.v. fin. positie	<ul style="list-style-type: none"> - Slechte marktomstandigheden (prijzen); - Onvoorziene niet beschikbaarheid van centrales; - Onvoorspelbaar overheidsgedrag. 																			

Naam	Gemeente Tholen Grondexploitatie Tholen Stad B.V.																			
Beleidsvoornemens	De gemeente ziet zijn aandelenbezit als een tijdelijke participatie. De dochtermaatschappij neemt gezamenlijk met twee andere partijen deel in Tholen-Stad Grondexploitatie V.O.F., welke belast is met de realisatie van de gebiedsontwikkeling Tholen-Stad.																			
Openbaar belang	Gebiedsontwikkeling Tholen-Stad.																			
Bestuurlijk belang	De heren P.W.J. Hoek en F.J.A. Hommel zijn benoemd als bestuurders. Verder heeft de gemeente Tholen stemrecht via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.																			
Financieel belang	De gemeente Tholen is 100%-aandeelhouder in de B.V.																			
Vermogen	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>31-12-2020 (€)</th> <th>31-12-2021 (€)</th> <th>31-12-2022 (€)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen</td> <td>nmb</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td> <td>nmb</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td>nmb</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>					31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	31-12-2022 (€)	Eigen vermogen	nmb	-	-	Vreemd vermogen	nmb	-	-	Totaal	nmb	-	-
	31-12-2020 (€)	31-12-2021 (€)	31-12-2022 (€)																	
Eigen vermogen	nmb	-	-																	
Vreemd vermogen	nmb	-	-																	
Totaal	nmb	-	-																	
Resultaat (R 2020)	Saldo: nmb																			
Resultaat (B 2022)	-																			
Wethouder/Burgemeester	Wethouders P.W.J. Hoek en F.J.A. Hommel																			
Risico's t.a.v. fin. positie	Zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing																			

PARAGRAAF LOKALE HEFFINGEN

Algemeen

De bevoegdheid tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een gemeentelijke belasting berust bij de raad. De raad besluit hiertoe door het vaststellen, wijzigen of intrekken van een verordening.

Het belastinggebied van een gemeente is begrensd. De Gemeentewet bepaalt limitatief welke belastingen een gemeente mag heffen. Daarnaast kan de gemeente op grond van een wet de bevoegdheid hebben om een bepaalde belasting te heffen, bijvoorbeeld de afvalstoffenheffing, die zijn wettelijke grondslag vindt in de Wet milieubeheer. De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeente en zijn daarom een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid.

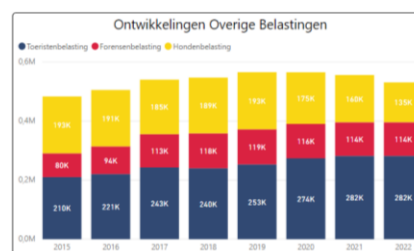
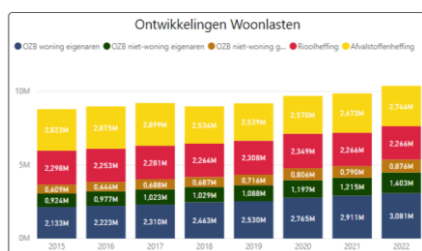
De heffing en invordering van de gemeentelijke en waterschapsbelastingen wordt verzorgd door gemeenschappelijke regeling (GR) SaBeWa Zeeland. Dit is een belastingssamenwerking tussen acht gemeenten (Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Reimerswaal, Sluis, Terneuzen en Tholen) en waterschap Scheldestromen. Naast de heffing en invordering behandelt de GR de bezwaar- en beroepschriften gericht tegen de belastingaanslagen, behandelt ze kwietscheldingsverzoeken en voert ze tevens de taken en werkzaamheden in het kader van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) voor de aangesloten gemeenten uit.

De bepaling van de hoogte van de belastingtarieven is een bevoegdheid van de gemeente zelf.

Overzicht geraamde baten

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de geraamde baten voor 2022:

Naam	Wettelijke basis	Uitvoerder	Totaal
OZB woningen eigenaren	Artikel 220 e.v. Gemeentewet	SaBeWa Zeeland	€ 3.081.000
OZB niet-woningen eigenaren	Artikel 220 e.v. Gemeentewet	SaBeWa Zeeland	€ 1.403.000
OZB niet-woningen gebruikers	Artikel 220 e.v. Gemeentewet	SaBeWa Zeeland	€ 876.000
Afvalstoffenheffing	Artikel 15.33 Wet milieubeheer	SaBeWa Zeeland	€ 2.744.000
Rioolheffing	Artikel 228a Gemeentewet	SaBeWa Zeeland	€ 2.266.000
Hondenbelasting	Artikel 226 Gemeentewet	SaBeWa Zeeland	€ 135.000
Forensenbelasting	Artikel 223 Gemeentewet	SaBeWa Zeeland	€ 114.000
Toeristenbelasting	Artikel 224 Gemeentewet	Gemeente	€ 282.000
Scheepvaartrechten	Artikel 229 Gemeentewet	Gemeente	€ 25.500
Liggeld jachthaven Stavenisse	Artikel 229 Gemeentewet	Gemeente	€ 103.000
Lijkbezorgingsrechten	Artikel 229 Gemeentewet	Gemeente	€ 553.000
Leges	Artikel 229 Gemeentewet	Gemeente	€ 838.000

Tarievenbeleid

De achterliggende periode hebben we voor de ontwikkeling van de lastendruk een dubbele begrenzing gehanteerd. Het niveau van de woonlasten mocht de gemiddelde gemeente niet overstijgen en de jaarlijkse stijging mocht niet hoger zijn dan het inflatiepercentage. Dit beleid heeft ertoe geleid dat wij qua woonlasten tot de 30% goedkoopste gemeenten behoren. Volgens de Atlas van de lokale lasten 2021 van het COELO staan we (van goedkoop naar duur) momenteel zelfs op de 54^e plaats (2020: 69^e plaats). Deze positie bij de 30% goedkoopste gemeenten willen we handhaven. Daarnaast willen we de jaarlijkse stijging van de woonlasten het liefst beperken tot maximaal het inflatiepercentage. De stijging voor meerpersoonshuishoudens met een eigen woning bedraagt voor 2022 2,7%. Landelijk stijgen de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens met een eigen woning in 2021 gemiddeld met 5,1%.

Op basis van het coalitieprogramma "Samen leven" en de kadernota 2022 wordt het volgende tarievenbeleid gevoerd:

Onroerende-zaakbelastingen

- De opbrengst woningen wordt voor 2022 verhoogd met 5%, voor 2023 en 2024 met 4% en vanaf 2025 met 1% per jaar.
- De opbrengst niet-woningen wordt voor 2022 verhoogd met 5%, voor 2023 en 2024 met 4% en vanaf 2025 met 2% per jaar.
- Dit is exclusief de toename van de opbrengst wegens autonome groei (aanbouw, nieuwbouw en verbouw). Deze autonome groei is geraamd op 0,5% per jaar.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing wordt, in combinatie met de aanwending van de egalisatiereserve, kostendekkend geheven. De compensabele btw is volledig in de tarieven verwerkt.

Rioolheffing

De rioolheffing wordt kostendekkend geheven. De compensabele btw is volledig in de tarieven verwerkt. De basis voor de heffing is het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). De rioolheffing bestaat uit een vast bedrag voor de eigenaar en een bedrag afhankelijk van het waterverbruik voor de gebruiker. De tarieven blijven voor 2022 ongewijzigd.

Hondenbelasting

Het tarief voor de hondenbelasting wordt in de jaren 2022 tot en met 2025 met 25% verlaagd, zodat de hondenbelasting vanaf 2025 volledig is afgeschaft.

Forensenbelasting

De opbrengst forensenbelasting wordt voor 2022 verhoogd met 2%.

Toeristenbelasting

Het tarief voor de land- en watertoeristenbelasting van € 1,00 per persoon per overnachting wordt voor 2022 niet verhoogd.

Liggelden jachthaven Stavenisse

De tarieven liggelden worden niet verhoogd. Voor 2022 wordt een exploitatietekort verwacht van circa € 10.000.

Lijkbezorgingsrechten

De lijkbezorgingsrechten worden kostendekkend geheven.

Leges

Het beleidsuitgangspunt is (nagenoeg) volledige kostendekking. De tarieven (gemeentelijk deel) voor reisdocumenten en rijbewijzen worden voor 2022 met 4% verhoogd. Hierbij worden de landelijke maximumtarieven niet overschreden. De overige tarieven blijven gelijk.

Overzicht lokale heffingen (hoofdlijnen)

Hieronder worden de lokale heffingen op hoofdlijnen toegelicht:

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

De hoogte van de onroerende-zaakbelasting wordt bepaald door de waarde in het economisch verkeer zoals die is vastgesteld in het kader van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ). De jaarlijkse waardering van alle onroerende zaken is een taak van het samenwerkingsverband SaBeWa Zeeland. De voor het belastingjaar 2022 vast te stellen waarden hebben als waardepeildatum 1 januari 2021. De te betalen belasting is een percentage van de WOZ-waarde. De definitieve percentages worden bepaald nadat de uitkomst van de herwaardering per 1 januari 2022 (waardepeildatum 1 januari 2021) bekend is. De tarievenverordening wordt uiterlijk vastgesteld in de vergadering van uw raad van 9 december 2021.

Rioolheffing

Hieronder is voor één- en meerpersoonshuishoudens een vergelijking gegeven tussen de tarieven 2021 en 2022, zowel in de situatie van eigenaar en/of gebruiker. Deze vergelijking is gebaseerd op een waterafname van 0 tot 75 m³ voor een éénpersoonshuishouden en van 75 tot en met 150 m³ voor een meerpersoonshuishouden.

Meerpersoonshuishouden	2021	2022	Wijziging	Gemiddeld tarief 2021
	Tholen			Nederland (1)
Eigenaren	€ 103,00	€ 103,00	€ 0,00	
Gebruikers	€ 103,00	€ 103,00	€ 0,00	
Totaal	€ 206,00	€ 206,00	€ 0,00	€ 201,00

Eenpersoonshuishouden	2021	2022	Wijziging	Gemiddeld tarief 2021
	Tholen			Nederland (1)
Eigenaren	€ 103,00	€ 103,00	€ 0,00	
Gebruikers	€ 76,00	€ 76,00	€ 0,00	
Totaal	€ 179,00	€ 179,00	€ 0,00	€ 184,00

Kostendekkendheid rioolheffing			
Salariskosten taakveld(en)	€ 263.000		
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€ 1.562.000		
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-/- € 65.000		
Netto kosten taakveld		€ 1.760.000	
Toe te rekenen kosten:			
Overhead (80% x € 263.000)		€ 210.000	
Btw		€ 340.000	
Totale kosten			€ 2.310.000
Opbrengst rioolheffing*	11.000 aansluitingen		€ 2.266.000
Dekking**			98%

* De lagere opbrengst van de gebruikersheffing voor éénpersoonshuishoudens valt vrijwel weg tegen de hogere opbrengst van gebruikers met een waterafname van meer 150 m³;

** Het verschil wordt gedekt door een aanwending van de voorziening (€ 44.000).

Afvalstoffenheffing

Hieronder is voor één- en meerpersoonshuishoudens een vergelijking gegeven tussen de tarieven 2021 en 2022.

	2021	2022	Wijziging	Gemiddeld tarief 2021
	Tholen			Nederland (1)
Heffing meerpersoonshuishoudens	€ 269,00	€ 276,00	€ 7,00	€ 305,00
Heffing éénpersoonshuishoudens	€ 209,00	€ 215,00	€ 6,00	€ 249,00
Tarief 2 ^e GFT-container	€ 35,00	€ 35,00	€ 0,00	

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing			
Salariskosten taakveld(en)	€ 62.000		
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€ 2.613.000		
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-/- € 307.000		
Netto kosten taakveld		€ 2.368.000	
Toe te rekenen kosten:			
Overhead (80% x € 62.000)		€ 50.000	
Btw		€ 527.000	
Totale kosten			€ 2.945.000
Meerpersoonshuishoudens (7.400)		€ 2.042.000	
Eenpersoonshuishoudens (3.100)		€ 667.000	
Huishoudens met 2 ^e gft-container (1.000)		€ 35.000	
Totale opbrengst afvalstoffenheffing			€ 2.744.000
Dekking*			93%

* Het verschil wordt gedekt door een aanwending van de voorziening (€ 201.000).

Hondenbelasting

Onder de naam hondenbelasting heffen wij een belasting voor het houden van een hond binnen de gemeente. Het tarief voor de hondenbelasting wordt in de jaren 2022 tot en met 2025 stapsgewijs met 25% verlaagd, zodat de hondenbelasting vanaf 2025 volledig is afgeschaft. Het tarief voor elke volgende hond van dezelfde houder is gelijk aan het tarief voor de 1^e hond. Voor kennels hanteren wij een apart tarief.

	2021		2022		Gemiddeld tarief 2021 Nederland (1)
	Tholen				
	per hond	totaal	per hond	totaal	
1 ^e hond	€ 73,50	€ 73,50	€ 55,20	€ 55,20	€ 79,03*
2 ^e hond	€ 73,50	€ 147,00	€ 55,20	€ 110,40	
3 ^e hond	€ 73,50	€ 220,50	€ 55,20	€ 165,60	
Kennel	€ 372,50		€ 279,45		

* Hierbij zijn de gemeenten die geen hondenbelasting heffen buiten beschouwing gelaten.

Forensenbelasting

Onder de naam 'forensenbelasting' heffen wij een belasting van natuurlijke personen die, zonder in de gemeente hun hoofdverblijf te hebben, op meer dan 90 dagen van het belastingjaar, voor zich of hun gezin, een gemeubileerde woning beschikbaar houden. Het tarief voor deze belasting is afhankelijk van de vastgestelde waarde op grond van de Wet WOZ. Bij een waarde van minder dan € 100.000 bedraagt de verschuldigde belasting in 2021 € 359, oplopend tot € 722 bij een waarde van € 250.000 of meer. Deze tarieven worden ingaande 2022 met 2,0% verhoogd.

Liggelden jachthaven Stavenisse

De liggelden worden in principe kostendekkend geheven. De jachthaven Stavenisse had jaren te kampen met een flinke afname aan belangstelling voor vaste ligplaatsen. In december 2016 heeft uw raad de havenvisie Stavenisse vastgesteld als ontwikkelingsrichting voor de jachthaven. De laatste tijd neemt de bezetting weer toe. Voor 2022 verwachten we een exploitatietekort van circa € 10.000.

Kostendekkendheid liggelden			
Salariskosten taakveld(en)	€ 7.000		
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente*	€ 102.000		
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-/- € 3.000		
Netto kosten taakveld		106.000	
Toe te rekenen kosten:			
Overhead (80% x € 7.000)		6.000	
Totale kosten			112.000
Opbrengst liggelden			103.000
Dekking			92%

Scheepvaartrechten

De scheepvaartrechten zijn verre van kostendekkend en worden voor 2022 met 2% verhoogd. De totale opbrengst is gering en wordt geraamd op € 25.500.

Lijkbezorgingsrechten

De lijkbezorgingsrechten worden kostendekkend geheven. De tarieven worden voor 2022 niet verhoogd.

Kostendekkendheid lijkbezorgingsrechten			
Salariskosten taakveld(en)	€ 237.000		
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€ 144.000		
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	€ 0		
Netto kosten taakveld		€ 381.000	
Toe te rekenen kosten:			
Overhead (80% x € 237.000)		€ 189.000	
Totale kosten			€ 570.000
Totale opbrengst heffingen			€ 553.000
Dekking			97%

Leges op grond van de legesverordening

Het beleidsuitgangspunt ten aanzien van de dienstverlening is (nagenoeg) volledige kostendekking. De Hoge Raad heeft op 13 februari 2015 geoordeeld dat kruissubsidiëring tussen de diverse titels van de legesverordening mogelijk is. Ook de Handreiking kostenonderbouwing paragraaf lokale heffingen geeft aan dat kruissubsidiëring tussen de titels ongewenst, maar niet verboden is. In geval van kruissubsidiëring tussen de titels moet de reden hiervoor in de onderhavige paragraaf opgenomen worden. Het is bij ons echter niet aan de orde.

Op grond van het gewijzigde BBV en de Handreiking dient verder inzichtelijk te worden gemaakt, hoe bij de berekening van tarieven van heffingen (die hoogstens kostendekkend mogen zijn) wordt bewerkstelligd dat de totale geraamde baten van de verordening niet uitgaan boven de totale geraamde lasten. Voor de leges moet dit feitelijk gebeuren op hoofdstukniveau van de verordening. Hiermee is namelijk direct inzichtelijk wat de mate van kruissubsidiëring is.

Door adviesbureau ANG is enkele jaren geleden een onderzoek uitgevoerd naar de kostendekkendheid van de leges per hoofdstuk van de legesverordening. Uit onderstaand overzicht (afgerond) blijkt, rekening houdend met het meest recente standpunt van de Hoge Raad, dat we voldoen aan de eis van maximale kostendekkendheid.

		Kosten (Uren)	Kosten (Overhead)	Overige kosten	Totale kosten	Baten	Kosten-dekking
TITEL 1	Alg. dienstverlening	€ 105.000	€ 84.000	€ 199.000	€ 388.000	€ 249.000	64%
H1	Burgerlijke stand	€ 6.000	€ 5.000	€ 31.000	€ 42.000	€ 32.000	
H2	Reisdocumenten	€ 12.000	€ 9.000	€ 62.000	€ 83.000	€ 50.000	
H3	Rijbewijzen	€ 25.000	€ 21.000	€ 59.000	€105.000	€ 84.000	
H4	Verstrekkings BRP	€ 1.000	€ 1.000	€ 0	€ 2.000	€ 2.000	
H9	Overige Pub	€ 7.000	€ 6.000	€ 27.000	€ 40.000	€ 25.000	
H12	Leegstandswet	€ 1.000	€ 0	€ 0	€ 1.000	€ 1.000	
H16	Kansspelen	€ 1.000	€ 0	€ 0	€ 1.000	€ 1.000	
H18	Verkeer en vervoer	€ 21.000	€ 17.000	€ 13.000	€ 51.000	€ 4.000	
H19	Diversen	€ 31.000	€ 25.000	€ 7.000	€ 63.000	€ 50.000	

		Kosten (Uren)	Kosten (Overhead)	Overige kosten	Totale kosten	Baten	Kosten-dekking
TITEL 2	Fysieke leefomgeving	€ 251.000	€ 200.000	€ 180.000	€ 631.000	€ 582.000	92%
H2	Omgevingsvergunningen	€ 231.000	€ 185.000	€ 180.000	€ 596.000	€ 551.000	
H4	Wijzigingen	€ 1.000	€ 1.000	€ 0	€ 2.000	€ 1.000	
H5	Bestemmingswijzigingen	€ 19.000	€ 14.000	€ 0	€ 33.000	€ 30.000	
TITEL 3	Eur. Dienstenrichtlijn	€ 70.000	€ 56.000	€ 5.000	€ 131.000	€ 7.000	5%
H1	Horeca	€ 10.000	€ 8.000	€ 0	€ 18.000	€ 2.000	
H2	Evenementen	€ 54.000	€ 43.000	€ 0	€ 97.000	€ 2.000	
H3	Kinderopvang en psz	€ 1.000	€ 1.000	€ 5.000	€ 7.000	€ 3.000	
H7	Overige	€ 5.000	€ 4.000	€ 0	€ 9.000	€ 0	
Totaal		€ 426.000	€ 340.000	€ 384.000	€ 1.150.000	€ 838.000	73%

De meest verleende diensten onder titel I zijn de reisdocumenten en de rijbewijzen. De tarieven voor deze onderdelen zijn wettelijk gemaximeerd. Hieronder is voor 2021 een vergelijking gemaakt tussen de verschuldigde leges in de gemeente Tholen ten opzichte van het landelijk gemiddelde en het wettelijk maximum:

Document	Wettelijk max. tarief 2021	Tarief Tholen 2021	Gemiddeld Nederland 2021
Paspoort 18+	€ 74,77	€ 73,20	€ 74,61
Identiteitskaart 18+	€ 67,58	€ 67,50	*€ 63,68
Rijbewijs	€ 41,00	€ 38,10	€ 40,94

* voor verhoging per 2 augustus 2021

De wettelijk gemaximeerde leges voor reisdocumenten en rijbewijzen bestaan uit een rijksgedeelte en een gemeentelijk deel. De maximumtarieven worden jaarlijks in het Besluit paspoortgelden en de Wegenverkeerswet vastgelegd. De maximumtarieven voor 2022 zijn nog niet bekend.

Voor de tariefstelling 2022 stellen wij voor om de eventuele mutatie in het rijksdeel te verwerken na bekendmaking. Door de reikwijdte van artikel 10 van de legesverordening is het college bevoegd deze aanpassingen in de tarieventabel door te voeren. Het gemeentelijk deel verhogen we met 4%.

De dienstverlening met betrekking tot de omgevingsvergunningen valt onder titel II. Voor 2021 is bij verschillende bouwkosten een vergelijking gemaakt tussen de verschuldigde leges omgevingsvergunning in de gemeente Tholen ten opzichte van het landelijk gemiddelde:

Aanvraag	Leges Tholen 2021	Gemiddeld Nederland 2021
Dakkapel van € 10.000	€ 364	€ 397
Woninguitbouw van € 45.000	€ 1.300	€ 1.577
Nieuwbouwwoning van € 140.000	€ 3.172	€ 4.618

Uit het overzicht blijkt dat de hoogte van onze leges ruim onder het landelijk gemiddelde liggen.

Lokale lastendruk

Onder de gemeentelijke woonlasten verstaan we het bedrag dat een huishouden betaalt aan onroerende-zaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Op basis van de huidige uitgangspunten ontwikkelt de lastendruk zich als volgt:

Meerpersoonshuishoudens (eigenaar en gebruiker):

	2021		2022	2023	2024	2025
	Landelijk gem. COELO	Tholen	Tholen	Tholen	Tholen	Tholen
Afvalstoffenheffing	€ 305,00	€ 269,00	€ 276,00	€ 286,00	€ 297,00	€ 309,00
Rioolheffing	€ 201,00	€ 206,00	€ 206,00	€ 206,00	€ 206,00	€ 206,00
OZB	€ 305,00	€ 261,00	€ 274,00	€ 285,00	€ 296,00	€ 302,00
Totaal	€ 811,00	€ 736,00	€ 756,00	€ 777,00	€ 799,00	€ 817,00
Stijging woonlasten			2,7%	2,8%	2,8%	2,3%

Eenpersoonshuishoudens (eigenaar en gebruiker):

	2021		2022	2023	2024	2025
	Landelijk gem. COELO	Tholen	Tholen	Tholen	Tholen	Tholen
Afvalstoffenheffing	€ 249,00	€ 209,00	€ 215,00	€ 223,00	€ 232,00	€ 242,00
Rioolheffing	€ 184,00	€ 179,00	€ 179,00	€ 179,00	€ 179,00	€ 179,00
OZB	€ 305,00	€ 261,00	€ 274,00	€ 285,00	€ 296,00	€ 302,00
Totaal	€ 738,00	€ 649,00	€ 668,00	€ 687,00	€ 707,00	€ 723,00
Stijging woonlasten			2,9%	2,8%	2,9%	2,3%

Kwijtscheldingsbeleid

Voor mensen met lage inkomens, die voldoen aan de voorwaarden voor kwijtschelding van de Invorderingswet, bestaat de mogelijkheid van gehele kwijtschelding van bepaalde lasten. Het is gemeenten en waterschappen toegestaan om een ruimer kwijtscheldingsbeleid te voeren dan in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 is geregeld. Dit wordt bereikt door de kosten van bestaan op een hoger percentage van de (genormeerde) bijstandsuitkering vast te stellen. De rijksregeling gaat uit van 90%. Sinds 1 januari 2002 hanteren wij de norm van 100%. In de begroting 2022 is op basis van ervaringscijfers van voorgaande jaren voor de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen een bedrag geraamd van € 117.000.

Een verzoek voor kwijtschelding van gemeentelijke- en/of waterschapsbelastingen moet ingediend worden bij SaBeWa Zeeland. Deze behandelt het verzoek en doet uitspraak voor zowel de gemeente als voor het waterschap.

Wij verlenen in voorkomende gevallen gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van aanslagen:

- Afvalstoffenheffing;
- Rioolheffing voor gebruikers;
- Hondenbelasting, voor wat betreft de belastingschuld voor de eerste hond.

Noot:

Bron uitgave Atlas van de lokale lasten 2021 (COELO)

FINANCIËLE BEGROTING 2022-2025

1. Overzicht van Baten en Lasten
2. Toelichting op het overzicht van Baten en Lasten
3. Uiteenzetting Financiële Positie
4. Overzicht van geraamde Baten en Lasten per Taakveld

Dijk naast camping Kruytenburg, Poortvliet - Fotograaf Marjolein Herrings

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

(Bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
0 Bestuur en Ondersteuning						
lasten	2.435	2.424	2.312	2.312	2.312	2.312
batens	248	286	205	205	205	205
saldo	2.187	2.138	2.107	2.107	2.107	2.107
1 Veiligheid						
lasten	2.489	2.608	2.553	2.551	2.584	2.621
batens	3	105	3	3	3	3
saldo	2.486	2.503	2.550	2.548	2.581	2.618
2 Verkeer en vervoer						
lasten	4.107	4.196	4.222	4.277	4.253	4.259
batens	667	518	498	480	480	480
saldo	3.439	3.678	3.724	3.797	3.772	3.779
3 Economie						
lasten	2.498	3.897	4.544	2.883	3.130	2.990
batens	2.286	3.678	4.515	3.822	4.879	4.059
saldo	212	218	29	-939	-1.749	-1.069
4 Onderwijs						
lasten	2.233	3.531	3.832	3.911	4.063	4.048
batens	695	881	973	1.013	1.053	1.053
saldo	1.538	2.650	2.859	2.898	3.010	2.995
5 Sport, Cultuur en Recreatie						
lasten	4.533	4.654	4.770	4.733	4.661	4.648
batens	585	531	507	507	507	507
saldo	3.948	4.123	4.262	4.225	4.153	4.140
6 Sociaal domein						
lasten	27.020	28.126	27.212	26.750	26.572	26.296
batens	7.706	6.720	5.368	5.368	5.363	5.363
saldo	19.314	21.406	21.845	21.382	21.209	20.933
7 Volksgezondheid en Milieu						
lasten	7.101	7.036	7.183	7.053	7.085	7.138
batens	6.047	6.017	6.168	6.157	6.190	6.256
saldo	1.054	1.019	1.015	896	895	882
8 VHROSV						
lasten	8.903	9.015	4.876	2.363	3.062	2.431
batens	7.105	6.785	4.176	3.188	3.539	2.174
saldo	1.798	2.230	700	-825	-477	257
Saldo programma's						
lasten	61.318	65.486	61.504	56.834	57.723	56.743
batens	25.342	25.521	22.413	20.744	22.220	20.101
saldo	35.976	39.966	39.091	36.090	35.503	36.642

(Bedragen x € 1.000)

	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Algemene dekkingsmiddelen						
lasten	899	567	445	437	437	437
baten	47.367	47.660	49.767	48.832	48.792	48.895
saldo	-46.469	-47.093	-49.322	-48.395	-48.355	-48.458
Overhead						
lasten	8.387	9.740	9.652	9.371	9.363	9.419
baten	329	214	211	211	211	211
saldo	8.058	9.527	9.441	9.160	9.152	9.208
Vennootschapsbelasting						
lasten	712	0	0	0	0	0
baten	0	0	0	0	0	0
saldo	712	0	0	0	0	0
Onvoorzien						
lasten	0	238	250	250	250	250
baten	0	0	0	0	0	0
saldo	0	238	250	250	250	250
Geraamd totaal saldo van baten en lasten						
lasten	71.315	76.031	71.851	66.892	67.772	66.848
baten	73.038	73.394	72.390	69.787	71.223	69.207
saldo	-1.723	2.637	-540	-2.895	-3.451	-2.358
Mutaties in de reserves						
toevoeging reserves	640	676	122	2.413	3.159	1.842
onttrekking reserves	552	3.345	0	0	0	0
saldo	88	-2.669	122	2.413	3.159	1.842
Geraamd resultaat						
lasten	71.955	76.707	71.972	69.305	70.931	68.690
baten	73.590	76.738	72.390	69.787	71.223	69.207
saldo	-1.635	-32	-418	-482	-292	-516

TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Vergelijkende cijfers vorige jaren

Op grond van artikel 19 BBV worden hieronder de oorzaken gegeven van aanmerkelijke verschillen tussen de ramingen van het huidige en het vorige begrotingsjaar (na wijziging).

0. Bestuur en ondersteuning (- € 30.000)

Het voordelige verschil wordt met name veroorzaakt door het wegvallen van de incidentele budgetten voor (1) verkiezingen (corona, € 50.000) en (2) Thoolse burgers van de toekomst (amendement, € 25.000). De eventuele eind 2021 resterende incidentele middelen worden via een begrotingswijziging toegevoegd aan de begroting 2022. Verder zijn de salariskosten van de griffie voor 2022 € 15.000 lager. Daar tegenover ontstaat voor 2022 een nadeel van per saldo circa € 60.000 op de secretarieleges.

1. Veiligheid (€ 45.000)

Het nadelige verschil wordt met name veroorzaakt door het in 2021 opgenomen voordelige resultaat van GR Veiligheidsregio Zeeland over het jaar 2020 (€ 35.000).

2. Verkeer en vervoer (€ 45.000)

Het nadelige verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door (1) verhoging van het budget voor onderhoud van de buitenwegen door waterschap Scheldestromen op grond van de Wet herverdeling wegenbeheer (€ 20.000) en (2) het eenmalig budget voor herinrichting van de jachthaven Stavenisse (€ 20.000).

3. Economie (- € 190.000)

Het voordelige verschil wordt met name veroorzaakt door het wegvallen van de incidentele budgetten voor (1) maatregelen vitalisering binnenstad Tholen (€ 100.000), (2) beweegbos Sint-Annaland (amendement, € 35.000) en (3) uitvoering beleidsplan toerisme (€ 50.000). De eventuele eind 2021 resterende incidentele middelen worden via een begrotingswijziging toegevoegd aan de begroting 2022.

4. Onderwijs (€ 210.000)

Het nadelige verschil wordt met name veroorzaakt door de hogere budgetten die in 2022 zijn opgenomen voor (1) een projectleider (€ 95.000), (2) GR Regionaal Bureau Leerplicht (€ 20.000) en (3) Brede school Tholen (€ 85.000). Dit laatste komt overwegend door hogere onroerende zaakbelastingen en leidt derhalve ook tot hogere baten (budgettair neutraal).

5. Sport, cultuur en recreatie (€ 140.000)

Het nadelige verschil wordt met name veroorzaakt door (1) een hogere bijdrage aan Stichting Beheer Sportvelden Gemeente Tholen (€ 50.000), (2) een hogere bijdrage inzake de stimuleringsregeling cultuur (€ 15.000), (3) extra formatie voor oud archief en erfgoedbeleid (€ 60.000, respectievelijk € 35.000) en (4) hogere budgetten voor onderhoud groen (€ 75.000) en restant oeverherstel Zuidelijke Veste Tholen (€ 50.000). Anderzijds vervallen de incidentele budgetten voor Bibliotheekmiddelen (decentralisatie-uitkering, € 75.000), sloop zwembad Haestinge (€ 60.000) en onderzoek naar verbetering van de toegankelijkheid van gemeentelijke gebouwen (€ 20.000). De eventuele eind 2021 resterende incidentele middelen worden via een begrotingswijziging toegevoegd aan de begroting 2022.

6. Sociaal domein (€ 440.000)

Het nadelig verschil wordt globaal als volgt veroorzaakt:

- Budget voor actieplan tekorten sociaal domein (van € 70.000 in 2021 naar € 160.000 in 2022)	90.000
- Budget voor uitbreiding formatie Wmo en Jeugd (1,0 fte) in 2022	45.000
- Budget voor experimenten sociaal domein (zorgketten)	100.000
- GR GGD Zeeland: hogere bijdrage uitvoering Jeugdhulp zorg in natura (IJZ)	440.000
- GR De Betho: verlaging van de bijdrage naar nihil	-90.000
- Budget voor (actieplan) schulddienstverlening (van € 160.000 in 2021 naar € 120.000 in 2022)	-40.000
- Budget voor uitbreiding formatie beheerder sport- en gemeenschapscentra	25.000
- Lagere doorbetaling van het WSW-deel Participatiebudget aan GR De Betho	-35.000
- Lagere vervoerskosten GR De Betho t.o.v. 2021	-40.000
- Hoger budget beschut werken (van € 80.000 in 2021 naar € 130.000 in 2022)	50.000
- Pilots preventie Wmo en Jeugdzorg (van € 50.000 in 2021 naar € 25.000 in 2022)	-25.000
- Sloop Haestinge	-80.000
Totaal	<u>€ 440.000</u>

7. Volksgezondheid en milieu (- € 5.000)

Het voordelige verschil wordt enerzijds veroorzaakt door (1) uitbreiding van de formatie met 2 fte in het kader van de Visie Energiebalans (€ 140.000) en (2) een hogere bijdrage aan de GGD in verband met CAO-verplichtingen (€ 40.000). Anderzijds vallen de begraafrechten in 2022 hoger uit (€ 35.000), verdwijnt de extra storting in de voorziening afvalstoffenheffing (coronacompensatie 2021, € 40.000), leiden de hogere lasten van de reiniging in 2022 tot een hoger bedrag aan compensabele btw ten gunste van de exploitatie (€ 35.000) en vervallen de incidentele budgetten voor uitvoering RES (€ 25.000), energiecoaches (€ 20.000) en actualisatie nota bodembeheer en bodemkwaliteitskaart (€ 30.000). De eventuele eind 2021 resterende incidentele middelen worden via een begrotingswijziging toegevoegd aan de begroting 2022

8. VHROSV (- € 1.530.000)

Het voordelig verschil wordt met name veroorzaakt door het wegvallen van de incidentele budgetten voor handhaving permanente (illegale) bewoning recreatiewoningen (€ 190.000), ISV-bodem en Smerdiek-West (€ 305.000), implementatie omgevingswet (€ 775.000), herziening integraal handhavingsbeleid (€ 25.000) en sanering / herinrichting woonwagenkamp (€ 260.000). De eventuele eind 2021 resterende incidentele middelen worden via een begrotingswijziging toegevoegd aan de begroting 2022. Anderzijds is voor 2022 rekening gehouden met uitbreiding van de formatie RO (€ 70.000) en met extra handhavingscapaciteit (€ 50.000).

Algemene dekkingsmiddelen (- € 1.830.000)

Het positieve verschil wordt met name veroorzaakt door een hogere algemene uitkering als gevolg van de extra middelen Jeugdzorg (€ 2.000.000). Anderzijds vervallen de opbrengsten precariobelasting vanaf 2022 € 190.000.

Overhead (- € 85.000)

Het voordelig verschil wordt met name veroorzaakt door (1) het vervallen van de eenmalige uitredingsbijdrage aan GR RWB (€ 160.000) en (2) het wegvallen van het incidentele budget voor "Tholen met de Tijd mee" (€ 370.000). De eventuele eind 2021 resterende incidentele middelen worden via een begrotingswijziging toegevoegd aan de begroting 2022. Anderzijds is voor 2022 rekening gehouden met uitbreiding van de formatie voor communicatie (€ 50.000), Wet open overheid (€ 30.000) en P&O (€ 15.000). Verder is voor 2022 rekening gehouden met een CAO-stijging (€ 250.000) en een hogere pensioenpremie (€ 100.000).

Ramingsgronden

De belangrijkste financiële uitgangspunten die wij hebben gehanteerd bij het samenstellen van de programmabegroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025 worden hieronder vermeld:

- Om bij de toezichthouder in aanmerking te komen voor repressief toezicht (controle achteraf) dient de begroting structureel en reëel in evenwicht te zijn. Mocht dit niet het geval zijn, dan dient de meerjarenraming voldoende aannemelijk te maken dat dit evenwicht uiterlijk in de laatste jaarschijf (2025) wordt hersteld. Er mag echter geen sprake zijn van een opschuivend sluitend perspectief. Als bij de begroting 2021 alleen de laatste jaarschijf in evenwicht was, dienen bij de begroting 2022 minimaal de laatste twee jaarschijven in evenwicht te zijn. In het kader van Duurzaam Financieel Beleid stellen wij een meerjarenperspectief op voor een periode van 10 jaar. De toezichthouder kijkt bij het beoordelen van structureel en reëel evenwicht niet verder dan 4 jaar vooruit;
- De raming van de Algemene Uitkering is gebaseerd op de meicirculaire 2021. Door het Rijk zijn voor het jaar 2022 extra middelen beschikbaar gesteld (€ 1.319 miljoen bovenop de eerder toegezegde € 300 miljoen). Dit komt voor Tholen neer op een bedrag van circa € 2.000.000. Er is bovendien nog steeds sprake van een fors structureel tekort ten opzichte van de rijksvergoeding. De bekostiging vanaf 2023 wordt namelijk overgelaten aan een nieuw kabinet. Daarom hebben Rijk, IPO en VNG afgesproken dat gemeenten in hun meerjarenraming rekening mogen houden met 75% van de bedragen, die volgens de Commissie van Wijzen nodig zijn en die ten grondslag liggen aan de middelen die vanuit de Hervormingsagenda jeugd beschikbaar moeten komen. Deze nieuwe werkwijze komt in de plaats van de 'oude' stelpost, waarbij met structureel € 300 miljoen rekening mocht worden gehouden. Voor ons gaat het dan om circa € 1.200.000 voor 2023, € 1.100.000 voor 2024 en € 1.000.000 voor 2025;
- De budgetten voor Jeugd en Wmo zijn geraamd in overeenstemming met de begroting 2022 van gemeenschappelijke regeling GGD Zeeland (inclusief IJZ), respectievelijk gemeenschappelijke regeling SWVO. Door uitvoering van de actieplannen streven we er naar om vanaf 2022 jaarlijks (minstens) € 100.000 te besparen op het opgehoogde budget;
- Op basis van de programmabegroting 2021 vindt vanaf 2024 een storting in de Algemene reserve niet vrij besteedbaar plaats van € 200.000 voor het geval de geprognosticeerde winsten op de grondexploitaties tegenvallen (lagere solvabiliteitsratio). Deze storting wordt in 2024 te verhoogd naar € 300.000 en in 2025 naar € 400.000. We dekken hiermee het risico af dat de taakstelling op de Wmo in deze jaren niet of slechts gedeeltelijk gerealiseerd wordt;
- Het budget voor onvoorziene uitgaven bedraagt minimaal € 250.000;
- Wij hanteren de VZG-richtlijn, waardoor de toegestane inflatiecorrectie voor de begroting 2022 van Zeeuwse gemeenschappelijke regelingen 0,9% bedraagt. Het bestuur van een gemeenschappelijke regeling kan op basis van een goede inhoudelijke onderbouwing echter altijd een verzoek doen om af te mogen wijken. De begroting 2022 van gemeenschappelijke regelingen mag op basis van deze uitgangspunten maximaal 100,9% van de goedgekeurde begroting 2021 (inclusief evt. goedgekeurde begrotingswijzigingen) bedragen;
- Aan de reserves voegen wij geen rente toe;

- Bij nieuwe investeringen rekenen wij vanaf 2022 met een rente van 2,0%. Op grond van de notitie grondexploitaties van de commissie BBV wordt bij de rentetoerekening aan grondexploitaties uitgegaan van het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille naar rato van de verhouding vreemd vermogen / totaal vermogen;
- In afwachting van een nieuwe CAO voor 2022 houden wij rekening met een stijging van de salarissen met 2%. Verder is voor de stijging van de pensioenpremie en sociale lasten een bedrag van € 130.000 verwerkt;
- Voor een adequate sturing op de kengetallen solvabiliteit en ratio weerstandsvermogen zijn de verwachte winstnemingen geactualiseerd op grond van de meest recente grondexploitaties. We hanteren bij winstneming de Percentage of completion methode (Poc-methode): voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd, wordt tussentijds naar rato van de voortgang winst genomen. De Poc-methode houdt rekening met de fase waarin de grondexploitatie, zowel wat betreft de opbrengsten als de kosten, verkeert. Bij de verwerking van de winstnemingen zijn we uitgegaan van het principe t-2. Dit betekent dat we de verwachte winstneming voor het jaar 2021 in de jaarschijf 2023 hebben opgenomen. Deze systematiek zorgt er namelijk voor dat we geen uitgaven dekken met winsten die nog niet gerealiseerd zijn.

Incidentele baten en lasten

Bij de wijziging van de artikelen 189 en 203 van de gemeentewet is het begrip 'evenwicht van baten en lasten' nader gedefinieerd in 'structureel en reëel evenwicht'. Het bestaan van structureel evenwicht is vast te stellen als inzicht bestaat in het deel van de baten en lasten dat structureel respectievelijk incidenteel is. Hieronder wordt een overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten per programma weergegeven.

	2022	2023	2024	2025
Incidentele lasten				
<i>Veiligheid</i>				
Aanpak overlast openbare ruimte	30.000	-	-	-
<i>Verkeer en vervoer</i>				
Onkruidbestrijding verharding openbaar gebied	25.000	25.000	-	-
Herinrichting haven Stavenisse	20.000	-	-	-
<i>Economie</i>				
Uitwerking belevingsconcept verdrinken stad Reimerswaal	45.000	-	-	-
Participatie toeristische activiteiten in breder verband	10.000	-	-	-
Uitvoering arbeidsmarktonderzoek	20.000	-	-	-
<i>Onderwijs</i>				
Inhuur projectleider	95.000	-	-	-
<i>Sport, cultuur en recreatie</i>				
Impuls groenkwaliteit	25.000	-	-	-
Restant oeverherstel Zuidelijke Veste Tholen	50.000	-	-	-
<i>Sociaal Domein</i>				
Doorontwikkeling project Samen Doen	5.000	-	-	-
Pilots Jeugdzorg	25.000	-	-	-
Actieplan sociaal domein	160.000	120.000	80.000	-
Experimenten sociaal domein	100.000	-	-	-
Ontwikkeling maatschappelijk voorveld	70.000	-	-	-
Actieplan schulddienstverlening	120.000	80.000	40.000	-
Buurtpedagoog en praktijkondersteuner	75.000	75.000	75.000	-
Thools vervoerssysteem	10.000	-	-	-
<i>Volksgezondheid en milieu</i>				
Duurzaamheidsbeleid	5.000	5.000	5.000	-
Uitvoering taken / projecten milieu, duurzaamheid en energietransitie	25.000	-	-	-
Extra handhavingscapaciteit: juridisch en technisch	50.000	-	-	-
Klimaatadaptatie strategie Zeeland	39.000	-	-	-
Adviesrapport circulariteit in werken	13.000	-	-	-
<i>VHROSV</i>				
Samenwerking SORBET Wet VTH en Kwaliteitscriteria	20.000	-	-	-
VZG-bijdrage borging Zeeuws energieakkoord	7.000	-	-	-

	2022	2023	2024	2025
<i>Overhead</i>				
EU-verordening Single Digital Gateway	15.000	-	-	-
Pentesten	5.000	-	-	-
Training O365	40.000	-	-	-
RIE Informatiebeveiliging	25.000	-	-	-
Makelaarsuite in de cloud / iConnect	30.000	-	-	-
MyLex legacy	20.000	-	-	-
Contract- en leveranciersmanagement	29.000	-	-	-
Crisis oefening: consultancy	10.000	-	-	-
Anonimiseringssoftware	8.000	-	-	-
Ondersteuning formatie communicatie	50.000	-	-	-
<i>Mutaties in reserves</i>	50.000	2.341.116	3.087.541	1.770.172
Totaal incidentele lasten	1.326.000	2.646.116	3.287.541	1.770.172
	2022	2023	2024	2025
Incidentele baten				
<i>Economie</i>				
Tussentijdse winstneming grexen	-	896.116	1.705.000	1.025.000
<i>VHROSV</i>				
Tussentijdse winstneming grexen	-	1.445.000	1.082.541	345.172
<i>Mutaties in reserves</i>	-	-	-	-
Totaal incidentele baten	-	2.341.116	2.787.541	1.370.172
Saldo incidentele baten en lasten	1.326.000	305.000	500.000	400.000

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Hieronder wordt een overzicht van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves weergegeven.

	2022	2023	2024	2025
Toevoegingen (lasten)				
Reserve rekenkamerfunctie	6.500	6.500	6.500	6.500
Reserve flankerend personeelsbeleid	25.000	25.000	25.000	25.000
Reserve buitensportaccommodaties	40.000	40.000	40.000	40.000
Totaal	71.500	71.500	71.500	71.500
Onttrekkingen (baten)				
Totaal	0	0	0	0
Saldo	71.500	71.500	71.500	71.500

Structureel begrotingssaldo / structurele exploitatieruimte

Door het betrekken van het saldo van incidentele baten en lasten bij het begrotingssaldo met de cijfers uit het overzicht van baten en lasten wordt inzicht gegeven in het structureel begrotingssaldo.

	2022	2023	2024	2025
Geraamd totaal saldo van baten en lasten	539.516	2.894.600	3.450.680	2.358.014
Mutaties in reserves	121.500	2.412.616	3.159.041	1.841.672
Geraamd resultaat	418.016	481.984	291.639	516.342
Waarvan incidentele baten en lasten	1.326.000	305.000	500.000	400.000
Structureel begrotingssaldo	1.744.016	786.984	791.639	916.342
Post onvoorzien	250.000	250.000	250.000	250.000
Structurele exploitatieruimte	1.994.016	1.036.984	1.041.639	1.166.342

UITEENZETTING FINANCIËLE POSITIE EN TOELICHTING

Algemeen

De term financiële positie kan worden gedefinieerd als het vermogen van de gemeente Tholen in relatie tot de exploitatie, met inachtneming van de risico's. Deze term is daarom een breder begrip dan het vermogen, maar is ook een breder begrip dan het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen richt zich namelijk alleen op de mogelijkheden tot het opvangen van onverwachte tegenvallers. De uiteenzetting van de financiële positie maakt duidelijk hoe de gemeente er financieel voor staat.

Financiële positie

Op grond van het BBV dient meerjarig een verplichte basisset aan financiële kengetallen opgenomen te worden. Voor de kengetallen wordt verwezen naar de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing". De kengetallen geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht in de financiële positie.

Programmabegroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025

Op basis van de vastgestelde kadernota 2022 hebben wij de programmabegroting 2022 en de meerjarenraming 2023-2025 opgesteld. De meerjarenraming laat de volgende positieve saldi zien (bedragen x € 1.000):

Programmabegroting	2022	2023	2024	2025
Saldo	418	482	292	516

Duurzaam financieel beleid

Op basis van de huidige uitgangspunten ontstaat in 2031 een tekort van € 279.000.

Investeringen

Hieronder wordt het totaal van de investeringplanningen 2022 t/m 2025 weergegeven (bedragen x € 1.000):

	2022	2023	2024	2025
Geplande investeringen	4.931	13.032	917	3.584

Voor een gedetailleerd overzicht van de geplande investeringen voor de jaren 2022 tot en met 2025 wordt verwezen naar de bijlage "Investeringsplanning 2022-2025". Om te zorgen dat de kosten van de investeringen ten laste komen van burgers en bedrijven die er profijt van hebben, is vanaf 2017 de systematiek van activering en afschrijving voor alle investeringen gelijk getrokken: ook investeringen met een maatschappelijk nut (bijv. rehabilitaties van wegen) worden geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven. Daarmee wordt tegelijkertijd een betere vergelijkbaarheid tussen gemeenten verkregen.

Ontwikkeling van de schuldpositie

Hieronder wordt de ontwikkeling van de schuldpositie weergegeven:

	Tholen R 2020	Tholen B 2021	Tholen B 2022	Kritische norm
Netto schuldquote: netto schuld / exploitatie (%)	59%	68%	62%	130%

Voor een gedetailleerde uiteenzetting wordt verwezen naar de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing".

Stand en verloop van de reserves

Hieronder wordt het (meerjarig) verloop van de reserves weergegeven:

OVERZICHT VERLOOP STAND RESERVES					
periode 1 januari 2022 / 1 januari 2026					
1	2	3	4	5	6
NAAM RESERVE	saldo per 1 januari 2022	saldo per 1 januari 2023	saldo per 1 januari 2024	saldo per 1 januari 2025	saldo per 1 januari 2026
<u>Reserves</u>					
<u>1a. Algemene reserves</u>					
Algemene reserve (vrij besteedbaar)	2.610.000	2.610.000	2.610.000	2.610.000	2.610.000
Idem (niet vrij besteedbaar)	17.137.000	17.137.000	19.478.000	22.566.000	24.336.000
Begrotingssaldo	0	418.000	900.000	1.192.000	1.708.000
<u>1d. Overige bestemmingsreserves</u>					
Investeringsfonds samenleving	58.000	108.000	108.000	108.000	108.000
Rekenkamercommissie	32.000	38.000	45.000	52.000	58.000
Studiefaciliteiten	143.000	143.000	143.000	143.000	143.000
Flankerend personeelsbeleid	58.000	83.000	108.000	133.000	158.000
ISV	17.000	17.000	17.000	17.000	17.000
Buitensportaccommodaties	195.000	235.000	275.000	315.000	355.000
Totaal reserves	20.250.000	20.789.000	23.684.000	27.135.000	29.493.000
<i>Mutaties</i>		<i>539.000</i>	<i>2.895.000</i>	<i>3.451.000</i>	<i>2.358.000</i>

De reservepositie van de gemeente stijgt naar verwachting van € 20,3 miljoen op 1 januari 2022 naar € 29,5 miljoen op 1 januari 2026. De stijging van met name de algemene reserve niet vrij besteedbaar, komt vooral door toevoeging van de verwachte winsten op de grondexploitatiecomplexen voor woningbouw en bedrijventerreinen.

Stand en verloop van de voorzieningen

Hieronder wordt het (meerjarig) verloop van de voorzieningen weergegeven:

OVERZICHT VERLOOP STAND VOORZIENINGEN					
periode 1 januari 2022 / 1 januari 2026					
1	2	3	4	5	6
NAAM VOORZIENING	saldo per 1 januari 2022	saldo per 1 januari 2023	saldo per 1 januari 2024	saldo per 1 januari 2025	saldo per 1 januari 2026
<u>Voorz. voor verplichtingen, verliezen en risico's</u>					
Overdracht pensioenen	3.161.000	3.189.000	3.217.000	3.245.000	3.273.000
Wachtgeldverplichtingen	87.000	31.000	0	0	0
Gebiedsontwikkeling Tholen-Stad	2.074.000	2.074.000	2.074.000	2.074.000	2.074.000
Precariobelasting	1.400.000	0	0	0	0
<u>Onderhoudsegalisatievoorzieningen</u>					
Onderhoudsvoorziening havens	412.000	384.000	419.000	460.000	391.000
Onderhoud wegen	1.227.000	1.285.000	1.749.000	1.735.000	1.522.000
Onderhoud openbare verlichting	87.000	86.000	86.000	92.000	91.000
Onderhoud gebouwen	2.000	14.000	84.000	178.000	188.000
<u>Voorz. toekomstige vervangingsinvesteringen</u>					
Vervangingsinvesteringen riolering	1.638.000	1.338.000	1.952.000	2.687.000	2.350.000
<u>Beklemde middelen van derden met spec. aanw. richting</u>					
Riolering	284.000	262.000	251.000	207.000	97.000
Afvalstoffenheffing	441.000	240.000	94.000	13.000	7.000
Begraafplaatsen	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000
Legaat mevrouw Vercooteren	22.000	22.000	22.000	22.000	22.000
Totaal voorzieningen	10.915.000	9.005.000	10.028.000	10.793.000	10.095.000
<i>Mutaties</i>		-1.910.000	1.023.000	765.000	-698.000

Weerstandsvermogen

Bij het proces "Tholen (financieel) in balans" is besloten dat wij vanaf 2020 een ratio weerstandsvermogen nastreven van minimaal 1,5. De ratio weerstandsvermogen is voor 2022 berekend op 7,9. De sterke groei van de ratio weerstandsvermogen wordt veroorzaakt door het reserveren van verwachte winsten uit de grondexploitatie. Dit laatste is nodig voor de ontwikkeling van de solvabiliteit. Het door uw raad gewenste solvabiliteitsratio van 20% in 2022 is bereikt. Bij de behandeling van de kadernota 2022 heeft u via een motie de doelstelling opwaarts bijgesteld naar 30% in 2030. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing".

Woonlastendruk

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) publiceert jaarlijks een 'Atlas van de lokale lasten'. Hierin is onder andere een overzicht opgenomen van het gemiddelde lastenniveau in alle gemeenten in Nederland. In dit overzicht stond de gemeente Tholen in 2021, in de rangorde van 'goedkoop' naar 'duur', voor wat betreft de meerpersoonshuishoudens op plaats 54 (2020: 69). De gemiddelde woonlasten in Nederland bedragen in 2021 voor een meerpersoonshuishouden (eigenaar en gebruiker) € 811 en voor een eenpersoonshuishouden (eigenaar en gebruiker) € 738. Voor meer informatie verwijzen we u naar de paragraaf "Lokale heffingen".

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

Onder arbeidskosten gerelateerde verplichtingen worden de aanspraken verstaan op toekomstige uitkeringen door het huidige dan wel voormalige personeel. Het BBV schrijft voor dat voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume geen verplichting mag worden opgenomen, gezien het feit dat het geen nuttige toevoeging is en de jaarlijkse verplichtingen worden opgenomen in de begroting en de meerjarenraming. Dit biedt voldoende garantie omdat de lasten ieder jaar globaal vergelijkbaar zijn. Om wel het benodigde inzicht te verkrijgen is de eis gesteld om deze verplichtingen in de toelichting op de financiële positie op te nemen. De jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume betreffen met name de overlopende verlofaanspraken (ca. € 550.000).

Geprognosticeerde begin- en eindbalans

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo wordt in artikel 20 BBV voorgeschreven dat bij de uiteenzetting van de financiële positie een geprognosticeerde balans voor het begrotingsjaar wordt opgenomen. Op grond van artikel 22, eerste lid BBV dient dit ook voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar te geschieden. Met het opnemen van een geprognosticeerde balans, ook in de meerjarenraming, krijgt uw raad meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte. De geprognosticeerde balans voor het begrotingsjaar en de meerjarenraming bevat tenminste de posten die nodig zijn om het gemeentelijke aandeel in het EMU-saldo te kunnen afleiden: de som van de mutaties van de vaste en vlottende financiële activa minus de som van de mutaties van de vaste en vlottende schuld.

Activa	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<u>Vaste activa</u>							
Materiële vaste activa	41.072.000	49.759.000	59.424.000	60.965.000	71.082.000	69.060.000	68.550.000
Immateriële vaste activa	1.606.000	1.469.000	1.936.000	1.799.000	1.665.000	1.531.000	1.402.000
Financiële vaste activa							
<i>Kapitaalverstrekingen</i>	288.000	272.000	272.000	272.000	272.000	272.000	272.000
<i>Leningen aan verbonden partijen</i>	9.007.000	8.480.000	0	0	0	0	0
<i>Overige langlopende leningen u/g</i>	1.002.000	1.042.000	1.042.000	1.042.000	1.042.000	1.042.000	1.042.000
<i>Overige uitzettingen</i>	2.573.000	2.573.000	2.573.000	2.573.000	2.573.000	2.573.000	2.573.000
Totaal vaste activa	55.548.000	63.595.000	65.247.000	66.651.000	76.634.000	74.478.000	73.839.000
<u>Vlottende activa</u>							
Vorraden (bouwgrondexploitatie)	18.738.000	15.743.000	14.303.000	10.794.000	12.373.000	12.382.000	11.286.000
Vorderingen	21.312.000	17.426.000	20.279.000	16.875.000	6.826.000	6.826.000	6.826.000
Liquide middelen	436.000	396.000	396.000	396.000	396.000	396.000	396.000
Overlopende activa	636.000	521.000	521.000	521.000	521.000	521.000	521.000
Totaal vlottende activa	41.122.000	34.086.000	35.499.000	28.586.000	20.116.000	20.125.000	19.029.000
Totaal activa	96.670.000	97.681.000	100.746.000	95.237.000	96.750.000	94.603.000	92.868.000

Passiva	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
<u>Eigen vermogen</u>							
Eigen vermogen	21.291.000	23.014.000	20.250.000	20.789.000	23.684.000	27.135.000	29.493.000
Totaal eigen vermogen	21.291.000	23.014.000	20.250.000	20.789.000	23.684.000	27.135.000	29.493.000
<u>Vreemd vermogen</u>							
Voorzieningen	8.342.000	10.949.000	10.915.000	9.005.000	10.028.000	10.793.000	10.095.000
Langlopende schulden	61.573.000	53.990.000	59.853.000	55.715.000	51.578.000	47.441.000	42.204.000
Totaal vreemd vermogen	69.915.000	64.939.000	70.768.000	64.720.000	61.606.000	58.234.000	52.299.000
<u>Vlottende passiva</u>							
Kortlopende schulden	2.419.000	2.757.000	2.757.000	2.757.000	4.489.000	2.263.000	4.105.000
Overlopende schulden	3.045.000	6.971.000	6.971.000	6.971.000	6.971.000	6.971.000	6.971.000
Totaal vlottende passiva	5.464.000	9.728.000	9.728.000	9.728.000	11.460.000	9.234.000	11.076.000
Totaal passiva	96.670.000	97.681.000	100.746.000	95.237.000	96.750.000	94.603.000	92.868.000

Naast het belang van de geprognosticeerde balans voor de raming en beheersing van het EMU-saldo zijn bovengenoemde cijfers tevens benut als input voor de kengetallen omtrent de financiële positie (zie paragraaf "Weerstandvermogen en risicobeheersing").

EMU-saldo

Het BBV vereist eveneens dat in de uiteenzetting van de financiële positie een berekening van het aandeel van de gemeente in het EMU-saldo over het vorige begrotingsjaar, de berekening van het geraamde bedrag van het begrotingsjaar en de berekening van het geraamde bedrag over de drie jaren volgend op het begrotingsjaar, wordt opgenomen (artikel 23). Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de totale overheid. Dit EMU-saldo wijkt nogal af van het begrip exploitatiesaldo waarmee lokale overheden werken. Nederland moet jaarlijks haar EMU-saldo verstrekken aan de Europese Unie. Bij een dreigende overschrijding van een EMU-tekort van 3% van het bruto binnenlands product (bbp) dienen het Rijk en lokale overheden maatregelen te treffen om het tekort terug te brengen binnen de toegestane marges. Met het Rijk is een tekortnorm voor het EMU-saldo van de decentrale overheden afgesproken. Deze bedraagt voor 2022 -0,40% van het bruto binnenlands product (bbp). Het aandeel voor de gemeenten betreft -0,27% van het bbp.

	Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
	Exploitatiesaldo voor mutaties reserves	540	2.895	3.451	2.358
+	Afschrijvingen	2.297	2.585	2.697	2.721
+	Bruto dotaties aan de post voorzieningen	2.493	2.483	2.515	2.568
-	Uitgaven aan investeringen (iva/mva)	5.091	13.032	917	3.584
+	De op investeringen in mindering gebrachte bijdragen	1.389	465	376	1.503
-	Uitgaven grondexploitatie etc.	3.718	1.952	1.476	1.020
+	Verkoopopbrengsten van grond	7.227	2.713	4.255	3.485
-	Boekwinst op grondverkoop	-	2.341	2.788	1.370
-	Betalingen ten laste van voorzieningen	4.403	1.460	1.750	3.266
	Berekend EMU-saldo	734	-7.644	6.363	3.395

OVERZICHT VAN DE GERAAMDE BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD

Op grond van het gewijzigde Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient vanaf 2017 een overzicht gegeven te worden van de geraamde baten en lasten per taakveld. Hieronder wordt dit overzicht weergegeven:

Taakveld	Lasten	Baten	Saldo
0.1 Bestuur	1.266.400	0	1.266.400
0.2 Burgerzaken	1.045.900	205.000	840.900
0.4 Overhead	9.651.952	210.500	9.441.452
0.5 Treasury	68.000	128.000	-60.000
0.61 OZB woningen	372.000	3.081.000	-2.709.000
0.62 OZB niet0woningen	0	2.279.000	-2.279.000
0.63 Parkeerbelasting	0	10.000	-10.000
0.64 Belastingen overig	5.000	147.000	-142.000
0.7 Alg. uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	44.121.775	-44.121.775
0.8 Overige baten en lasten	250.000	0	250.000
0.10 Mutaties reserves	121.500	0	121.500
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	418.016	0	418.016
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	2.057.822	3.000	2.054.822
1.2 Openbare orde en veiligheid	494.800	0	494.800
2.1 Verkeer en Vervoer	3.751.140	193.000	3.558.140
2.2 Parkeren	18.056	0	18.056
2.3 Recreatieve havens	143.283	105.900	37.383
2.4 Economische havens en waterwegen	309.771	199.000	110.771
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4.120.047	4.118.647	1.400
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	104.136	0	104.136
3.4 Economische promotie	319.565	396.000	-76.435
4.2 Onderwijshuisvesting	1.906.638	158.000	1.748.638
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.925.373	815.400	1.109.973
5.1 Sportbeleid en activering	192.800	2.400	190.400
5.2 Sportaccommodaties	1.625.952	325.000	1.300.952
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en	396.391	7.500	388.891
5.4 Musea	373.203	0	373.203
5.5 Cultureel erfgoed	300.448	23.500	276.948
5.6 Media	409.450	50.000	359.450
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	1.471.536	99.000	1.372.536
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.475.352	93.750	2.381.602
6.2 Wijkteams	1.018.300	0	1.018.300
6.3 Inkomensregelingen	6.561.100	5.119.000	1.442.100
6.4 Begeleide participatie	2.248.101	5.000	2.243.101
6.5 Arbeidsparticipatie	817.400	0	817.400
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	636.600	0	636.600
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	6.005.100	150.000	5.855.100
6.72 Maatwerkdienstverlening 180	4.987.500	0	4.987.500
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	111.600	0	111.600
6.82 Geëscaleerde zorg 180	2.351.200	0	2.351.200
7.1 Volksgezondheid	1.317.092	10.000	1.307.092
7.2 Riolering	1.876.800	2.353.000	-476.200
7.3 Afval	2.675.467	3.252.059	-576.592
7.4 Milieubeheer	932.950	0	932.950
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	380.857	553.000	-172.143
8.1 Ruimtelijke ordening	459.300	30.000	429.300
8.2 Grondexploitatie (niet0bedrijventerreinen)	3.465.121	3.588.734	-123.613
8.3 Wonen en bouwen	951.446	557.300	394.146
Totaal	72.390.465	72.390.465	0

BIJLAGEN

1. Investeringsplanning 2022
2. Investeringsplanning 2023
3. Investeringsplanning 2024
4. Investeringsplanning 2025

INVESTERINGSPLANNING 2022

OMSCHRIJVING	Globale raming	Afschrijving (in jaren)	Afschrijvingslast	Opmerkingen
<u>I Bedrijfsmiddelen</u>				
<i>Investerings gemeentebedrijf:</i>				
* Vrachtauto	157.000	15	10.470	Kadernota 2019, blz. 24
* 2 Vervoermiddelen	86.000	10	8.600	Kadernota 2021, blz. ..20
* 1 Vervoermiddel (afk van 2021)	43.000	10	4.300	Voorjaarswijziging 2021
* 2 Zitmaaiers	23.000	5	4.600	Kadernota 2021, blz. 20
* 2 Zitmaaiers (vervallen: zie IP 2021)	-23.000	5	-4.600	Voorjaarswijziging 2021
Subtotaal	286.000		23.370	
<u>II Overige investeringen</u>				
Herinrichting Molenvlietsedijk Tholen	200.000	25	8.000	Kadernota 2021, blz. 20
Aanv. herinrichting Molenvlietsedijk Tholen	590.000	25	23.600	Kadernota 2022, blz. 24
Wegen: reconstructies	110.000	25	4.400	Beleidsplan 6 december 2018
Wegen: kunstwerken	53.466	25	2.140	Beleidsplan 6 december 2018
Openbare verlichting	93.087	35	2.660	Beleidsplan 6 december 2018
Testkar comm. Inzetbaarheid	25.000	10	2.500	Kadernota 2022, blz. 24
Kathodische bescherming damwanden	167.000	40	4.175	Kadernota 2022, blz. 24
Banken openbare ruimte	45.000	10	4.500	Kadernota 2022, blz. 24
Uitvoering Mobiliteitsplan	250.000	25	10.000	Kadernota 2022, blz. 24
Scholenbouw/dorpshuisfunctie Poortvliet	3.588.000	40	89.700	Kadernota 2019, blz. 24
Scholenbouw/dorpshuisfunctie Poortvliet	-3.588.000	40	-89.700	Kadernota 2022, blz. 24
Renovatie OBS Sint Philipsland	534.000	25	21.360	Kadernota 2021, blz. 20
Renovatie BBS Sint Philipsland	778.000	25	31.120	Kadernota 2021, blz. 20
Renovatie BBS Anna Jacobapolder	320.000	25	12.800	Kadernota 2021, blz. 20
Ondergrondse afvalcontainers	50.000	20	2.500	Voorjaarswijziging 2021
Vervangingsinvesteringen riolering	1.150.044	0	0	
Verbeteringsinvesteringen riolering	150.000	0	0	
Vervangingsinvesteringen grondwater	55.362	0	0	
Verbeteringsinvesteringen grondwater	34.000	0	0	
Herinrichting begraafplaatsen	40.000	50	800	Voorjaarswijziging 2021
Subtotaal	4.644.959		130.555	
Algemeen Totaal	4.930.959		153.925	

INVESTERINGSPLANNING 2023

OMSCHRIJVING	Globale raming	Afschrijving (in jaren)	Afschrijvingslast	Opmerkingen
<u>I Bedrijfsmiddelen</u>				
<i>Investerings gemeentebedrijf:</i>				
* 2 Vervoermiddelen	86.000	10	8.600	Kadernota 2021, blz. 20
* Grote bladzuiger	20.000	10	2.000	Kadernota 2021, blz. 20
Subtotaal	106.000		10.600	
<u>II Overige investeringen</u>				
Wegen: reconstructies	110.000	25	4.400	Beleidsplan 6 december 2018
Wegen: kunstwerken	11.612	25	464	Beleidsplan 6 december 2018
Openbare verlichting	86.738	35	2.478	Beleidsplan 6 december 2018
Scholenbouw/dorpshuisfunctie Poortvliet	3.588.000	40	91.700	Kadernota 2022, blz. 24
Scholenbouw/dorpshuisfunctie Poortvliet (aanv)	553.000	40	13.825	Kadernota 2022, blz. 24
Scholenbouw Sint-Maartensdijk (incl. sloop)	5.725.000	40	145.625	Kadernota 2022, blz. 24
Scholenbouw Sint-Maartensdijk (grond)	230.000	0	0	Kadernota 2022, blz. 24
Scholenbouw Sint-Maartensdijk (tijd. Huisvesting)	142.000	10	14.200	Kadernota 2022, blz. 24
Scholenbouw Sint-Maartensdijk (infra, niet zijnde schoolplein)	585.000	25	23.400	Kadernota 2022, blz. 24
Nieuwbouw/renovatie OBS De Schalm Stavenisse	1.210.000	40	30.250	Kadernota 2021, blz. 20
Nieuwbouw/renovatie OBS De Schalm (aanvulling)	130.000	40	3.250	Kadernota 2022, blz. 24
Ondergrondse afvalcontainers	50.000	20	2.500	Voorjaarswijziging 2021
Vervangingsinvesteringen riolering	225.129	0	0	
Verbeteringsinvesteringen riolering	150.000	0	0	
Vervangingsinvesteringen grondwater	55.362	0	0	
Verbeteringsinvesteringen grondwater	34.000	0	0	
Herinrichting begraafplaatsen	40.000	50	800	Voorjaarswijziging 2021
Subtotaal	12.925.841		332.892	
Algemeen Totaal	13.031.841		343.492	

INVESTERINGSPLANNING 2024

OMSCHRIJVING	Globale raming	Afschrijving (in jaren)	Afschrijvings-last	Opmerkingen
<u>I Bedrijfsmiddelen</u>				
<i>Investerings gemeentebedrijf:</i>				
* Afval pick-up	43.000	10	10.470	Kadernota 2021, blz. 24
* 2 Aanhangstrooiers	59.000	10	5.900	Kadernota 2021, blz. 24
* Zitmaaier	10.000	5	2.000	Kadernota 2021, blz. 24
* Kleine bladzuiger	20.000	10	2.000	Kadernota 2021, blz. 24
Subtotaal	132.000		20.370	
<u>II Overige investeringen</u>				
Wegen: reconstructies	273.263	25	10.931	Beleidsplan 6 december 2018
Wegen: kunstwerken	7.868	25	315	Beleidsplan 6 december 2018
Openbare verlichting	37.870	35	1.082	Beleidsplan 6 december 2018
Ondergrondse afvalcontainers	50.000	20	2.500	Voorjaarswijziging 2021
Vervangingsinvesteringen riolering	137.000	-	-	
Verbeteringsinvesteringen riolering	150.000	-	-	
Vervangingsinv. grondwater	55.362	-	-	
Verbeteringsinv. grondwater	34.000	-	-	
Herinrichting begraafplaatsen	40.000	50	800	Voorjaarswijziging 2021
Subtotaal	785.363		15.628	
Algemeen Totaal	917.363		35.998	

INVESTERINGSPLANNING 2025

OMSCHRIJVING	Globale raming	Afschrijving (in jaren)	Afschrijvingslast	Opmerkingen
<u>I Bedrijfsmiddelen</u>				
<i>Investerings gemeentebedrijf:</i>				
* Vervoermiddelen	97.000	10	9.700	Kadernota 2022
Subtotaal	<u>97.000</u>		<u>9.700</u>	
<u>II Overige investeringen</u>				
Wegen: reconstructies	257.664	25	10.307	Beleidsplan 6 december 2018
Wegen: kunstwerken	269.696	25	10.788	Beleidsplan 6 december 2018
Openbare verlichting	25.377	35	725	Beleidsplan 6 december 2018
Renovatie Calvijn	1.341.000	25	53.640	Kadernota 2022, blz. 24
Ondergrondse afvalcontainers	50.000	20	2.500	Voorjaarswijziging 2021
Vervangingsinvesteringen riolering	1.268.902	0	0	
Verbeteringsinvesteringen riolering	150.000	0	0	
Vervangingsinvesteringen grondwater	55.362	0	0	
Verbeteringsinvesteringen grondwater	29.000	0	0	
Herinrichting begraafplaatsen	40.000	50	800	Voorjaarswijziging 2021
Subtotaal	<u>3.487.001</u>	-	<u>78.760</u>	
Algemeen Totaal	3.584.001		88.460	